

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B C

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmikowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo: Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr Marjan Seyda

Nr. 517 P

Poznań, piątek dnia 10 listopada 1933

Rok XXVIII

Poznań, 9 listopada.

Zorganizowane kupiectwo a wybory do rad miejskich

„Kupiec”, oficjalny organ Związków Towarzystw Kupieckich Polski Zachodniej, zajmuje stanowisko wobec wyborów do rad miejskich. Skierowawszy do zorganizowanego kupiectwa polskiego apel, by wzięło ono jak najliczniejszy udział w akcji wyborczej i w samych wyborach, „Kupiec” oświadcza:

„Nie wolno wymawiać się żadnemu zorganizowanemu kupcowi względami na zaangażowanie polityczne walki wyborczej. Jak świat światem, zawsze były wybory do rad miejskich publiczną próbą sił, wymianą argumentów i światopoglądów politycznych.

„Kupiec-obywatel powinien mieć na tyle zrozumienia politycznego, by móc wyśrodkować samodzielnie, gdzie leży interes jego miasta.

„Szkodnikiem jest ten, kto zgóry oświadcza swoją neutralność, czy nawet bierność, aczkolwiek władze związkowe kupiectwa nie chcą angażować organizacji kupieckich ani ich zarządów do walki politycznej.

Organ kupiectwa stwierdza, że władze związkowe dają całkowitą swobodę każdemu zorganizowanemu kupcowi, odnośnie angażowania się w wyborach do rad miejskich, poczem kończy:

„Ufamy, że liczba kupców w poszczególnych radach miejskich Poznańskiego i Pomorza, nie zmniejszy się owszem się zwiększy.

„Naczelne władze związkowe kupiectwa Polski Zachodniej mają pełne zaufanie do politycznego i obywatelskiego wyrobienia zorganizowanego kupiectwa.

„Niechaj wybory do rad miejskich w dniu 26 listopada br. będą dobrze zdany egzaminem dojrzałości politycznej i zrozumienia interesów kupieckich przez kolegów w naszych miastach stołecznych i prowincjonalnych.

W tych wynurzeniach organu kupiectwa są cztery momenty ważne.

Pierwszym jest apel do kupiectwa, by wzięło ono żywy udział w akcji wyborczej i w samych wyborach, „nie wymawiając się żadnymi względami na zaangażowanie polityczne walki wyborczej”. Apel ten mówi sam za siebie, bo, jak w życiu wogóle, tak i w wyborach słuszność mają ci, którzy są obecni. Kto się od udziału w akcji wyborczej i wpływaniu na jej przebieg uchyla, nie może mieć pretensji do nikogo poza sobą samym, przekreśla sam swoją pozycję kupca - obywatela, żywego, czynnego członka społeczeństwa.

Moment drugi, to stwierdzenie prawdy elementarnej niewątpliwie, a jednak dziś z ubocznych, taktycznych względów kategorycznie, negowanej przez „sanacyjny” t. zw. Narodowy Blok Gospodarczy, mianowicie, że, „jak świat światem, zawsze były wybory do rad miejskich publiczną próbą sił, wymianą argumentów i światopoglądów politycznych”. W konsekwencji tego „Kupiec” apeluje do „zrozumienia politycznego” sfer kupieckich i wyraża

Na froncie wyborczym do rad gromadzkich

Unieważniania list Obozu Narodowego — Szeręg zająć w Łęczyckim i Kaliskim — Sukcesy list narodowych

JAK SIĘ „ROBI” WYBORY

Łęczyca. (Tel. wł.) W dniach od 4 do 8 b. m. odbywały się w tutejszym powiecie wybory do rad gromadzkich. Delegowany do wsi Wilczkowiec urzędnik przystąpił do formalności odczytania niektórych artykułów nowej ustawy, poczem odczytał nazwiska kandydatów na radnych z listy, przywieszanej przez siebie, a podpisanej przez zwolenników „sanacji”.

Na liście tej figurowało kilku kandydatów o niejasnej przeszłości jak np. niejaki Bugajczyk, którego nazwisko znane jest z najgorszej strony z czasów okupacji. Wyborcy, kierując się brakiem zaufania, złożyli listę z własnymi kandydatami o nieposzlakowanej czci i cieszącymi się w całej gromadzie wielkim zaufaniem. Lista ta była zaopatrzona w odpowiednią ilość podpisów. Mimo to komisarz wyborczy uznał ją za nieodpowiednią i bez podania powodów ogłosił, że „przyjęta zostaje niniejszem bez głosowania lista kandydatów” przez niego ogłoszona.

W odpowiedzi na to wyborcy przyjęli groźną postawę, domagając się od komisji wyjaśnienia przyczyn unieważnienia listy, która zaopatrzona była aż w 70% podpisów obywateli, uprawnionych do głosowania w tej gromadzie.

Došlo do zajść, przy których interwenjowała policja. Komisja wyborcza odjechała ze wsi w asyście silnego oddziału policji. Późną nocą do wsi przybył z Łęczycy oddział policji i przystąpił do aresztowania śpiących już obywateli. Aresztowani zostali: Józef Grzelak, Franciszek Głodek, Teofil Głodek, Franciszek Smółczyk i jego syn, Józef Gałamon, Franciszek Dutkiewicz i Wiktorja Fijałkowska. Wszyscy są zwolennikami wzgl. członkami Obozu Narodowego.

Jak się dowiadujemy, zupełnie analogiczne wypadki miały miejsce na terenie gmin Grabów, Dalików, Topola. Chociszew z tą różnicą, że w wymienionych miejscowościach dotąd do aresztowań nie doszło.

Należy stwierdzić, że wszędzie tam, gdzie list nie unieważniono i doszło do

zaufanie, że wybory będą „egzaminem dojrzałości politycznej i obywatelskiego wyrobienia zorganizowanego kupiectwa”.

Tak myśli i pisze o politycznym z natury rzeczy charakterze wyborów do rad miejskich organ sfer gospodarczych, a obóz „sanacyjny” — dla usiłowanego zbalamucenia „opinji publicznej” — deklamuje o odebraniu radom miejskim wszelkich cech politycznych.

Pytamy, czy nazwa „Narodowy Blok Gospodarczy” w przymiotniku swym „narodowy” ma cechę polityczną, czy nie? Pytamy dalej, czy zamiana z taktycznych pobudek godła „państwowego” na „narodowe” jest krokiem politycznym czy nie? Ostatecznie pytamy, kto mówi prawdę naturalną i ucziwa o charakterze wyborów do rad miejskich: obóz „sanacyjny”, czy organ Związku Towarzystw Kupieckich? Odpowiedź na te pytania da sam Czytelnik.

Moment trzeci przytoczonego powyżej oświadczenia, to podkreślenie, że „władze związkowe kupiectwa nie chcą angażować organizacji kupieckich ani

głosowania, Obóz Narodowy zdobył obrzymią, bo sięgającą 80% większość głosów i mandatów do rad gromadzkich, Gminy, w których do głosowania nie dopuszczono, zakładają skargi. (wł.)

UNIEWAŻNIANIE LIST

Kalisz. (Tel. wł.) Coraz więcej dochodzi tu wiadomości z powiatu, że listy, zgłaszane przez narodowców są utracane i unieważniane. Ze wszystkich stron nadchodzą w tej mierze skargi, protestujące przeciwko metodom, stosowanym przy wyborach.

ZAJĘCIA W GODZIESZACH

Podczas wyborów do rady gromadzkiej w Godzieszach doszło ojedną do zajść. Pewna grupa wyborców zgłosiła nową listę kandydatów do rady gromadzkiej. Przewodniczący komisji wyborczej unieważnił listę, twierdząc, że jest ona zaopatrzona w fałszowane podpisy. Dotknięci tem zgłaszający, zaczęli czynić przewodniczącemu wymówki, przyczem wywiązała się w lokalu wyborczym bójka. Wezwana telefonicznie policja z Kalisza aresztowała 8 osób.

NAGLE ZNIKNIĘCIE NAZWISKA

7 b. m. odbywały się wybory do rady gromadzkiej we wsi Tłokinia pod Kaliszem. Gdy w głosowaniu chciał wziąć udział poseł Ignacy Chrystowski, długoletni mieszkaniec Tłokini i właściciel majątku, okazało się,

że nie został on umieszczony na liście. Jest to tembardziej jaskrawe wykroczenie, że uprzednio nazwisko p. Chrystowskiego figurowało na liście i jak to sprawdził urzędnik dworski. Nie wiadomo jak sobie wytłumaczyć nagle zniknięcie nazwiska wyborcy.

ROZWIĄZANE ZEBRANIE

W Uniejowie w sali Domu Parafialnego Obóz Narodowy zwołał zebranie przedwyborcze, mające na celu zaznajomienie ludności z nowym regulaminem Zebrania to, na które przybyło zgórą 200 osób. Rozwiązał miejscowy przewodnik policji, p. Kinnor tłumacząc się, iż nie wie, że w okresie przedwyborczym podobne zebrania dozwolone są bez specjalnych zgłoszeń.

Natomiast przy wielkim entuzjzmie i w doskonałych nastrojach odbyły się zebrania przedwyborcze w Felicjanowie i Turku, gdzie przemawiał p. Ignacy Kardoliński z Kalisza.

WIEŚCI Z TURKA

Turek. (Tel. wł.) Zarządzeniem wład. starościńskich rozpisane zostały na terenie tutejszego powiatu wybory do rad gromadzkich, które odbyć się mają od 7 do 10 listopada. Ludność wiejska została zaskoczona nagłym rozpisaniem wyborów i niejednokrotnie dowiedziała się o tem dopiero w dniu samych wyborów, nie mogąc wskutek tego Lawet sprawdzić spisów wyborczych.

Niemcy zażądają rewizji traktatów

Właściwy cel wizyty Göringa w Rzymie — Jego rozmowy z Mussolinim

Paryż (PAT). Według rzymskiego korespondenta „Le Temps” wszystko zdaje się wskazywać, że głównym celem wizyty premiera pruskiego Göringa w Rzymie było bezpośrednie wyjaśnienie Mussoliniemu stanowiska Niemiec z ostatniej chwili i podkreślenie, że rząd Rzeszy nie zamierza

przeciwdziałać polityce paktu czterech.

Ponadto min. Göring miał zapoznać Mussoliniego z wewnętrzną sytuacją Rzeszy w przeddzień plebiscytu. Rząd Rzeszy jest przekonany, że referendum ludowe nie tylko wzmocni go na wewnątrz, ale da możliwość prowadzenia bardziej niezależnej polityki zagranicznej. Pod tym względem, jak się słyszy, rząd Rzeszy uważa, że plebiscyt z 12. 11. za wypowiedzenie się całego narodu przeciw traktatowi wersalskiemu. To też z całą pewnością należy oczekiwać, że rząd Rzeszy po 12 listopada postawi na porządku dziennym sprawę rewizji traktatów.

Kalendarz zebrań przedwyborczych OBOZU NARODOWEGO W POZNANIU

Starołęka: czwartek, 9 listopada o godz. 6 wieczorem w sali restauracji „Polonia”.

Główna: piątek, 10 listopada o godz. 7 wieczorem w sali p. Książka, ul. Główna.

Dębiec: niedziela, 12 listopada o godz. 4 po południu w lokalu p. Figla „Pod Akacją”, ul. Świerczewska.

Winiary, Sołacz, Gołecin: niedziela, 12 listopada o godz. 2 po południu w sali ogrodu w Urbanowie.

Drugi akt dramatu z Tours

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, 7 listopada.

A więc areopag rady narodowej francuskiej partii socjalistycznej wydał ostateczny wyrok na krnąbrnych członków swego stronnictwa, ochrzczonych może nieco zbyt pompatycznym mianem „neofaszystów“. Ogrómną bowiem przewagą głosów — 3.046 przeciw 843 — siedmiu posłów zostało wydalonych z „rodziny“ francuskiej międzynarodówki. Są to pp. Renaudel, Marquet, Cayrel, Montagnon, Deschizeau, Lafont i Déat.

Nie pomogły próby pojednania; nie zażegnał definitywnej tej scysji projekt posta Grumbacha, pragnącego, by konflikt w łonie francuskiego socjalizmu został poddany arbitrażowi II międzynarodówki. Nieprzejednani „czyści“ odrzucili wszelki kompromis.

Niedość na tem. W swych drakońskich postanowieniach zamierzali oni pójść nawet znacznie dalej i wykluczyć również — i to natychmiast — 28 innych deputowanych. Cóż jednak zawnili ci ostatni? Ośmielili się wbrew nakazom partii głosować za słynnym artykułem 37-mym, zamierzającym, za panowania p. Daladier, okroić pensje urzędników. Ostatecznie jednak dostała się tym nowym kandydatom na odstępów tylko surowa nagana. Niemniej jednak, by nie powtarzały się akty niesubordynacji, wszyscy parlamentarzyści, należący do stronnictwa p. Bluma, będą musieli w przeciągu dwóch tygodni odnowić pisemnie swą przysięgę na wierność międzynarodowym bożyszczom.

Jak więc widzimy, „czystym“ chodzi przedewszystkiem o zapobieżenie ewentualnym nowym próbom odstępstwa, czy też braku dyscypliny. Trzeba bowiem wiedzieć, że rozłam w łonie partii socjalistycznej nie dokonywa się jedynie na prawo pod egidą „neofaszystów“, ale również i na lewo pod egidą powiedzmy „neokomunistów“. Ten drugi prąd jest niezawodnie bardzo znamienity, jakkolwiek dotąd występuje jeszcze nieco nieśmiało. Niemniej jednak znaleźli się niedawno socjaliści, którzy udali się na meeting bolszewicki do Amsterdamu. Zostali oni również zmuszeni do opuszczenia szeregów partii socjalistycznej. Na mocy powziętej uchwały zabronione jest także członkom partii robienie t. zw. „wspólnego frontu“ z komunistami.

Kiedy już mówimy o tych prądach bolszewizujących, przypomnijmy, iż to na kongresie w Tours, w grudniu 1920 r., rozpadła się po raz pierwszy francuska II międzynarodówka. Wówczas bowiem większość członków partii socjalistycznej, skupiającej 180.000 osób, przeszła, pod wpływem entuzjazmu towarzystwa Marcela Cachin, powracającego z Moskwy, na łono wojującego komunizmu. Pociągnął on za sobą około 130.000 admiratorów, zabierając dla francuskiej III międzynarodówki nawet oficjalny organ socjalistyczny „Humanité“, stworzony przez Jaurès'a.

Dzięki jednak swej nadzwyczajnej energii i organizacji, socjaliści wyszli zwycięsko z tej dramatycznej walki. Kolejne ich przymierza z radykałami zapewniły im liczne triumfy wyborcze, a kartel lewicowy pozwolił im nietylko na zakresanie coraz to szerszych kręgów w dziedzinie wyborczej, ale i na wywieranie poważnego wpływu na rządy bez ponoszenia za nie odpowiedzialności. Przyszła jednak chwila, w której socjaliści parlamentarzyści nie chcą już być nadal temi zakulisowemi „ekscelencjami bez portfelów“ i zapragnęli gorąco rzeczywistego posiadania tek ministerjalnych. Ten pęd do udziału w rządach spowodował pierwszą szczylinę w jedności partii, szczyłającej się dotąd mianem „unifié“. Nie będziemy już poruszać starej historii odstępstwa p. Brianda. Ale i p. Paul Boncour nie dla czego innego opuścił szeregi socjalistyczne jak dla zadowolenia swych ambicji ministerjalnych. Były to jednak odstępstwa indywidualne. Dzisiaj natomiast rozpoczyna się drugi akt dramatu z Tours.

Dokonał się on zresztą o romantycznej godzinie, bo o północy. Wyznawcy p. Renaudela zgromadzili się na Bati-gnollac w lokalu wielkiej loży masonskiej. Tutaj, przypatrując się różnym emblematom masonskim, czekali oni z niecierpliwością na ostateczny wyrok rady narodowej socjalistycznej. Przyjęto go okrzykami, ale na cześć p. Renaudela, który nie omieszkał napiętnować obłądy powziętych decyzji, oświadczył, że kiedy się wyklucza jego i towa-

rzyszy, to usuwa się z łona socjalizmu Jaurès'a.

Prawdopodobnie też dlatego stary bojowiec jakim jest Renaudel, postanowił nie tracić czasu i przystąpił natychmiast do podłożenia podwalin pod nową partię. Ma ona zresztą nosić miano grupy Jana Jaurès'a. Jakkolwiek oficjalnie jej utworzenie nastąpi dopiero 3 grudnia, niemniej już od dzisiaj „eks-komunikowani“ postanowili zebrać się do pracy. W tym celu zostały zredagowane listy, które mają być rozesełane do różnych zrzeseń celem werbowania członków nowego ugrupowania. Jaki będzie rezultat tej akcji, to inna rzecz. Niemniej należy spodziewać się, że schizma może przybrać poważne rozmiary, o ile propaganda będzie zresztą prowadzona.

W jakim stopniu ten rozłam w łonie socjalizmu przyczyni się do wyświe-tlenia ogólnej sytuacji politycznej — niewiadomo. Osoby kompetentne od-

noszą się do dynamiki nowego ruchu z dużym sceptycyzmem. Może on natomiast stać się czynnikiem zamieszek w łonie obecnej większości lewicowej a co więcej wywołać wogóle jej rozprzeżenie. Obawiają się tego wysocy radykałi i dlatego niektórzy z nich godzą się teraz nawet na koncentrację. Uważają bowiem że tylko w ten sposób zagrozą droge unii narodowej. Tymczasem skrajni radykałi oraz neo-socjaliści, gdyby na nią przystali, to z wyłączeniem z tej nowej większości takich osobistości, jak pp. Flandin i Champetier de Ribes, będących przywódcami republikan umiarkowanych.

Jak więc widzimy, nowa partja socjalistyczna, której prezesem będzie najprawdopodobniej poseł Renaudel, a sekretarzem generalnym p. Déat, lub Marquet — zapisało się już do niej 2 senatorów i 14 posłów — jest dopiero na progu różnych trudności. Może ich także przysporzyć rządowi. Sytuacja tego ostatniego wydaje się bardzo delikatna gdyż i w łonie radykalizmu nurtują różne prądy, powiększające wewnętrzne niesnaski.

I. BRIARES.

Bojówki żydowskie w Polsce

W dniach 29—30 ub. m. odbył się w Warszawie zjazd delegatów „Brith Hakail“, żydowskiej organizacji wojskowej z pośród rezerwistów z wojska polskiego, założonej przez Wulfa Zabolinskiego, przywódcę sjonistów-rezerwistów.

„Moment“, dając sprawozdanie z wojskowej parady, odbytej w dn. 29 ub. m. na placu sportowym „Polonji“, pisał:

„Był to również rekord ruchu, który istnieje u nas zaledwie od kilku miesięcy, a który rozwijał się tak potężnie, że obecnie niema ani jednego miasteczka w Polsce, w którym nie byłoby oddziału „Brith Hakail“.

Następuje opis parady:

„Kapitan Halpern pozdrawia „Brith Hakail“ i zaraz wyrwa się z trzech tysięcy serc głośnie odpowiedź „tej haj“ (dosłownie „pagórek żyjący“, nazwa miejscowości, w której został zabity przez Arabów J. Trumpeldor w 1920 r., uznany przez sjonistów-rewizjonistów za bohatera narodowego — przyp.). Po kwadransie zjawiają się na placu członkowie głównej komendy z komendantem Szeskinem i komendantem „Brith Trumpeldor“ (organizacja wojskowa młodzieży sjonistów-rewizjonistów, również założona przez tegoż W. Zabolinskiego — przyp.), Aharon Prospes. Zgłaszają się do komendy z pozdrowieniami. kapitan polskiej armji i porucznik polskiego „Strzelca“.

Wulf Zabolinski na akademji uroczystej w teatrze „Rex“ tak ujął ogólne zadania tej organizacji („Moment“ z 30 ub. m.):

„Los narodu zależy od dwóch rzeczy: czy naród ma ideową młodzież i czy ma potrzebne rezerwy. Swoją młodzież zaczęliśmy przygotowywać od najmłodszych lat dla swoich wielkich celów. Mówię tutaj o „Brith Trumpeldor“. Następnie za-

daliliśmy sobie pytanie: a gdzie są rezerwy? Na to otrzymaliśmy dzisiaj odpowiedź na ulicach warszawskich.“

Więcej szczegółów o zadaniach tej organizacji podał wymieniony Halpern na posiedzeniu w dn. 30 ub. m., w którym wzięli udział „tylko komendanci wszystkich oddziałów w Polsce“ („Moment“ z 31 ub. m.), kiedy referował „wyszkolenie obrony“, mianowicie:

„Główny cel tego wyszkolenia polega na obronie żydowskiej czci i żydowskiego majątku wszędzie, gdzie żyją Żydzi. Wyszukolenie obrony składa się z trzech części: 1) sport — fechtunek, boks, obchodzenie się z kijem i t. d., 2) umiejętność obejścia się z bronią palną, 3) nieprzewidziane wyszkolenie.

„Nasza praca nie jest zakonspirowana, lecz całkowicie legalna. Rząd polski traktuje nas bardzo przychylnie. Co się tyczy istoty obrony, idzie nam o ujednolnienie systemu, przyczem każdy żołnierz winien być tak wyszkolony, aby nie potrzebował czekać na rozkaz, a sam wiedział, co ma czynić.“

Abym nie było wątpliwości, o co Żydom chodzi przy tworzeniu tej organizacji, można przytoczyć kilka ustępów z artykułu („Moment“ z 29 ub. m.), poświęconego owemu zjazdowi:

„Czy należy jeszcze opowiadać o wrogu burzy, którą wywołali przeciw nam obecnie nasi wrogowie we wszystkich krajach europejskich? W takich momentach należy wciągnąć do zorganizowanych szeregów naszego narodu naszą dyscyplinowaną warstwę, byłych żołnierzy, Żydów, którzy na swoich plecach nosili mundury żołnierskie i broje.“

Znamienna jest ta rewja żydowskich „sił zbrojnych“. Wypadła ona w r. 1933, w którym rozwiązano szereg organizacji polskich.

Ognisko Zeńskie Związku Młodych Narodowców w Poznaniu

zawiadamia, że w poniedziałek, 13 b. m. odbędzie się zebranie kandydatów na salce Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65, o godzinie 20-ej. O liczne i punktualne przybycie prosi

Zarząd.

Państwa buforowe na kontynencie azjatyckim

W związku z rewolucją w Sjamie i ciągłymi niepokojami w Mandżurji uwaga ogółu zwróciła się ku t. zw. „buforowym“ państwom azjatyckim.

Na niezmiernie rozległym terenie kontynentu azjatyckiego ścierają się już od dawna i kolidują ze sobą interesy i wpływy wielkich światowych potęg. Mocarstwa europejskie odseparowane od swych kolonij azjatyckich olbrzymiemi odległościami starają się zabezpieczyć swoje tereny przed nagłym wtargnięciem sił zbrojnych jakiegokolwiek rywala, lub wroga. Zwłaszcza całym pasem państw buforowych otoczyły się Indie angielskie, zwane Perłą Korony Brytyjskiej. Od olbrzymich obszarów Rosji Azjatyckiej oddziela Indie Wschodnie teren górzystego Afganistanu; krajina dość rozległa (730 tys. km kwadratowych) o bliżej nieokreślonej liczbie ludności (około 10 milionów), ale zamieszkała przez plemiona bardzo bitne i wojownicze. Od Tybetu Indie są oddzielone nie tylko najwyższymi na ziemi, pasmem górskim Himalajów, lecz także terytorjami dwu niezawisłych państw: Nepalu i Butanu.

Wreszcie pomiędzy Indochinami francuskimi, a Birmą angielską znajduje się obszar królestwa Sjamu. Siam zajmuje terytorjum 518 tysięcy km kwadratowych, zaludnienie jego wynosi jedenaście i pół miljonów mieszkańców. Nie należy on do zacończonych krajów azjatyckich; posiada bowiem linje kolejowe i telegraficzne a stolica jego Bangkok jest miastem bezmala milionowym (ma 930 tys. mieszkańców).

Jednakże najwięcej mówi się i pisze obecnie o Mandżurji jako o nowopowstałym państwie buforowym. Państwo to powstało w roku zeszłym, a pozostające pod protektorem zbrojnym Japonji, zajmuje północno-wschodnią część dawnej republiki chińskiej. Mandżurja zajmuje obszar tak wielki, jak Francja, Niemcy i Polska razem wzięte; liczy bowiem miljon 348 tysięcy km kwadratowych zamieszkałych przez ludność 34 milionową.

Choć Mandżurja prawie zupełnie oddziela wschodnio-azjatyckie posiadłości Rosji od Korei japońskiej i tym sposobem niejako osłabia antagonizm, sociecko-japońskie to jednak istnieje i odwrotna strona tego „mandżurskiego medalu“. Sam bowiem obszar nowopowstałego państwa stał się ostatnio terenem ciągłych konfliktów gospodarczych i dyplomatycznych pomiędzy temi dwoma

państwami, konfliktów które mogą doprowadzić do nieobliczalnych wprósł następstw. Istnienie państw buforowych w Azji więc nie zawsze sprzyja pokojowemu rozwojowi stosunków międzynarodowych na tym kontynencie. Czasami właśnie terytorjum tych państw staje się terenem konkurencji, rywalizacji, a niekiedy i walki orężnej wielkich mocarstw. St. Cz.

Jeszcze o „Kurjerze“ w czasie wielkiej wojny

Od jednego z naszych Czytelników otrzymujemy następujący list:

W nawiązaniu do artykułu „Starego Poznańczyka“ w nr. 507 „Kurjera Poznańskiego“ pozwolę sobie dorzucić kilka uwag, dotyczących poczytności „Kurjera“ na terenie okupacyjnym w czasie wojny światowej.

W samej Warszawie — mimo zakazu cenzora Cleinowa, rozchodził się „Kurjer“ (oczywiście tajnie) z pomocą żołnierzy-Polaków, z pośród których wymienić należy choćby pp. Kaczmarka-kupca i Kuczyka-bankowca, obu z Poznania. Podobnie działo się po innych miastach b. Kongresówki. Pamiętam, że był okres, w którym za „Kurjera“ płacono po jednej marce za egzemplarz, aby go tylko dostać. Sam przewoziłem „przez kordon“ liczne egzemplarze do redakcji „Dwugroszówki“ („Gazety Porannej“) i osób prywatnych.

Gdy przez rok cały (1916) byłem stacjonowany w Grodnie, przychodziło pod moim żołnierskim adresem 10 do 20 egzemplarzy „Kurjera“, których dalszym kolportażem zajmował się dzielny księgarz grodzieński, p. Lewandowicz.

Słowem, jeśli nie inną drogą, to przez żołnierzy-Polaków docierał „Kurjer“ do najdalszych zakątków i służył do podnoszenia ducha i podtrzymania nadziei w jaśniejszą przyszłość.

BYŁY ŻOŁNIERZ-„OKUPANT“.

W blisko stu wypadkach skarżymy skarb państwa o odszkodowanie

W związku z wczorajszym naszym artykułem wstępnym o zasadniczym wyroku tutejszego sądu okręgowego w sprawie konfiskat prasowych stwierdzamy dodatkowo, że w roku 1932 na tej samej podstawie prawnej „Kurjer Poznański“ był skonfiskowany 33, „Ogrodznika“ zaś 27 razy. W roku obecnym było tych konfiskat również już kilkadziesiąt.

W tych wszystkich wypadkach dochodzimy praw swoich do odszkodowania na drodze sądowej.

Oszustwa w monopolu spirytusowym

Warszawa (Tel. wł.) Na wokandy sędu apelacyjnego znalazła się wczoraj sprawa olbrzymich nadużyć w państwowym monopolu spirytusowym. Wyrokiem sądu okręgowego zostali skazani: Mieczysław Kłopotowski, urzędnik monopolu i Stanisław Rzeźnicki, urzędnik kontroli skarbowej, na 6 lat więzienia każdy.

O wysokim wymiarze kary zdecydowała między innymi olbrzymia suma nadużyć, sięgająca 200 tysięcy złotych oraz fakt, że defraudacje trwały przez kilka lat.

Sąd apelacyjny po rozpatrzeniu skargi obrońców wyrok pierwszej instancji zatwierdził.

Awantury antyżydowskie

Budapeszt (Tel. wł.) Na politechnice budapeszteńskiej doszło ponownie do burzliwych awantur.

Na jednej z sal wykładowych wywiązała się bójka między studentami z obozu narodowego a akademikami żydowskimi, w czasie której urządzenie sali zostało zupełnie zdemolowane. Zpośród słuchaczy żydowskich kilkunastu zostało dotkliwie poturbowanych.

Bójka przeniosła się następnie na korytarz i zakończyła się wyrzuceniem studentów żydowskich na ulicę. Rektor politechniki wdrożył dochodzenie celem wykrycia winnych zajęć i awantur.

Król Afganistanu

London (PAT). Nowy król Afganistanu panować będzie pod imieniem Mahomet Zahir Szach.

Prof. Rybarski i prof. Stroński w Poznaniu

W niedzielę, dnia 12 listopada b. r. odbędzie się w Poznaniu z inicjatywy Stronnictwa Narodowego wielkie zgromadzenie uroczyste z okazji 15 rocznicy wskrzeszenia Niepodległości.

Na zgromadzenie to zapowiedzieli swój przyjazd prezes parlamentarnego Klubu Narodowego prof. Roman Rybarski i poseł Stanisław

Stroński, którzy wygłoszą odpowiednio przemówienia.

Zgromadzenie odbędzie się w południe, o godz. 12 w salach kina „Metropolis” przy ul. Piekary.

Wstęp wolny dla wszystkich. Zaleca się przybycie jak najwcześniejsze dla uniknięcia tłoku.

Porozumienie Stanów Zjedn. z Sowiecami

Waszyngton, (PAT.) „Herald Tribune” twierdzi, że prezydent Roosevelt i komisarz spr. zagr. Z. S. R. R. Litwinow znaleźli podstawę do porozumienia.

Oba kraje miały zobowiązać się do nieprowadzenia propagandy przeciwko instytucjom politycznym, jakie w nich istnieją.

Sprawy długu 325 milj. dol., zaciągniętego przez rząd Kiereńskiego oraz kredytu dla Z. S. R. R. zostaną zatwierdzone w późniejszych rokowaniach.

Prawdopodobnie zostanie stworzona specjalna komisja dla gruntownego zbadania sprawy prywatnych wierzycielności Ameryki w Rosji, sięgającej 400 milj. dol.

Większe trudności napotkała sprawa nielojalnej konkurencji i dumpingu. Mało prawdopodobnym jest, by prezydent Roosevelt zgodził się na złatwienie tych spraw, proponowane przez Litwinowa, który pragnie również zawarcia paktu o nieagresji.

Nowa partja we Francji

Paryż, (PAT.) Wczoraj ukonstytuowała się nowa grupa parlamentarna, w skład której weszło 7 senatorów i 29 deputowanych socjalistycznych. Grupa prawdopodobnie przyjmie nazwę „partji socjalistycznej Jauresa”. Nowe stronnictwo zamierza w dalszym ciągu należeć do międzynarodówki socjalistycznej.

32 dep. socjalistycznych o tendencjach prawicowych, którzy jednak nie wystąpili ze stronnictwa, postanowiło poinformować Leona Bluma, że zamierzają prowadzić politykę wyraźnej reformistycznej, nie negatywnej i nie solidaryzują się z towarzyskami, którzy przestali należeć do partji socjalistycznej.

Smutne następstwa nadużycia alkoholu

Nieszwykla przygoda pewnego sędow

ziemianina w Warszawie i jej epilog

Warszawa (Tel. wł.) Przed sądem toczyła się kosztowna sprawa 44-letniego ziemianina z kresów p. K., który przyjechał do Warszawy i dał się wciągnąć przez nieznaną mu bliżej towarzystwo do restauracji. Ziemianin nie pije nigdy wódki, to też bardzo szybko stracił przytomność. Co dalej się działo nie pamięta, wie tylko, że znalazł się w komisariacie.

mianina do komisariatu. Na rozprawie okazało się, że wszystkie trzy osoby: ziemianin, dozorczyńni i jej syn byli krytycznego dnia tak pijane, że zupełnie nie mogą sobie odtworzyć sytuacji owego wieczoru. Ponieważ barjera na schodach była złamana, obrońca postawił hipotezę, która trafiła do przekonania sądowni. Mianowicie zdaniem obrońcy pijana dozorczyńni, idąc po schodach, spadła z nich wskutek złamanej barjery. Przytem złamała rękę, a ziemianin, usłyszawszy jęki, dostał się do dyżurki, rozebrał się i tamże zasnął. Syn jej, który nie słyszał upadku matki, zbudzony jękami, spostrzegł obcego człowieka i dał znać policji.

Tam z raportu policyjnego przekonał się, że z restauracji przyjechał do swego brata przy ul. Leszno, gdzie tenże posiada kamienicę, i po awanturycznym popisie dostał się do mieszkania 70-letniej dozorczyńni, którą pobił, połamał jej rękę, rozebrał, ułokował na łóżku, usiłował popełnić czyn niemoralny, a następnie zasnął. Łóżko należało do 20-letniego syna dozorczyńni, który wezwał policję i odstawił zie-

Sąd przyjął tę hipotezę i zwolnił ziemianina, który poprzysiął nie brać więcej alkoholu do ust. (w)

Jeżeli Francja będzie czekać...

Tysiące istnień zostanie zniszczonych — Paryż zostanie obrócony w gruzy

Paryż (PAT.) Zbrojenia niemieckie wywołują poważne zaniepokojenie we Francji. „Le Rempart” pisze:

Niemcy zbroją się. Fabryki niemieckie pracują dzień i noc nad wytwarzaniem materiału wojennego. Fabryki produktów chemicznych w Kolonii nie zatrzymują pracy ani na minutę, ani w dzień, ani w nocy. Czyż Francja będzie czekać, aż bez wypowiedzenia wojny połowa Paryża zostanie unicestwiona — pyta dziennik? Jest jeszcze czas, by uniknąć nowego kataklizmu. Naród niemiecki oczekuje wyzwolenia. W Niemczech hitlerowcy nie stanowią 20 proc. i operacja wojskowa byłaby powitana po jej szczęśliwym przeprowadzeniu z entu-

zjazmem, nawet w samych Niemczech Ludzkość odetchnęłaby i rozpoczęłaby się era pokoju.

Jeżeli jednak Francja będzie czekać, setki i tysiące istnień ludzkich zostanie zniszczonych. Paryż zostanie obrócony w gruzy. Będzie to wojna aż do wytępienia.

Nie może o tem nie wiedzieć rząd. Na komisji spraw zagranicznych senatu w czasie patetycznego posiedzenia wielu senatorów wywołało przed oczyma Paul Boncoura tę okropną rzeczywistość. Powiedzieli mu, iż wiedzą o tem, że Niemcy zbroją, podczas gdy Paul Boncour ograniczył się do platonicznej deklaracji.

Tajemnice podróży „dyplomatycznych”

Moltke nie wraca jakoś z gen. Schindlerem z Berlina — Lipski w Warszawie

Warszawa (Tel. wł.) W kołach politycznych zwrócono uwagę, że mniej więcej przed 10 dniami wyjechał do Berlina poseł niemiecki w Warszawie v. Moltke w towarzystwie attaché wojskowego gen. Schindlera. Mieli oni wrócić w miniony piątek, tymczasem pobyt ich przedłuża się. Obaj byli przyjeźdźcą w Berlinie przez Hindenburga i Hitlera.

Równocześnie uderza, że w międzyczasie przypadł był właśnie niespo-

dziany przyjazd posta polskiego w Berlinie Lipskiego do Warszawy i odjazd jego z powrotem po rozmowie w Belwederze. (w)

Zmiany w podatkach samorządowych

Warszawa (Tel. wł.) W łonie czynników rządowych opracowują projekt ustawy, zmieniającej dotych-

czasowy system wymiaru i poboru podatków samorządowych.

Dotychczas samorzady pobierały podatek wyrównawczy w gminach wiejskich, podatek inwestycyjny w miastach oraz powiatach podatek drogowy pobierano po wsiach, miastach i powiatach. Te samoistne podatki komunalne mają być zniesione. W ich miejsce ministerjum projektuje podwyższyć stawki dodatków samorządowych do trzech państwowych podatków, a to gruntowego, od nieruchomości i opłat za świadectwa przemysłowe.

Wysokość dodatku samorządowego do podatku gruntowego ma być różna. W województwach zachodnich stawka ma wynosić 100 proc., w południowych 130, a w centralnych i wschodnich nawet do 250 proc. Dodatki do podatku od nieruchomości ma wynosić 60 proc. podatku państwowego, dodatek do dopłat za świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne do 60 proc.

Podatki wymierzać i pobierać mają władze skarbowe. Projekt ustawy ma być niebawem skierowany do Sejmu tak, ażeby reforma mogła wejść w życie od 1 stycznia. (w)

O zamówienia sowieckie

Warszawa (Tel. wł.) Z Moskwy wrócił naczelny dyrektor Huty Pokoju, Surzycki, który jeździł do Moskwy i przeprowadził tam rozmowy z przedstawicielami przemysłu metalurgicznego w sprawie dalszych zamówień sowieckich głównie na żelazo handlowe na rok 1934. Rozmowy doprowadziły do zasadniczego porozumienia. Jedyne sposoby finansowania natrafia na pewne trudności. (w)

Z nad Wołgi — na Śląsk pod wagonem

Katowice, (Tel. wł.) Na linii Katowice — Siemianowice znaleziono pod wagonem wynędzniałego chłopca, który nie miał biletu. Był to 13-letni Jan Strażnik, który odbył podróż pod wagonami kolejowymi aż z Samary w głąbi Rosji nad Wołgą. Podróż biedaka trwała prawie rok. Chłopiec utrzymywał się przy życiu zebranią. Zostanie on przewieziony do Kowla, gdyż podobno posiada tam babkę.

Za zamordowanie aktora

Sosnowiec, (PAT.) Po dwudniowej rozprawie w sądzie okręgowym w Sosnowcu zapadł wyrok w sprawie przeciwko Zwirce i dwu towarzyszom, oskarżonym o zamordowanie aktora teatru sosnowieckiego Bronisława Zydzaczewskiego. Sąd skazał Zwirka i Konatkowskiego po 12 lat więzienia i utratę praw obywatelskich na lat 8, a Sicińskiego na 3 lata więzienia.

Chciał zabić Litwinowa

Nowy Jork (PAT.) Na Ellis Island zatrzymano pewnego b. oficera rosyjskiego, który odgrażał się, że zabije komisarza Litwinowa. Oficer ów miał oświadczyć, że gdyby mógł zbliżyć się do Litwinowa, zabiłby go i wypił jego krew.

Przygotowania niemieckie

Praga, (PAT.) Według doniesień z pogranicza czechosłowacko-niemieckiego na niemieckiej stronie Karkonoszów czynione są szerokie przygotowania do ćwiczeń SS i SA, jakie mają się odbyć w zimie b. r. Ze strony czechosłowackiej obserwować można szereg prowadzonych po stronie niemieckiej prac ziemnych. W szeregu punktów stoją strażnice, uniemożliwiające turystom przybywającym ze strony czeskiej wejście na teren przeprowadzanych prac. Przygotowania te wywołały w społeczeństwie czechosłowackim zaniepokojenie. Według doniesień pracami przygotowawczymi kierują oficerowie Reichswehry.

Umizgi do Czechosłowacji

London, (PAT.) „Daily Herald” donosi, że rząd niemiecki zaproponował Czechosłowacji rokowania co do zawarcia paktu nieagresji.

W odpowiedzi na te propozycje min. Benes wysunął miał zastrzeżenie, że wobec ścisłych stosunków między M. Ententą i Polską, Czechosłowacja nie mogłaby podpisać takiego paktu o ile Polska nie będzie do niego włączona.

Ponadto wobec sojuszu z Francją dla Czechosłowacji koniecznym byłoby odbycie uprzednio konsultacji z rządem francuskim.

Sprawy kanonizacyj

Miasto Watykańskie (KAP). Wobecności Ojca św. odbyło się zebranie św. Kongregacji Obrzędów w celu omówienia cudów przedstawionych dla kanonizacji błog. Pompilio Marji Pirotti, pijara zmarłego w r. 1766 i beatyfikowanego w r. 1890. Na tem samym zebraniu omawiano również kwestję upoważnienia do kanonizacji błog. Ludwika Demarilla.

Lot nad Afryką

Kartagina (PAT). Eskadra francuska gen. Vouillemin, odbywająca lot ponad Afryką, wylądowała wczoraj w Kartaginie. Jeden z samolotów skapotał przy lądowaniu. Na szczęście załoga wyszła z wypadku cała. Dzisiaj ma nastąpić odlot do następnego etapu, do Rabatu.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.72 — 5.73 zł, w Gdańsku w Warszawie 5.70 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 211.90 zł, gotówką 216.00 zł, za 100 guld. w dewizach 172.96 do 173.22 zł, gotówką 172.62 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań 9 11 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% pożyczek konwersyjnych, za którą płacono 48 1/2%; pozostałe płacono — bez notowania i obrotów — za 4% premj. dol. 47 1/2%, za 4% pożyczek inwest. 101 1/4% oraz za 3% pożyczek bud. 37 1/2%.

Z papierów lokacyjnych P Z K obracano 4 1/2% dolarowe listy zast. po 36 1/2% w zaoferowaniu, natomiast poszukiwano — bez oddawców 4 1/2% dolarowe listy zast. w zlocie po 40 — pozostałe poszukiwano 4% listy zast. konwert. po 37% oraz 4 1/2% zlotowe listy zast. po 36 1/2%.

Akcje bankowe i przemysłowe bez notowania.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papier procentowy:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 48 1/2% P
4 1/2% dolarowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 a 5.70 36 1/2% O
4% listy zastawne konw. ostempl. P. Z. K. 37. — P.

(Kurs w złotych)

4 1/2% zlotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 36 1/2% P.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań 9 11 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parrytel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: 1 żyto 727 g/l 2. pszenica 756 g/l. 3. owies 500 g/l.

Ceny transakcyjne

Zyto 120 tonn par. Poznań 14,75
Owies 60 tonn par. Poznań 13,25

Ceny orientacyjne

Zyto 14,50 — 14,75
Usposobienie spokojne.

Pszenica 17,75 — 18,20
Usposobienie spokojne.

Jęczmień browarowy 15,25 — 16,50
Usposobienie słabe.

Jęczmień 695—705 g/l. 13,75 — 14,00
Jęczmień 675—685 g/l. 13,25 — 13,50
Usposobienie słabe.

Owies 13,00 — 13,25
Usposobienie spokojne.

Maka żytnia 65% wł work. 20,75 — 21,00
Usposobienie spokojne.

Maka pszena 65% wł work. 29,00 — 31,00
Usposobienie spokojne.

Otręby żytnie 9,75 — 10,25
Otręby pszenne 9,25 — 9,75
Otręby pszenne (grube) 10,25 — 10,75

Rzepak zimowy 39,00 — 40,00
Gorzyczka 37,00 — 39,00

Wyka latowa 15,00 — 16,00
Peluszk 15,00 — 16,00

Groch „iktoria” 21,00 — 24,00
Groch Folgera 21,00 — 23,00

Seradela 14,00 — 18,00
Koniczyna czerwona 160,00 — 180,00

Koniczyna biała 80,00 — 100,00
Koniczyna żółta odtuszczona 90,00 — 110,00

Ziemniaki jadalne 2,45 — 2,70
Ziemniaki fabr. za kilo % 14

Makuch lniany 18,00 — 19,00
Makuch rzepakowy 15,00 — 15,50

Makuch słonecznikowy 18,00 — 19,50
Srut Soja 23,00 — 23,50

Mak niebieski 56,00 — 60,00
Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 905 tonn, pszenicy 105 tonn, jęczmienia 15 tonn, otręb żytnich 52 tonn, otręb pszenicznych 15 tonn, grochu Victoria 15 tonn, seradeli 10 tonn, makuchu lnianego 15 tonn.

Uwaga: W sobotę, dnia 11 listopada br. będzie Giełda nieczynna.

NA FRONCIE WYBORCZYM

ZEBRANIE PRZEDWYBORCZE OBOZU NARODOWEGO W PLESZEWIE

Z inicjatywy Stronnictwa Narodowego i Związku Młodych Narodowców w Pleszewie odbyło się dnia 7 b. m. na salce p. Marciniaka zebranie, na którym przewodniczył prezes Stronnictwa Narodowego p. dr. Jan Białasik.

Na zebranie to, przybył p. poseł Kawecki z Poznania, który wygłosił referat na temat wyborów. Wywiązała się obszerna dyskusja, poczem dokonano wyboru komitetu wyborczego, w którego skład wchodzi: pp. Symforjan Meliński przewodniczący i Stanisław Szymczak jako sekretarz. Wybrano również komisje: skarbową, organizacyjną i propagandową.

ZEBRANIE NARODOWE W ZDUNACH

Przy bardzo licznych udziale publiczności odbył się w Zdunach w niedzielę wiec przedwyborczy, zorganizowany przez Stronnictwo Narodowe. Przewodniczył jako prezes komitetu p. Naskręt.

Na wiec przybył p. poseł Lasota z Ostrowa, który wygłosił przemówienie na temat wyborów i samorządu. Następnie po krótkiej dyskusji zakończono wiec.

PODZIAŁ OSTROWA NA OKRĘGI WYBORCZE

Miasto Ostrów podzielone zostało na 6 okręgów głosowania. Wybiera ogółem 24 radnych.

Okręg I wybiera 3 radnych i obejmuje ulice: Kościuski, Kapały, 3 Maja, Parkowa, Prosta, Spokojna, Fabryczna, Celna, Pułaskiego, Wigury, Zwirki, dr. Wysocka, Wodociąg, Plac Bankowy. Lokal: szkoła im. Estkowskiego.

Okręg II wybiera 4 radnych i obejmuje ulice: Krzywa, Kwiatowa, Nowa, Ogrodowa, Okólna, Składowa, Sienkiewicza, Towarowa, Wspólna, Wierzbowa, Zdunowska, Zacisze, dr. Gorzycka, dr. Odolanowska, Odolanowski tor, Różana, dr. Zębowska, Przy Moście Kolejowym i tor Krotoszyński. Lokal: szkoła im. Marji Konopnickiej.

Okręg III wybiera 4 radnych i obejmuje ulice: Wiejska, Przy Lotnisku Łąkowa, Polna, Zielona, Strumykowa, Groble, Konopnickiej, Mickiewicza, Kasprówicza, Reymonta, Żeromskiego, Król Jadwigi, Ułańska, Al. Słowackiego, dr. Raszkowska, dr. Pleszewska, dr. Krotoszyńska. Lokal: szkoła im. Królowej Jadwigi.

Okręg IV wybiera 5 radnych i obejmuje ulice: Raszkowska, Koszarowa, Dąbrowskiego, Żydowska, Krótka, Staro-Targowa, Za Bóznicą. Lokal: Strzelnica Miejska.

Okręg V wybiera 4 radnych i obejmuje ulice: Kolejowa, Wrocławska, Sukiennicza, Rynek, Stare Targowisko. Lokal: szkoła powszechna przy ul. Gimnazjalnej 5.

Okręg VI wybiera 4 radnych i obejmuje ulice: Szpitalna, Staszycza, Gimnazjalna, Kościelna, Sądowa, Kard. Ledóchowskiego, Kaliska, Staro-Kaliska. Lokal: Dom Katolicki.

Spisy wyborców będą wyłożone w wyżej wymienionych lokalach od niedzieli do 19 bm. od godz. 14—19-tej.

Przewodniczącym głównej komisji jest sędzia Szurlewicz, członkami: dr. L. Tilgner, R. Brykzyński, inż. Matuszewski i adw. Podejma. (n)

WYBORY

W KĘPNIE I OSTRZESZOWIE

Wybory do rad miejskich w powiecie kępińskim zostały rozpisane dla Kępna i Ostrzeszowa na dzień 26 listopada. Nie rozpisano natomiast dotąd wyborów w Grabowie, Mikstacie i Rychtalu. W Grabowie wybory mają się odbyć w terminie późniejszym, w Mikstacie zaś i Rychtalu ma być zaprowadzony urząd gminy wiejskiej, gdyż ilość mieszkańców w miejscowościach tych nie przekracza 3000.

GDZIE W BYDGOSZCZY NALEŻY PRZEGLĄDAĆ SPISY WYBORCÓW

Przy obecnych wyborach spisy wyborców wyłożone będą do sprawdzania nie w lokalach obwodów wyborczych, lecz w okręgach. Dla orientacji naszych czytelników podajemy adresy lokalii okręgowych:

Okręg I — szkoła Piramowicza przy ulicy Bernardyńskiej; okręg II — szkoła Staszycza przy ul. Dworcowej 82; — okręg III — szkoła Sienkiewicza przy

ul. Sowińskiego 5; okręg IV — szkoła przy ul. Nowogrodzkiej 5 na Okolu; — okręg V — szkoła im. Marcinkowskiego przy ul. Nakielskiej 11; okręg VI — szkoła Św. Jąnska przy ul. Świętojańskiej 20; okręg VII — Tabor Miejski, przy ul. Pomorskiej 16; okręg VIII — szkoła przy ul. Poniatowskiego na Bielawkach; okręg IX — szkoła Nowodworska na Szwederowie; okręg X — Wydział Ewidencji Ludności, Długa 41; okręg XI — szkoła Dąbrowskiego na Szwederowie; okręg XII — szkoła Św. Trójcy przy ul. Kordeckiego 20; okręg XIII szkoła na Czyżkówku, Grunwaldzka 132; okręg XIV — szkoła na Małych Bartodziejach, Belska 2.

Sprawdzanie list odbywa się w przeciągu dni siedmiu od 12 do 19 listopada włącznie. W ciągu tych dni 7-miu każdy ma prawo robić sobie odpisy z list wyborczych.

W tych samych lokalach składać należy reklamacje w razie ewentualnego nieumieszczenia w liście osób uprawnionych do głosowania, t. j. takich, które w dniu 17 października rb. miały skończonych lat 24 i zamieszkiwały od roku na terenie Bydgoszczy.

RUCH WYBORCZY W OKRĘGU BYDGOSKIM

W nadchodzący piątek w wielkiej sali Resursy Kup. w Bydgoszczy odbędzie się zebranie plenarne Stow. Właścicieli Domów, poświęcone omówieniu spraw wyborczych. Początek o godz. 8 wieczorem.

Tego samego dnia urzędująca zebranie poświęcone zagadnieniom wyborczym, Związek Młodych Narodowców. Jednocześnie z inicjatywy Obozu Narodowego zapowiedziane jest zebranie przedwyborcze w Solcu Kujawskim w sali hotelu Wielkopolskiego.

Na sobotę o godz. 8 wieczorem zwołuje zebranie przedwyborcze komitet wyborczy Obozu Narodowego w Inowrocławi. W niedzielę zaś projektowane jest odbycie zebrania w Barcinie i Łabiszynie pow. szubińskiego; w pierwszym z tych miast w południe, w drugim wieczorem.

AKCJA PRZEDWYBORCZA W OPALENICY

I w Opalenicy zostały rozpisane wybory do rady miejskiej na dzień 26 listopada, choć oficjalnie nie zostały one jeszcze ogłoszone.

„Sanacja” dawno się przygotowuje do walki wyborczej i już prawie na trzy tygodnie przed zarządzeniem wyborów miała gotową swą listę kandydatów, która idzie pod szyldem „Narodowego Bloku Gospodarczego”. Wśród kandydatów tej listy prawie 50 proc. stanowią urzędnicy.

Czynnikami „sanacyjnymi” różnymi środkami starały się przyciągnąć społeczeństwo na swoje podwórko, lecz obywatele Opalenicy, wierni idei narodowej,

oparli się zdecydowanie tym zabiegom i zakusom. Obecnie „sanacja” wszędzie podsywa się pod firmę narodową, ale to nikogo nie zbalamuci. Zmiana firmy świadczy tylko o braku zaufania we własne siły w szeregach B. B.

Obóz Narodowy napotka niewątpliwie na wiele przeszkód w swej pracy wyborczej, ale w szeregach naszych panuje niezachwiana wiara w zwycięstwo. Komitet wyborczy Obozu Narodowego wzywa wszystkich zdrowo myślących obywateli do pracy i do walki wyborczej.

Miasto Opalenica tworzy jeden okręg wyborczy i jest podzielone na dwa obwody. Przewodniczącym komisji wyborczej został mianowany kierownik szkoły żeńskiej p. Kaczmarek, obwodu I p. Hoffmann Marjan, obwodu II wójt Fr. Śledzikowski.

Zwracamy uwagę, że listy wyborców będą wyłożone od 11 listopada na przeciąg 7 dni, w tym czasie wolno każdemu mieszkańcowi sprawdzić, czy jego nazwisko figuruje na liście wyborców i czy nazwisko, imię, data urodzenia i ulica są dokładnie zapisane. Należy to czynić skrupulatnie, by kogo nie spotkało takie rozczarowanie, jak przy ostatnich wyborach, kiedy to liczni obywatele, zamieszkałi w Opalenicy niekiedy już od lat 50-ciu zgórą, nie znajdowali się na listach wyborczych, albo też fałszywie podano daty urodzenia. Ponieważ okres 7-dniowy jest bardzo krótki, należy z przegłębieniem listy nie zwlekać.

ZEBRANIE PRZEDWYBORCZE W MUROWANEJ GOŚLINIE

Na sali p. Żurka w Murowanej Goślinie odbyło się zebranie przedwyborcze do rady miejskiej, któremu przewodniczył p. Kazimierz Kleimer. Obecnych było ponad 100 osób. Jako referent przybył p. Feliks Hołasz z Poznania.

W toku referatu mała grupka bojówkarzy „sanacyjnych” rozpoczęła zakłócać spokój i mimo nawoływań przewodniczącego nie chciała się uspokoić. Wówczas przedstawiciel policji zebranie rozwiązał.

Wtedy bojówkarze poczęli śpiewać „Pierwszą Brygadę”, lecz potężne dźwięki hymnu Młodych zagłuszyły ich zupełnie. W mieście panuje duże oburzenie na awanturników „sanacyjnych”.

Akademicy wobec wyborów miejskich

W zrozumieniu doniosłości wyborów samorządowych ukonstytuował się Akademicki Komitet Wyborczy Obozu Narodowego z prezesem, zasłużonym działaczem akademickim, p. Janem Szyszczyńskim na czele.

Komitet rozpoczął swe prace wczoraj i wzywa wszystkich akademików do zgłaszania się z współpracą.

Godziny urzędowania Komitetu w lokalu Młodzieży Wszechpolskiej, Św. Marcina 65, codziennie od 13—14.

XXIV Sejmik Oświatowy T. C. L. w Poznaniu

W czwartek, dnia 30 listopada 1933 r. odbędą się obrady XXIV Sejmiku Oświatowego T. C. L. w sali Domu Parafjalnego przy św. Marcynie 8-9

Porządek obrad:

- Przed południem o godzinie 10
1. Zagajenie przez Prezesa Rady Głównej TCL, p. A. hr. Bnińskiego.
2. Wybór marszałka i dwóch sekretarzy.
3. Referat: „Wychowanie państwowe a TCL.” — ks. dr. Karol Milik.
4. Sprawozdanie Zarządu Głównego z działalności TCL.
5. Sprawozdanie Rady Głównej.
6. Dyskusja nad sprawozdaniami.
- Po południu o godzinie 15
7. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.

Odpis z pewnego aktu urzędowego

Krakowski „Głos Narodu” zamieszcza następujący odpis z autentycznego aktu urzędowego:

„Przybywszy na miejsce nie zastałem restanta, wobec powyższego, celem wyrównania zaległych należności w kwocie 1.845 zł 01 gr, tudzież kosztów mniejszej egzekucji w kwocie 75 zł 32 gr, czyli łącznie 1.920 zł 33 gr zająłem dwa gipsowe Mickiewiczze i jeden fotel z przyczyny, że w mieszkaniu restanta

nie znajdowali się żadne inne tak ruchomości jak i nieruchomości.

Wszelako po dokładnym komisyjnym zbadaniu, jeden z Mickiewiczzy okazał się być Słowackim (?), zaś fotel okazał się kłosem pokojowym, gdyż restant chodził w pokoju na dwór.

Ponieważ takowy wyżej wymieniony fotel jest przedmiotem codziennego użytku oddano go z powrotem restantowi.

Wyżej wymienione, zajęte i sprośowane jak wyżej Mickiewiczze sprzedano na miejscu za kwotę 23 gr, że pozostaje do zapłacenia na rzecz Skarbu

Państwa kwota 1.920 zł 10 gr, która to kwota okazuje się być nieściągalną.”

Po co te kłamstwa i judzenie?

W Warszawie wychodzi czasopismo dla młodzieży szkolnej p. n. „Kuznia Młodych”. Redaktorem tego pisma jest p. Kazimierz Perl. Pismo jest organem „Straży Przedniej” i jest zalecone przez Min. W. R. i O. P. dla szkół. W nr. 15 „Kuzni Młodych” (z dn. 1 bm) znajdujemy artykuł p. t. „Refleksje na temat pożyczki narodowej”. Czytamy tam co następuje:

„Jeszcze dwie cyfry zasługują na bliższą uwagę: duchowieństwo zadeklarowało 807 000 zł, podczas gdy młodzież szkolna 470.650 zł. Podziwiamy tu ofiarność i zrozumienie sytuacji młodzieży — a z drugiej strony wierzyc się wprost nie chce: czyżby duchowieństwo tak strasznie zubożało, to duchowieństwo, którego kryzys pewnie wcale nie dotyka? Czyżby już minęły te czasy, kiedy duchowieństwo dawało przykład reszcie społeczeństwa, kiedy duchowny czuł się narówni ze wszystkimi — obywatelem?”

Nie wiemy, ile złożyło na ostatnią pożyczkę państwową duchowieństwo innych wyznań, w każdym bądź razie przytoczona cyfra 870 tysięcy zł nie odpowiada tej wysokości, na jaką subskrybowało tylko duchowieństwo katolickie w Polsce. Jest faktem, że duchowieństwo archidiecezji warszawskiej za pośrednictwem Kurji Metropolitalnej ofiarowało na pożyczkę całomiesięczną pensję, którą otrzymuje ze skarbu państwa, w sumie 78.700. Poza tem subskrybowali pożyczkę poszczególne księża proboszczowie, prefekci w szkołach, kapelani wojskowi, oraz księża zajmujący inne samodzielne stanowiska. Jeżeli uprzytomnimy sobie, że diecezji katolickich jest w Polsce 25 (20 rzymsko-katolickich, 3 grecko-katolickie, 1 ormiańsko-katolicka, 1 wojskowa), to w rezultacie otrzymamy sumę pożyczki subskrybowanej przez duchowieństwo katolickie znacznie wyższą, aniżeli suma 807 tysięcy, podana dla wszystkich wyznań przez nieznanego statystyka.

Komu należy na zniekształcaniu prawdy i podjudzaniu młodzieży szkolnej (!) przeciwko duchowieństwu? Czyż niema zresztą innych tematów, bardziej obchodzących młodzież uczącą się, aniżeli zaprzatanie jej umysłu fałszywą statystyką? (KAP).

Godzina polska w szkołach jugosłowiańskich

Jugosłowiańskie ministerstwo oświaty zarządziło na wniosek państwowej komisji do spraw konwencji kulturalnej z Polską, aby w dniu piętnastolecia odzyskania niepodległości przez Polskę we wszystkich szkołach niższych, średnich i zawodowych na terenie całej Jugosławii jedna godzina wykładów poświęcona była Polsce. W każdej szkole odbyć ma się w czasie tej godziny krótki odczyt o Polsce, obejmujący elementarne wiadomości o historii, geografii i o ustroju państwowym naszego kraju, poczem przewidziane są pogadanki na tematy polskie.

Na drogi i elektryfikację

Warszawa. (Tel. wł.) Władze naczelne drogowe przewidują, że w r. 1934 będą miały do dyspozycji na budowę i naprawę dróg około 30 milj. zł, z tego z Funduszu Drogowego 15 milj., ze skarbu państwa 6 milj. i z Funduszu Pracy 9 milj. (w)

Warszawa. (Tel. wł.) Ministerstwo przemysłu i handlu zażądało od Funduszu Pracy przeznaczenia w roku przyszłym kredytów w sumie około 10 milj. zł na sfinansowanie robót elektryfikacyjnych w tych częściach państwa, które wykazują największe natężenie bezrobocia. (w)

Wilki w Małopolsce

Lwów. (Tel. wł.) Według wiadomości jakie nadchodzą z Kołomyi w całym powiecie ukazały się duże stada wilków, które często w biały dzień napadają gospodarstwa wiejskie, rzucając się na bydło.

Dwie wieśniaczki zostały napadnięte przez 4 wilki koło Kosmacza. Cudem tylko uniknęły śmierci wdrapując się na drzewa.

Starostwo w Kołomyi zapowiedziało celem wytepienia wilków zorganizowanie wielkiego polowania.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Dwugłos wierzyciela i rolnika

Na łamach naszego pisma toczyła się w ostatnich tygodniach ożywiona dyskusja n. t. kwestji oddłużenia rolnictwa, poruszona w artykule p. Laubego w nr 475. Z prawdziwym zadowoleniem notujemy głęboki odzew, jaki dyskusja ta znalazła w kołach czytelników, a na jej zakończenie drukujemy poniżej ponowne uwagi przedstawiciela kół wierzycieli oraz krótkie świadectwo p. Laubego.

I. GŁOS WIERZYCIELA

1. Zasada nieodpowiedzialności finansowej wierzyciela za straty dłużnika jest słuszna, gdyż: a) nie ma uzasadnienia wiązania strat dłużnika i odpowiedzialności za nie wierzyciela, skoro w okresie zwykłej koniunktury i wzrostu cen nie wiązało się wzrostu wartości majątku dłużnika z kapitałem wierzyciela tracącym na wartości (sile kupna); b) jeżeli wierzyciel traci przy zwycięceniu cen na obniżeniu wartości kapitału i ma również tracić przy niższych cenach — a wiemy że idealnej stabilizacji cen niema — to kiedy ma nie tracić?; c) tego rodzaju postawienie sprawy, że wierzyciel ma stałe tracić na wszelkich wahanjach koniunktury, nie odpowiada podstawowym zasadom sprawiedliwości.

2. W okresie przedkryzysowym wierzyciele stracili a dłużnicy zyskali przez a) moratorium wojenne, b) dewaluację marki, c) spłatę długów w zdevaluowanych markach, d) waloryzację hipotek po 15 i 18% proc., e) spadek złotego w 1925 r. W okresie tym, gdy wierzyciele tracili, ceny ziemi szły w górę.

3. Pomimo zasadniczej nieodpowiedzialności wierzycieli za straty dłużników, w ostatnim czasie ponieśli wierzyciele, naskutek ustaw ratowniczych, ofiary na rzecz rolników przez: a) obniżenie oprocentowania, b) rozterminowanie spłat, c) niską konwersję listów żytnich, d) jako wynik akcji ratowniczej — niższe kursy listów wzgl. wartości handlowej wierzycielności.

4. Ostatnio, poza ustawami ratowniczymi, ponieśli wierzyciele straty, a dłużnicy zyskali przez dewaluację dolara.

5. Niższa wartości handlowej wierzycielności rolniczych nie wpływa ze względu na wartości produkcyjnej warsztatów rolnych, lecz z obniżki oprocentowania poniżej stopy rynkowej i z unieruchomienia kapitału. Twierdzenie, że nikt nie zapłaci za hipotekę jej nominalnej wartości, ponieważ nie wyciągnie procentów od rolnika, jest błędne, gdyż są wierzycielności np. listy zastawne, od których procent terminowo wpływa, a jednak wartość wynosi poniżej pół nominalu, a więc stąd wniosek, że niższa wartości handlowej wpływa nie z niepłacenia procentów, lecz naskutek ulg ratowniczych. — Stwierdzić zatem trzeba, że przez niższe cen ziemi i niższe wartości handlowej wypożyczonego kapitału ponieśli straty dłużnik i wierzyciel porównanie, choć ten ostatni niezastudzenie, bo nie jest odpowiedzialny za straty dłużnika.

6. Porównywanie strat wierzycieli rolnictwa ze stratami deponentów bankowych jest niewspółmierne: deponent bankowy, o ile jest niezadowolony z obniżki oprocentowania, może swój wkład odebrać w wartości nominalnej, wierzyciel rolnika tego uczynić nie może, a gdy chce swą wierzycielność zlikwidować, traci dużą część ułokowanej sumy.

7. Twierdzenie, że przez nowe oddłużenie, czyli cyfrowe zmniejszenie długów, powoła się do życia setki milionów złotych, zamrożonych w rolnictwie, jest bezpodstawne, gdyż do obiegu pieniężnego pieniądze przez to nie przybędzie. Nastąpiłoby tylko dalsze odebranie części majątku wierzycielom i powiększenie o tę samą wartość majątku poszczególnych dłużników-rolników czyli prosto wywłaszczenie bez odszkodowania jednej grupy na rzecz drugiej.

8. Nie trzeba identyfikować rolnika z jego warszatem pracy i nie trzeba zapatrywać się na tę sprawę z punktu widzenia interesów pewnej grupy, lecz interesów gospodarstwa narodowego. Otóż, o ile chodzi o utrzymanie warsztatów pracy i wpływów podatkowych, to z punktu widzenia gospodarstwa narodowego zmiana właściciela wyszłaby wielu warsztatów zbyt zadłużonym na dobre, gdyż nowonabywca byłby z reguły silniejszy finansowo od poprzednika. Również nadmienić należy, że zbytne zadłużenie wielu warsztatów pracy było w wielu wypadkach nie wynikiem

kryzysu, lecz skutkiem życia ponad możność i nieumiejętności gospodarowania i administrowania swym majątkiem przez właścicieli. Dowodem na to jest istnienie warsztatów rolnych mało zadłużonych a nawet zupełnie niezadłużonych pomimo kryzysu.

9. Jakie byłyby skutki umniejszenia nominalu długów rolniczych? — Wszystkie skutki trudno przewidzieć, lecz poza dwukrotnym pokrywaniem wierzycieli a więc ponad faktyczne straty rolników, musiałyby nastąpić: albo masowe bankructwo wszystkiego, co jest związane z rolnictwem i również ma swoje zobowiązania, albo konieczność dalszego oddłużenia wierzycieli rolnictwa odnośnie ich długów. Czy tak czy inaczej, cała akcja oddłużeniowa odbiła się na bankach, które musiałyby swoje wierzycielności zarówno w stosunku do rolnictwa jak i osób lub firm związanych z rolnictwem umniejszyć, lecz z czegożby miały zwrócić swoim wierzycielom, t. j. wkladom, pieniądze? Tak pojęta akcja mogłaby się skończyć tylko poderwaniem kapitalizacji i oszczędności, którą dziś wszyscy staramy się popierać i w której leży odrozdzenie naszej siły finansowej. Poza to naskutek umniejszenia majątków osób, firm i przedsiębiorstw nastąpiłaby większa bieda w mieście, pogłębiłby się kryzys i w konsekwencji nastąpiłoby zmniejszenie konsumpcji i konieczność dalszej niżki cen płodów rolnych dla zubożonej ludności miast. A więc nie tędy droga.

10. Jaki jest sposób wyjścia z obecnej sytuacji? Powinien on polegać na łagodzeniu kryzysu w sposób sprawiedliwy, co się czyni przez ustawy ratownicze, a poza to powinien iść po linii zlikwidowania tego, co zbyt chore, niezdatne do życia i uratować się nie da. Powinien nastąpić podział na rolników nie- lub mało zadłużonych, średnio zadłużonych i zadłużonych nadmiernie. Średnio zadłużeni winni zrozumieć, że trzeba się zlikwidować, uratować, co jest możliwe i z właścicielami przemienić się w drobno-kapitałistę lub poszukać pracy. Po zakończeniu obecnej akcji oddłużeniowej nastąpi dalszy wzrost zaufania i wzrost kapitalizacji, a choć na okres „prosperity” poczekamy, i może wogóle nie wróci on już w tej mierze, jednakże przetrwamy i doczekamy czasów niekryzysowych.

II. KOŃCOWE UWAGI P. LAUBEGO

Zważywszy, że do większości punktów zająłem stanowisko już poprzednio, wypada mi stwierdzić conajwyżej to, że również w powyższej replice dominuje tendencja, aby przez odkrywanie poszczególnych fragmentów z przeszłości usprawiedliwić negatywne stanowisko wierzycieli wobec kwestji oddłużeniowej. Otóż podobnie jak nikt nie będzie negował słuszności tego stanowiska w tym czy owym punkcie, tak z drugiej strony nikt nie będzie utrzymywał, że przez proste odwrócenie oczu w przeszłość można lekko zatłwić się w przyszłość. Bo projekt, naszkicowany w punkcie 10 repliki,

jest nieco zbyt uproszczony, jak na tak poważny i trudny problem.

Jak długo jedna ze stron nie zrozumie tak oczywistego faktu, że z bezczki, do której wpomowano sto litrów wody, mimo wszelkich nakazów i memorjałów nie można wypompać dwieście litrów, tak długo obie strony będą mówiły różnymi językami. Z tych względów uważam dalsze roztrząsanie przedmiotu, jak również odpowiedzi na pozostałe punkty repliki za bezcelowe i ze swej strony zamykam dyskusję na ten temat.

W. LAUBE.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z PLENARNEGO ZEBRANIA IZBY PRZEM.-HANDLOWEJ W POZNANIU

W dniu 7. b. m. odbyło się zebranie plenarne Izby które zagałi prezes Izby p. Sewerny Samulski, witając 10 nowych radców, którzy mocą zarządzenia ministra przemysłu i handlu weszli do Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu po zlikwidowaniu Izby Bydgoskiej.

Następnie podniósł p przewodniczący zasługi jakie położył s p. radca Leon Szczepanowski dla przemysłu Polski Zachodniej i z uznaniem podkreślił jego ochocną pracę na terenie Izby. Pamięć s p. radcy Szczepanowskiego uczcili zebrani przez powstanie.

Sprawozdanie z działalności Izby za czas od połowy maja r. b. rozesłane pp. radcom na piśmie, przyjęto do wiadomości, nie rozwijając nad niem dyskusji.

Zamknięcie budżetowe i sprawozdanie Komisji Rewizyjnej przyjęło zebranie do wiadomości, uchwalając absolutorjum dla prezydium Izby.

Z KRAJU

(k) **Polska nie zapłaci raty długu wojennego.** Prasa warszawska notuje pogłoskę, jakoby rząd polski i tym razem nie zamierzał uregulować przypadającej na 15 grudnia br. raty długu wojennego Stanom Zjednoczonym. Rząd polski nie jest skłonny spłacić teraz rządowi Stanów Zjednoczonych ani całości ani też malej zaliczki, jedynie na życzenie Ameryki gotów jest zastanowić się nad możliwością uregulowania tej sprawy w bieżącym roku budżetowym.

Wyjazd delegacji polskiej na rokowania handlowe z Francją. 8. b. m. wyjechała do Paryża delegacja polska do rokowań handlowych z Francją na czele której stoi wiceminister przemysłu i handlu dr. Fr. Doleżał. Po krótkiej przerwie spowodowanej koniecznością otrzymania dodatkowych instrukcyj od swych rządów, delegacja w dalszym ciągu będą prowadzi rozmowy na temat rewizji traktatu handlowego pomiędzy obu państwami.

Z ZAGRANICY

(z) **Silny wzrost zapasów złota w Szwajcarii.** Szwajcarski Bank Narodowy wykazuje w ostatnim tygodniu października bardzo znaczny wzrost zapasów złota, mianowicie o 43.7 milj. franków szwajcarskich. W ten sposób zapas zota, który zwłaszcza w czerwcu wskutek zaniepokojenia na rynku walutowym poważnie się zmniejszył, osiągnął obecnie już prawie granicę dwumiljardową.

Dłuższa dyskusja rozwinęła się nad preliminarzem administracyjnym Izby oraz budżetem budowy i administracji gmachu WSH. Uchwały w tym względzie zapadły w takim brzmieniu: tak zaaprobowano prezydium i komisja rewizyjna Izby Uchwalono budżet Izby zamykający się kwotą 361.708.12 zł oraz budżet budowy i administracji gmachu WSH w wysokości zł 361.870 — Jednocześnie uchwalono pełnomocnictwo do konwersji krótkoterminowych długów Izby zaciągniętych na budowę gmachu WSH w wysokości 1.200.000 zł.

Z kolei przystąpiono do wyboru 6 członków głównej komisji wyborczej i 6 członków komisji rewizyjnej; skład tej ostatniej komisji pozostał niezmienny. W końcu omawiano trytyczne, zmieniające do reorganizacji struktury sądownictwa polubownego przy izbach przemysłowo-handlowych.

(z) **Jak ma wyglądać pomoc dla farmerów amerykańskich?** Mimo odrzucenia przez prez. Roosevelta żądań farmerów w sprawie ustalenia cen zboża na poziomie przedwojennym, co, jak wiadomo, wywołało wielkie rozgoryczenie i zaostrenie akcji strajkowej amerykańskie min. rolnictwa opracowuje obecnie projekt pomocy dla farmerów, który w dużej mierze uwzględni ich żądania. Mianowicie rząd Stanów gotów jest przyznać tym farmerom, którzy zastosują się do przepisów o zmniejszeniu obszaru uprawy cenę przedwojenną za pszenicę z odciągnięciem 30 cts. tytułem podatków, wobec czego farmerzy otrzymaliby około 73 cts za buszel pszenicy. Transakcja ta dotyczyłaby wy-

Listy do redakcji

Fundusz interwencyjny a rolnictwo

Z dniem 1 listopada b. r. na mocy ustawy pobiera się podatek od uboju na cele zasilenia rolniczego funduszu interwencyjnego, czyli że podatek ten ma się przyczynić do polepszenia cen zbóż sprzedawanych przez nas. Rolników. W poniższych swoich uwagach scharakteryzuję tylko sytuację w związku z tym podatkiem rolników o obszarze od 5 do 300 mórg.

Każdy podatek czy opłata, pobierana od uboju, czy to przez państwo czy też miejscowy samorząd, pogarsza cenę żywca, w pierwszym wypadku w całej Polsce, w drugim w danej miejscowości, w której go skupują rzeźnicy; w tym wypadku opłaty normalnie pobierane są w rzeźniach, po wprowadzeniu jakiejś opłaty, dajmy na to 1 zł. centnar żywca od razu spada o 5 do 10 zł.

A teraz praktyczny przykład: Przed 1 listopada otrzymałem za świnie 46 zł, 5 listopada 36 zł; do tego spadku cen przyczyniła się niewątpliwie w pewnej mierze niepomyślna koniunktura na rynku angielskim, od którego jesteśmy zależni, ale rzeźnicy głównie opierają się na podatku od uboju, więc znów rolnictwo przez tę pomoc straci i to poważnie.

Rolnictwo w okresie późniejszym wprost zostało zasypane zobowiązaniami oraz nakazami podatkowymi, tak że było zmuszone zapasy zboża, które ma do sprzedania, już dawno spieniężyć, pozostawiając sobie tylko ilości potrzebne do siewu, na wyżywienie inwentarza oraz własną konsumpcję, więc o ile ten fundusz interwencyjny wpłynie na zwyczaj zboża, to nie skorzysta zupełnie z tego rolnictwo, które się pozbyło zboża po taniej cenie, a skorzystają kupcy, którzy zupełnie nie stracili na zbiorce tego funduszu interwencyjnego.

Przy cenie żywej 40 zł na 1 ctr tyle było zysku, że jak rolnik sprzedał 100 świń w roku, to zysk z bieda starczył na jego pozbieranie, przy obecnych cenach od 36 do 40 zł liczy rolnik, że przedzej zakończy swój niedzny żywot i nareszcie na kawałek ziemi cmentarnej będzie miał spokój upragniony. A. B.

łącznie istniejących u farmerów zapasów, które oblicza się na 250 milj. buszli. Na dokonanie tej transakcji potrzeba około 200 milj. dol., których dostarczyłaby Reconstruction Finance Corporation osobnemu towarzystwu kredytu towarowego (Commodity Credit Corp.)

(z) **Dalsza obniżka dyskonta w Ameryce.** Federal Reserve Bank w Bostonie obniżył stopę dyskontową z 3 na 2½ w tym samym stosunku zredukował również stopę procentową Fed. Res Bank w San Francisco. Banki te poszły za przykładem nowojorskiego F. R. B. który obniżył z dniem 19 października dyskonto z 2½ na 2 proc.

Krótkie informacje gospodarcze

— 10 bm. odbędzie się w Warszawie zjazd przedstawicieli wszystkich izb, wchodzących w skład Związku Izb Przemysłowo-Handlowych

— Komisja dla badania zmian kosztów utrzymania w Warszawie ustaliła, że koszty utrzymania rodziny pracowniczej, złożonej z 4 osób w miesiącu październiku w porównaniu z wrześniem wzrosły o 0.7 proc.

— Cukrownia w Chełmży rozpoczęła kampanję cukrowniczą, przyjmując 2500 robotników. Pracę ustalono na 4 zmiany.

— Na walnym zebraniu Polskiej Konwencji Węglowej w Katowicach ustalono ogólnokrajową licencję na miesiąc listopad na rynku wewnętrznym i na eksport do krajów licencyjnych w wysokości 220 tys. tonn węgla.

— Ustąpił ze swego stanowiska przechodząc na emeryturę b. min. inż. Nossowicz, długoletni gener. dyr. koncernu sprzedaży węgla „Progres”.

W piątek, dnia 10 listopada 1933 r., o godz. 20 w sali 18-tej Collegium Minus, odbędzie się

Uroczysta Inauguracja Pracy Akademickiego Zrzeszenia Miłośników Kultury

Słowo wstępne wygłosi prezes Zrzeszenia, kol. Stanisław Czapiewski. Zasadnicze przemówienie p. t. „O istocie i zjawiskach kultury” — wygłosi prof. dr. Adam Żółtowski.

Wstęp wolny.

Wstęp wolny.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

KALENDARZYK

Czwartek 9 listopada 1933

Słońce: wschód 7.01 — zachód 16.11 — długość dnia 9 godzin 10 min
Księżyc: wschód 21.44 — zachód 13.08 — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniwersytetu Poznania Czwartek godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska minus 1 st Cels. Mgła. Wiatr połudn. zach. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 757 mm — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 10 st Cels., najniższa 0 st.

Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: dziś — 0,13 m

Kal. rzk.: Teodor i Orest — jutro Andrzej z Awel

Kal. słow.: Bogodar — jutro Ludomir.

Z POZNANIA

— **Kradzieże i włamania.** Pięć dni kronika policyjna z ub. dnia notuje 15 doniesień o kradzieżach i włamaniach. M. in. dopuszczono się kradzieży w mieszkaniu p. Agnieszki Rzepczyńskiej przy ul. Skarbowej 6. Łupem nieznanymi złoczyńców padła bielizna i pożyczka konwersyjna wartości 600 zł (kl)

— **Aresztowania.** Za uprawianie hazardu ulicznego w „3 blaszki” na Błoniach Wildeckich osadzono w areszcie policyjnym Józefa Sitarka (Rybaki 16) — Jako podejrzanych o kradzież 25 krzaków agrestu i porzeczek ze szkoda p. Edwarda Koniecznego aresztowała policja 23-letniego Wojciecha Ratajczaka (Barak przy ul. Warszawskiej) i 27-letniego Antoniego Pusiaka (ul. Warszawska 9a) (kl)

— **Wypadek motocyklisty.** Na ulicy Szamarzewskiej w pobliżu ul. Grochowskiej, poczytylny Stanisław Robakowski (ul. Małeckiego 24) kierując motocyklem wpadł do nieoświetlonego przepokpu kanalizacyjnego na jezdni wraz z motocyklem. Motocyklista złamał lewą rękę w łokciu i kilka żeber. Nieszczęśliwego poczytylnia opatrzyło pogotowie ratunkowe i przewiezło go do szpitala miejskiego. (kl)

— **Tragiczny wypadek czyszciciela wagonów.** Tragicznemu wypadkowi uległ wczoraj po południu na poznańskim dworcu kolejowym czyszciciel wagonów kolejowych Franciszek Samler (ul. Polna nr. 9). Podczas formowania pociągu po- spieszonego Samler został przewleciony przez zuwajacą się „harmonijkę” doznając oprócz innych obrażeń złamanie kilku żeber. Po doraźnym opatrunku pogotowie przewiezło ofiarę wypadku przy pracy do szpitala kolejowego. (kl)

— **Za sprzeniewierzenia małtaku „Wzajemności”.** W Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu w środę opublikowano wyrok w sprawie Edwarda Szafranka oskarżonego o przewłaszczenie sobie mienia Spółdzielni „Wzajemności” oraz o oszustwo. Sąd Apelacyjny zniósł wyrok sądu okręgowego i skazał Szafranka na 8 miesięcy więzienia, z czego połowę kary mu darowano w myśl ustawy o amnestji. W motywach sąd podkreślił, że w przestępstwie oskarżonego nie dopatrył się oszustwa, a jedynie sprzeniewierzenia.

Z POZNAŃSKIEGO

— **BUK.** (Jarmark) W dniu 14. b. m. odbędzie się jarmark na konie, bydło i towary kramne. Społeczeństwu polskiemu miasta i okolicy przypominamy sumienne przestrzeżenie hasła „Swój do swego!”

(Z życia S. M. P.) W ub. niedzielę odbyło się wale zebrań Stow. Młodzieży Polskiej w Niegolewie. Interesujący referat wygłosił ks. Poczta. W gorących słowach przemówił prezes S. M. P. w Boku p. Bartłomiej Górczak, zachęcając do wytrwałej pracy na niwie S. M. P. Do zarządu wybrano: Stefana Piotrowskiego, jako prezesa, Jana Jakubowskiego, naczelnika, Józefa Piaskę, sekretarza, Marcina Kurkowiaka skarbnika, Józefa Glinkę, bibliotekarza, i Wojciecha Smołuskiego gospodarza. Wiceprezatem Stowarzyszenia mianowany został przez protektora S. M. P. ks. prob. Kulizak. Zaznaczyć wypada, że stowarzyszenie, istniejące dopiero od lutego, zaznaczyło się silnym rozwojem i pracą wewnętrzną, a to dzięki opiece ze strony pp. Niegolewskich i p. adm. Dobskiego, którzy poświęcają się z zapałem i zamilowaniem pracy w stowarzyszeniach

(Święto Młodzieży.) Stow. Młodzieży Polskiej w Boku wraz z wszystkimi parafjalnymi stowarzyszeniami przygotowuje się do Święta Młodzieży, które odbędzie się 19 bm. z bardzo urozmaiconym programem. Uroczyste nabożeństwo w czasie którego druhowie przystąpią do Stołu Pańskiego, odbędzie się w kościele parafjalnym, poczem w sali Domu parafjalnego uroczysta akademja ku czci patrona młodzieży św. Stanisława Koski.

(Z Urzędu Stanu Cywilnego.) W miesiącu października zapisano 6 zgonów i 20 urodzeń. Ślubów zawarto 5.

— **CZARNKÓW.** (Kradzież) W ostatnich czasach dokonano kilku włamań i kradzieży. Włamano się do składu p. Wiktora, skąd zabrano większą ilość gotówki i towaru. Policja ujęła sprawców, Teclafa i Nowaka.

— (Strzelanie) „Sokół” i „S. M. P.” strzelały o Państwową Odnakę Strza-

Epilog zuchwałego napadu na ul. Północnej

W środę, 8 b. m., rozgrywał się przed sądem okręgowym w Poznaniu epilog zuchwałego napadu rabunkowego na ul. Północnej 8 sierpnia r. b. o godzinie 13.30 Dyonizy Machowski, robotnik szrotkarski, napadł na ul. Północnej na p. Promińską, ekspedientkę firmy „Zgoda” i wyrwał jej paczkę z 100 zł i książeczkę kontową. Po rabunku napastnik zaczął uciekać drogą ku Cytadeli przez przejazd kolejowy na Tamie Garbarskiej. Na krzyki napadniętej wszczęto pościg, jednakże nikt nie miał odwagi dostąpić do Machowskiego, albowiem ten odgrażał się nożem. Uciekł on na cmentarz wojskowy i tam przepadł.

Świadkiem napadu była krawcowa z Psarskiego Ona spotkała tego sa-

meo dnia po południu rabusia na ul. Solnej. Poznała go, zwróciła się do posterunkowego i kazała go aresztować. Machowski jednak nie dał na siebie czekać i widząc, że policjant chce go aresztować, zaczął uciekać w stronę Warty. Dla zdezorientowania posterunkowego rzucił się w fale Warty, przepłynął ją i po drugiej stronie wszedł do jakiejś chaty. Policjant jednak zdołał go przychwycić i odebrał mu noż. Pieniądzy przy nim nie było, albowiem zgubił je przy torze kolejowym, gdzie je znalazł i oddano poszkodowanej.

Oskarżony karany już był za kradzież z zawieszeniem na 3 lata. Sąd skazał go na 3 lata więzienia.

leacką w sobotę i niedzielę. Wyniki w obu stowarzyszeniach naogół zadowalające.

— (Straż Przednia.) W gimnazjum założono przed kilku dniami policyjną organizację „sanacyjną” — „Straż Przednią”. Prezesem jest uczeń Lesiński.

— **GNIEZNO** (Zderzenie.) W środę wieczorem o godz. 8.50 zderzył się pociąg osobowy, zdążający z Poznania do Gniezna, na stacji Gniezno z manewrującą lokomotywą. Oba parowozy zostały poważnie uszkodzone. Maszynista Józef Smoliński z Poznania, doznał złamania prawego podudzia.

— **GRODZISK.** (Z posiedzenia rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu powzięta do wiadomości oraz wyrażona zgodę rada miejska na memoriał zarządu miasta w sprawie sielizby starostwa w Grodzisku, pismo to wysłane zostanie do p. wojewody. Następnie zatwierdziła rada subskrypcję pożyczki narodowej w sumie 2.250 zł i to 1.250 zł tytułem założeń skarbu państwa, za leczenie funkcjonariuszy państwowych w Szpitalu Miejskim oraz 1.000 zł z funduszy fundacji Mossego i Herzfelda. Na rok 1934 uchwalono pobrać: dodatek do opłat państw. od patentów na wyrób trunków przetworów wód czanych i spirytusowych w wysokości 100 proc. opłat na wyrób trunków oraz do datok do opłat państw. od patentów na sprzedaż tychże trunków przetworów wódczanych i spirytusowych w wysokości 35 proc. państw. opłaty od patentów akcyzowych na sprzedaż. Oprócz tego rada miejska uchwaliła pobrać w roku 1934 25 proc. dodatek komunalny na rzecz miasta Grodziska do państwowego podatku przemysłowego oraz 30 proc. świadczeń przemysłowych od przedsiębiorstw i zajęć wykonywanych w mieście. Pod koniec uchwalono przyłączyć do gminy Grodzisk położone w obrębie miasta parcele administracyjne należące do gminy Grodzisk Zamek.

— **KCYNIA.** (Wenta Tow. św. Wincentego a Paulo.) Nowy zarząd Towarzystwa Pań Miłosierdzia rozpoczął już swoją działalność. Mianowicie w ub. niedzielę odbyła się staraniem tegoż zarządu na sali p. Bukholcowej wenta na rzecz biednych, uroczysta deklaracja, śpiewem i popisem choreograficznym młodych pań i panów tutejszego obywatelstwa, które licznie zgromadzona na sali publiczność hucznie darzyła oklaskami. Świętną i niezwykle dowcipną konferensjerkę przeprowadził p. mec. Zagrodzki, budząc ogólną wesołość. Nastrojów panował bardzo pogodny i miły. Młodzież od dawała się piasom a i starsi brali ochotę w niej udział. Z biletoów wstępu bufeta, loterii i licytacji wpłynęła dość okazała suma, którą Panie Miłosierdzia przeznaczyły na gwiazdkę dla biednych naszego miasteczka.

— **KLECKO.** (Nocni szwajcerzy.) Właścicielka gospodarstwa rolnego p. Fikowa z Polskiejwsi zauważyła, że krowy jej, pomimo regularnego odpaszania, nie dają tego kwantu mleka, jakiegoby należało się spodziewać. Mając podejrzenie, że w nocy gospodarzyć się muszą w oborze obcy szwajcerzy — powiadomiła o swem spostrzeżeniu posterunek policji w Klecku. Podczas nocnej czaty — nakryła policja złodziei w osobach miejscowego wóldarza Wojciecha Stochmala i jego żony, Nielegalny udój przekraczał w tejsze nocy 15 litrów. Niecny ten swój proceder uprawiali wspomniany złodzieje już od dłuższego czasu, krzywdząc tem sumem poważnie swą pracodawczynię.

(Złodziej w urzędzie pocztowym) Powracający do urzędu pocztowego po objęciu swego rejonu listonosz p. Antoni Piniewski pozostawił na krótki czas swój rower w tylniej sieni budynku pocztowego. Po zalatwieniu swych formalności urzędowych, nie zastał już swego roweru w wspomnianym miejscu. Rower wraz z złodziejem zniknęli bez śladu.

(Pó mordercach — złodzieje.) Do zagrody p. Wruczyńskiej w pobliskim Mielęszynie, pamiętnej z racji ostatniego procesu o morderstwo ś p. Wruczyńskiego, zakradli się jednej z ostatnich nocy złodzieje, którzy ubili na miejscu prośną ma-

meo dnia po południu rabusia na ul. Solnej. Poznała go, zwróciła się do posterunkowego i kazała go aresztować. Machowski jednak nie dał na siebie czekać i widząc, że policjant chce go aresztować, zaczął uciekać w stronę Warty. Dla zdezorientowania posterunkowego rzucił się w fale Warty, przepłynął ją i po drugiej stronie wszedł do jakiejś chaty. Policjant jednak zdołał go przychwycić i odebrał mu noż. Pieniądzy przy nim nie było, albowiem zgubił je przy torze kolejowym, gdzie je znalazł i oddano poszkodowanej.

Oskarżony karany już był za kradzież z zawieszeniem na 3 lata. Sąd skazał go na 3 lata więzienia.

ciore wartości 200 zł poczem ułotnili się z mięsem w niewiadomym kierunku. (Amatorzy cudzego drobiu) nawiezili ostatnio zabudowania gospodarze pp. Feliksa Wineckiego i Michała Mikołajczaka w Wilkowie Pierwszym z nich skradziono z chlewu 20 kur i 3 indyki ogólnej wartości 45 zł, zaś drugiemu również z chlewu 30 kur i 8 kaczek ogólnej wartości 60 zł (Gra w konicykę). Na liroj kolejowej Gniezno — Skoki grasuje jakaś szajka karciarzy którzy uprawiają grę w konicykę. Jak to zwykle bywa, znajdują się chętni, którzy chcą próbować szczęścia ryzykując większe nawet kwoty. Ostatnio zdarzyło się że tacy przygołni gracie stracili 30 względnie 50 zł. Czas aby władze kolejowe położyły kres tej oszukańczej szajce.

(Impreza dobroczynna.) W ub. niedzielę urządził Stow. Pań Miłosierdzia imprezę dobroczynną na całość której złożyło się udatne przedstawienie dramatu p. t. „Zemsta cygana” i zabawa taneczna. Amatorzy wywiali się z swych ról ku ogólnemu zadowoleniu widzów w czem zasługa reżysera p. Waldowskiego. Si. Zabawa taneczna, podczas której przygrywał świątny zespół orkiestralny 69 p. p. z Gniezna nie gościła się jednakże liczna frekwencją gości.

— **KOSTRZYŃ.** (Przedstawienie) Z powodu 250 rocznicy Odsieczy Wiednia urządził tutejszy „Sokół” na swej sali przedstawienie „Król Sobieski”. Amatorzy wywiązałi się z zadania swego bardzo dobrze. Również kostjumy i dekoracja sceny ogólnie się podobały. Udział obywatelstwa miasta i okolicy był bardzo liczny.

(Osobiste.) Srebrne gody małżeńskie obchodzili 4 bm. pp. Władysław i Czesława z domu Lissowskich Dokowiczowie.

(Zmiana lekarza.) W miejsce Żyda dr. Finka, który wyprowadził się do Równego, osiedlił się tutaj p. dr. Karasiewicz z Poznania. Dodać należy, że dr. Finka sprowadziła tu dotąd podczas zatargu z lekarzami Kasa Chorych w Śródzcu.

— **KROBIA.** (Łobuzerski wybrzyk.) W nocy z soboty na niedzielę niewyśledzeni sprawcy zniszczyli około 30 metrów parkanu przy kościele ewangelickim, wyrwając murowane oparkowanie. Za ten haniebny czyn lekkomyślnych łobuzów miasto będzie musiało dać odszkodowanie gminie ewangelickiej w formie postawienia nowego parkanu. Napiętnując powyższy fakt jak najostrezej, nie można pokryć milczeniem zachowania się miejscowych i okolicznych Niemców znanych polakożerców, którzy od pewnego czasu, a mianowicie gdy Hitler doszedł do władzy stają się coraz butniejszymi i nie ukrywają swych wrogich zamiarów wobec polskości. Oto z racji tego łobuzerskiego wybrzyku jaki miał miejsce z parkanem, grono łakatystów niemieckich sfotografowało miejsce zniszczenia i odesłało fotografie do gazet niemieckich w Niemczech oraz do Ligi Narodów jako rzekomy dowód „pogromów” niemieckich w Polsce. Mżeby tak polskie obywatelstwo wyciągnęło należyte wnioski z zachowania się Niemców i popierało w Krobie polskie przedsiębiorstwa młynarskie. Również gmina ewangelicka w Krobie powinna wystawić przy swym zborze trwałe parkany bowiem obecny na podniszczonych fundamentach za lada podmuchem wiatru wyrwieć się może na co wskazują rysujące się filary, a co znierza niebezpieczeństwem dla przechodniów.

(Osobiste) Znani w mieście pp. Henryk i Katarzyna z Walorskich Boehmowie obchodzili w tych dniach złoty jubileusz godów małżeńskich. Jubilanci swymi przyjaciółmi „Orodownikami”

— (Sprzedaż nieruchomości) Kupiec żydowski Szymon Grabowski, zamierza sprzedać swoją nieruchomość przy Rynku i wprowadzić się z Krobi.

— **NOWY TOMYŚL.** (Interes żydowski.) We wrześniu r. b. został otwarty w Nowym Tomyślu handel zboża i ziemio- plodów pod firmą Feliks Zedler. Faktycznym właścicielem tego przedsiębiorstwa jest Żyd Adolf Cohn z Poznania, który prowadzi przy Walech Zyrmunta Augusta 3 interes zbożowy na własne nazwisko. W Nowym Tomyślu natomiast

KRONIKA TOWARZYSKA

Wieczorek Taneczny Bratniaka W. S. H. W sobotę, dnia 11 bm. odbędzie się w gmachu W. S. H. wieczorek taneczny Bratniej Pomocy W. S. H. Wieczorek organizowany dorocznie na początku roku akademickiego ma za zadanie zapoznać starszą generację akademicką z W. S. H. z najmłodszą. Nie wyklucza to wcale udziału w wieczorku młodzieży z Uniwersytetu (opinia złości, że wieszczorki Bratniaka W. S. H. należą każdorazowo do rzędu najsympatyczniejszych imprez towarzyskich) zg. 20.393

Zobawę taneczną urządza dnia 12 listopada w Złotej Auli W. S. H. Korporacja „Gedania” Posnaniensis. Początek o godz. 21-tej, ceny biletów od 1.50—2.50 zł. Dochód z zabawy przeznaczony na wyłączenie o Pomorzcu, zg. 20.395

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18 poleca bezpłatnie się: pokój klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. zg. 20.399

Żeńskie Tow. Sokół — Łazarz urządza wieczorek z tańcami: dnia 11 11 33 w Parku Wilsona zg. 20.396/7

— **Do Warszawy i z powrotem za złotych 13.50.** Wyjazd 10 listopada. Zapisy Biuro Podróży WAGONS - LITS - COOK, Gwarna 12 tel. 58.86. zg. 20.391

otworzył on sobie handel zboża na nazwisko swego pracownika, który dotychczas pracował u niego w Poznaniu, aby w ten sposób zamaskować, że jest to przedsiębiorstwo żydowskie.

— **ODOLANÓW.** (Z posiedzenia Rady Miejskiej) W dniu 6. b. m. odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej. Na pierwszym punkcie posiedzenia było wprowadzenie w urzęd przez burmistrza w miejsce przedstawionego radnego z listy Obozu Narodowego i przewodniczącego Rady Miejskiej p. dyr. Szkoły Rolniczej Leonarda Cybichowskiego z Odolanowa do Koźmina — p. radnego Jana Pinkowskiego, kierownika cegielni J. Zdanowskiego. W drugim punkcie omawiano sprawę wynagrodzenia urzędnika Stanu Cywilnego, uchwalono wyznaczyć mu takie wynagrodzenie jak dotychczas, tj. pobieranie wpływów za wszystkie świadectwa wydawane przez ten Urząd. W sprawie pobierania podatku komunalnego do państwowego podatku od nieruchomości za lata 1932 i 1933, uchwalono wnieść skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, gdyż p. wojewoda stanowiska Rady Miejskiej nie popiera, jeno domaga się pobierania wyższego podatku. Dodatek komunalny do państwowego podatku przemysłowego do opłat państwowych od świadczeń przemysłowych i kart rejestracyjnych od patentu na sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych od państwowego podatku gruntowego i do państwowego podatku od nieruchomości: na rok 1934 uchwalono pobierać w wysokości z roku 1933. W końcu zdecydowała się Rada Miejska sprzedać z Elektrirowni motor spawo-gazowy i kupić motor Diesla, który będzie dla tutejszej gospodarki miejskiej korzystniejszy i przyczyni się do zaopatrzenia interesantów w prąd przez cały dzień, a nie jak dotychczas w niektórych tylko godzinach.

(Zabawa Młodych Polek) W niedzielę, 12. b. m. odbędzie się na sali p. Kempckiej w Odolanowie zabawa Młodych Polek. Towarzyswo to pod kierownictwem energetycznego ks. Góry rozwija się mimo kryzysu i ogólnego zniechęcenia znakomicie. Z tych więc powodów i pobudek ideowych zasługuje ono na poparcie tutejszego narodowego i katolickiego społeczeństwa. Upraszamy zatem wszystkich którym dobro moralne młodzieży leży na sercu by nie omisszali skorzystać z okazji i zabawę poparli.

— **OSTRÓW.** (Wybory do Ziemstwa Kredytowego) Wybory nowych delegatów i ich zastępców do Sejmiku „Poznańskieg o Ziemstwa Kredytowego” odbędzie się w Ostrowie, Rynek 34 w sali Hotelu Polonia, 24. b. m. o godz. 15. Do okręgu ostrowskiego należą pow. Jarocin, Kępno i Krotoszyn.

(Z kroniki policyjnej) Ostatnio skradziono tu znowu 3 rowery które właściciele pozostawili na ulicach bez nadzoru. Do filij składu pieczywa p. Mikołaja Motyla przy ul. Wrocławskiej włamali się złodzieje mimo patentowego zamka i skradli większą ilość towaru.

— **SKOKI.** (Zuchwałe włamanie.) W nocy z 4 na 5 bm. niewyśledzeni sprawcy dokonali włamania do mieszkania p. Teclafa w Skokach, skąd skradli ubrania i bieliznę oraz większą ilość drobniejszych rzeczy. Ogólna szkoda wynosi 700 zł.

— (Ze Straży Pożarnej.) W dniu 6 bm. odbyło się zebranie Ochotniczej Straży Pożarnej w p. Glinkewicza, na którym uchwalono urządzić zabawę taneczną w Nowym Rok. Poza tem uchwalono zakupić kilka mundurów dla orkiestry. P. n. Naczelnik odczytał nowe rozporządzenie dotyczące Ochotniczej Straży Pożarnej, które określa 5 zł kary za każde niestawienie się.

Tragedja rodziny Wojciechowskich

Wojciechowski był ongiś zamożnym kupcem

Z Bydgoszczy donosi (F.): Zwłoki Wojciechowskich i ich czworga dzieci, zatrutych w ubiegły wtorek gazem świetlnym w mieszkaniu przy ul. Zduny 10, władze sądowe postanowiły wydać rodzinie, uważając akt samobójstwa za niewątpliwą a dalsze w tej sprawie dochodzenia i śledztwo za zbędne.

Stanisław Wojciechowski pochodził ze znanej rodziny kupieckiej z Jarocina i swego czasu był właścicielem dwóch składów bławatnych w Koronowie. W ostatnich latach stracił jednak wszystko i zmuszony był przenieść się do Bydgoszczy, gdzie zarabiał na życie rodziną jako podróżujący. Mniej więcej od roku zarobki jego były tak minimalne, że nie mógł opędzić najnie-

zbędniejszych wydatków. Tragedja rodziny Wojciechowskich wywołała w całym mieście wstrząsające wrażenie i jest żywo komentowana we wszystkich sferach społeczeństwa.

Pisma bydgoskie twierdzą, że Wojciechowski pochodził z Łącka Wielkiego, pow. bydgoskiego, a jego żona z Jarocina. Niezwykle harmonijne było jego współżycie z żoną i dziećmi. Małżonkowie poślubieni od czternastu lat, bardzo się szanowali, a przedewszystkiem gorąco pokochali dzieci, które były dla nich wszystkim. Ktokolwiek przebywał w domu Wojciechowskich, podziwiał ten serdeczny i miły stosunek, jaki łączył całą rodzinę. Poza tem Wojciechowski jak i żona jego byli ludźmi bardzo religijnymi.

Zbrodnicza para podpalaczy oskarżyła 70-letniego starca

Z Chojnic donosi (pd.): Przed sądem okręgowym odpowiadał, za podpalenie i fałszywe obwinienie, rolnik Bronisław Przybysz, posiadający 124 morgowe gospodarstwo w Radomsku, powiat Sępólno, a sąsiad jego Hermann Betyna za fałszywe zeznanie przed policją. Oskarżony Przybysz doniósł policji, że podsłuchał wspólnie z B. pod drzwiami mieszkania deputatnika Markwardta rozmowę, z której wynikało, że deputatnik M. zamierza podpalić jego zagrodę. Jeszcze tego samego dnia wieczorem powstał istotnie pożar w zagrodzie Przybysza, który jednak natychmiast zlikwidowano. W miejscu powstania pożaru znaleziono butelkę od nafty i wiązkę siana nasyczonego naftą. Wobec sołtysa i policji Przybysz oświadczył, iż widział jak de-

putatnik podpalił zagrodę. Markwardta aresztowano i osadzono w więzieniu.

W czasie śledztwa policja natrafiła na właściwy ślad podpalacza, którym okazał się Przybysz. Miał on współnika w osobie sąsiada Betynę, który miał na tym „interesie” zarobić 500 zł i dlatego oskarżył przed policją deputatnika.

Przybysz chcąc się pozbyć deputatnika-ciężaru, wymyślił plan z podpaleniem. Zaznaczyć należy, iż deputatnikowi groził sąd doraźny. Liczy on przeszło 70 lat i jest chorowitym. W więzieniu ciężko się rozchorował.

Sąd skazał Przybysza na pół roku więzienia, a Betynę na 4 miesiące więzienia, zawieszając im wykonanie kary na przeciąg 5 lat.

Redukcje robotników w łódzkim przemyśle włókienniczym

Z Łodzi donosi (z): Na terenie przemysłu włókienniczego w Łodzi ostatnio przeprowadzana jest masowa redukcja robotników. Dzieje się to z powodu znacznego zmniejszenia zapotrzebowania, braku zamówień i nagromadzenia znacznych zapasów gotowych wyrobów na składach.

W zakładach S. A. K. Hofrichter zredukowano jedną zmianę 800 robotników, w fabryce Eisenbrauna zapowiedziano redukcję zmiany (680 robotników) oraz w fabryce firmy Gampe i Albrecht, redukcję zmiany 1.200 robotników. W innych zakładach np. Aljarta Rousseau et Co. zredukowano godziny pracy do 6 godzin przez 3 dni w tygodniu.

Ponieważ zakłady nie godzą się na podział pracy pomiędzy robotników, lecz redukują zbyt dużą ilość robotników, związki zawodowe podjęły stara-

nia u władz rządowych, domagając się interwencji w powyższej sprawie.

Zaznaczyć należy, że sfery przemysłowe redukcje robotników tłumaczą ogromnym zubożeniem ludności wiejskiej, a w związku z tem spadkiem konsumpcji wewnętrznej na towary włókiennicze.

Równocześnie dowiadujemy się, że zarządy centralne zw. zaw. włókienniczych w Łodzi powiadomione zostały o zatargu wynikłym wskutek redukcji w okręgu białostockim przemysłu włókienniczego, gdzie naprzykład w firmie Cytron w Supraślu zredukowano zmianę robotników w liczbie 1.500 osób.

Na konferencjach odbytych w tej sprawie z udziałem delegatów łódzkich u Inspektora Pracy w Białymstoku zażegnano konflikt w kilku zakładach.

Krwawy napad w Skórzewie

W środę wieczorem dopuszczono się w Skórzewie, w powiecie poznańskim, niezwykle brutalnego napadu, którego ofiarą padł 32-letni domokrajny Franciszek Kubalewski ze Skórzewa. Dwaj mieszkańcy tej wsi, Feliks Okupniak i Sylwester Mazurek, napadli Kubalewskiego na drodze bez widocznego powodu i pobili go w sposób niezwykle brutalny. Nieszczęśliwym, który chwilami z powodu ciężkiego poranienia tracił przytomność, zaopiekowano się w Skórzewie. Pomo-

cy doraźnej udzieliło zmasakrowanemu tępem narzędziem Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55). Lekarz stwierdził u ofiary brutalnego napadu sześć głębokich ran na głowie i ciężkie poranienie ręki. Kubalewskiego przewieziono do szpitala diakonisek w Poznaniu w stanie ciężkim. Sprawcy brutalnego zmasakrowania zbiegli po zajęciu. Wyświetleniem tej sprawy zajęła się policja, która przeprowadziła natychmiastowe dochodzenia na miejscu. (kl)

jacy w 15 rocznicę Niepodległości Państwa, o którego wolność walczyli.

(Ze sztyłem na swego brata.) W rodzinie Kamińskich w Świeciu powstał ostry zatarg na tle stosunków rodzinnych w trakcie którego jeden z nich pochwycił sztylę i zadał nim dwie ciężkie rany w brzuch swemu bratu, Okaleczonego w stanie ciężkim przewieziono do szpitala, a bratobójcę aresztowano.

Z BYDGOSZCZY

— **Komitet dni Chopińskich**, koło bydgoskie, organizuje w sobotę, 18 bm. walne zebranie dla ułożenia sprawozdania z całorocznej swej działalności. W niedzielę 19 bm. w południe o godzinie 12.30 projektowane jest urządzenie poranku li-

teracko - muzycznego, poświęconego twórczości wielkiego kompozytora. Poranek odbędzie się w Teatrze Miejskim

— **Przejęcie agend Izby Przemysłowo-Handlowej**. Dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni, p. Krupski, oraz zastępca dyrektora Izby poznańskiej, p. Piotrowski, dokonali w dniu 3 listopada przejęcia agend bydgoskiej Izby Przemysłowo-Handlowej. Sprawy, dotyczące m. Bydgoszczy i powiatów bydgoskiego, inowrocławskiego, wyrzyckiego i szubińskiego, przechodzą pod kompetencję Izby gdzyńskiej; dotyczące zaś powiatów gnieźnieńskiego, chodzieskiego, czarnkowskiego, wągrowieckiego, znińskiego i mogileńskiego — do Izby poznańskiej. Sfera gospodarze wymienionych powiatów powinny zwracać się obecnie we wszystkich zagadnieniach do wzmiankowanych izb. Dla wygody naj-

— (Z życia Koła Śpiewaczego.) W dn. 6 bm. odbyło się zebranie Koła Śpiewaczego, na którym omawiano sprawę przedstawienia oraz wieczoru pieśni. Na zebraniu tem postanowiono towarzystwo zarejestrować.

— **SREM.** (Osobiste.) Powiatowy lekarz weterynarii p. dr. Emil Kaliński, na własne życzenie przeniesiony został na to samo stanowisko to Jarocina

(Niefortunny występ kom pow P W i W F.) Na odbywającej się w sobotę 4 b. m. harcerskiej zabawie tanecznej w sali p. Salacńskiego komendant powiatowy P W. i W F. p. por. Schauer dobył w pewnej chwili broni palnej i zagroził nią kierującemu orkiestrą, p. Ciesielskiemu za to, że ten nie spełnił życzenia komendanta. Zajście to wywołało zrozumiałe oburzenie wśród znajdującej się publiczności.

Z POMORZA

— **CHELMNO.** (Krwawa bójka.) Na tle obrachunków osobistych powstała w majątności Grubno krwawa bójka między wyrostkami, w czasie której obaj strzelali do siebie z rewolwerów. Gdy się jednym broni zaczęła, a strzał drugiego chybił, wówczas chwycili za siekacze, którymi pokaleczyli się ciężko. Obydwu młokosów osadzono w areszcie.

— **GRUDZIĄDZ.** (Konferencja oświatowa.) W dniu 6 bm. odbyła się w sali Muzeum Miejskiego konferencja prezesów pomorskich komitetów T. C. L. oraz prezesów miejscowych towarzystw kultury i oświaty. Zebraniu przewodniczył ks. rada Wojciechowski z Radzyna, a obszerny referat o działalności bibliotek T. C. L. wygłosił ks. dr. Millik z Poznania. Prelegent wskazał na znaczenie Tygodnia Książki, który odbędzie się na terenie Polski od 26 bm. do 30. 12 rb.

— (Zjazd delegatów Tow. Krajoznawczych.) Dnia 5 bm. odbył się w czytelnicy T. C. L. zjazd delegatów Tow. Krajoznawczych Woj. Pomorskiego, któremu przewodniczył dyr. Kulwiec z Torunia. Na zjeździe załatwiono sprawę nowelizacji regulaminu dla władz centralnych, organizacji wycieczek, zwłaszcza na terenie środkowej Polski i na Kresy oraz kwestię usprawnienia turystyki pomorskiej. Wybory do prezydium zarządu okręgowego dały następujący wynik: dyr. Kulwiec — prezes, ks. dr. Łęga — zastępca prezesa, major Leśniewski — sekretarz, p. Rądzymiński — skarbnik i dr. Chmarzyński.

— **NOWEMIASTO n. Drwęca.** (Zamach samobójczy.) Robotnik Franciszek Klonowski lat 19 wymierzył sobie w zamiarze samobójczym strzał w głowę. Desperata odwieziono w stanie ciężkim do Szpitala Powiatowego. Przyczynę rozpaczliwego kroku dotąd nie wyjaśniono.

— **STAROGARD.** (Proces o zajęcie na jarmarku) 7 bm. rozpoczął się przed sądem okręgowym proces o rozruchy antyżydowskie, wywołane 8 listopada ub. r. na jarmarku kramnym, gdzie doszło do wyrzucania straganów żydowskich i rozkradania towarów. Z 29 oskarżonych zasiadło na ławie 25 osób, rekrutujących się przeważnie ze świata przestępczego. Oskarżenia do winy się nie przynaję.

Proces wzbudził zrozumiałe zainteresowanie, gdyż pewne czynniki dają za wszelką cenę do tego aby moralnymi sprawcami zajść uczynić Stronnicwo Narodowe Z. M. N. i tutejszy narodowy „Dziennik Starogardzki”.

Charakterystyczne było zeznanie komisarza policji Tuza, który powiedział, że przed jarmarkiem ukazały się w prasie narodowej artykuły wybitnie antysemityczne, a na zebraniach Młodych wygłaszali prelegenci przemówienia antyżydowskie. Zdaniem świadka ekcesy nastąpiły pod wpływem wspomnianej propagandy. Podobnie zeznawali dalsi dwaj funkcjonariusze policji. Ponieważ świadkowie nie mogli przypuszczać swych potwierdzić chociażby jednym konkretnym faktem sąd zwrócił im uwagę, by w zeznaniach nie wyrażali swej opinii lecz podawali fakty. Rozprawa wykazała, że nie ulega wątpliwości, iż wybrzyki były dziełem pijanych męt społecznych i nie miały nic wspólnego z organizacjami Obozu Narodowego.

Proces potrwa do czterech dni, przy czym w drugim dniu przesłuchani zostaną dalsi świadkowie. Rozprawie przewodniczy wiceprezes s. o. dr. Jodłowski, przy udziale wotantów pp. Wasylkowski i Kosidrowski. Oskarża podprokurator Manikowski.

— **ŚWIECIE.** (Powstańcom i Wojakom ks. Wryczy utrudnia się pracę) Miejscowe Tow. Powstańców i Wojaków posiadało dwa karabinki małokalibrowe dla celów ćwiczebnych. Kiedy jednak władze administracyjne odmówiły udzielenia zezwolenia na posiadanie tej broni ćwiczebnej, prezes Tow. p. Borucki oddał karabinki prezesowi okręgowemu ks. Wryczy. Za to ukarało starostwo powiatowe w Świeciu p. Boruckiego mandatem 1000 zł grzywny lub 1 miesiąc aresztu. Obwiniony skierował sprawę na drogę sądową.

Powstańcy i Wojacy ks. Wryczy w Tow. posiadał także karabin małokalibrowy do ćwiczeń, na który starali się o zezwolenie władz administracyjnych, które jednak na wniosek nie reagowały. Kiedy na strzelniczy odbywały się ćwiczenia, zjawiała się nagle policja i karabinek skonfiskowała. W takich to warunkach zmuszeni są pracować Powstańcy i Wo-

blźszego Bydgoszczy okręgu Izba gdwńska ma stworzyć w najbliższym czasie specjalną ekspozyturę w Bydgoszczy Zasięg terytorialny i uprawnienia ekspozytury tej określone będą w specjalnej instrukcji, która niebawem zostanie podana do wiadomości sfer zainteresowanych

— **Prezes weteranów polskich z Ameryki w Bydgoszczy.** W środę bawili w Bydgoszczy: pp. Dziób, prezes Związku Weteranów Armji Polskiej z Ameryki oraz Sierociński, wiceprezes zarządu głównego Związku Hal'przychów z Warszawy. Wizyta ich była w związku z wyjazdem gen. Józefa Hallera do Ameryki. Wyjazd ma być o 2 dni przyspieszony i nastąpi 20 listopada. Gen. Hallerowi towarzyszyć będzie prezes Dziób oraz w charakterze adjutanta prezes Chorągwi Pomorskiej Zw. Hallerczyków red. Palaszewski. Pobyt wodza Armji Błękitnej w Ameryce trwać ma co najmniej 3 miesiące. Gen. Haller objeżdżać będzie wszystkie większe skupiska polskie w Stanach Zjednoczonych, aby zetknąć się w nich z byłymi swoimi podkomendnymi i postębić uczucia łączności Polaków amerykańskich z ojczyzną.

— **Atak lotniczy na Bydgoszcz.** Bydgoski komitet L. O. P. P. w porozumieniu z władzami miejskimi i państwowymi zorganizował w czwartek 9 bm. wzorem roku ubiegłego, atak gazowy i lotniczy na Bydgoszcz. Atak zarządzono w dwóch etapach bez uprzedniego zawiadomienia o terminie społeczeństwa. Pierwszy alarm między godziną drugą a trzecią po południu, drugi między siódmą a ósmą wieczorem.

— **Na bezrobotnych.** W miesiącu październiku wpłynęło do miejskiego komitetu pomocy bezrobotnych z dobrowolnego opodatkowania społeczeństwa zł 547145. Kwotę tę zużyto na opłacenie t. zw. trzydniówek dla pracowników umysłowych i dwudniówek dla bezrobotnych pracowników fizycznych.

— **Przeniesienie targu.** Dzień 11 listopada władze poleciły świętować, jako dzień święta narodowego. W związku z tem targi odbywające się normalnie w sobotę, przeniesiono na piątek 10 bm. Ponieważ t. zw. tania jatka zamknięta będzie w sobotę, otwarta natomiast w piątek.

— **Spaleniowy przy pracy.** 57-letni pomocnik rzeźniczy, niejaki Talkowski, zamieszkały przy ulicy Marcinkowskiego 6, uległ podczas pracy w Rzeźni Miejskiej atakowi paraliżu. W stanie nieprzytomnym odwieziono Talkowskiego do Lecznicy Miejskiej, gdzie zdołano go przywrócić do przytomności. Stan chorego jest jednak bardzo poważny.

— **Wieczornice.** W nadchodzącą sobotę o godzinie 8 wieczorem w sali hotelu Lening Zw. Pracowników Kupieckich urządza wieczornicę koleżeńską. — W niedzielę 12 bm. Tow. Śpiew Św. Cecylii z Czyżówka organizuje w sali p. Glapy przy ulicy Grunwaldzkiej przedstawienie amatorskie sztuki „Stary piechur i syn jego huzar”.

— **Bijatyka.** Pomiędzy właścicielem domu przy ulicy Orlej 12, Władysławem Grabińskim i piekarzem Franciszkiem Kordylasem, Dąbrowskiego 35, doszło do bójki, podczas której Grabiński uderzył kilka razy dotkliwie kolbą od browninga Kordylasa po głowie. Policja spisała z zajścia protokół i odebrała Grabińskiemu browning.

— **Kradzieże.** Władysławowi Musze, Brzozowa 55, skradziono z korytarza rower. — Karolowi Jenknerowi, Fordońska 86, skradziono zegarek. — Annie Szarańskiej, Barfosa Głowackiego 5, skradziono z mieszkania 2 torebki, w których było około 16 złotych.

— **Ujęto:** 1 osobę za kradzież, 1 za opilstwo, 2 za oszustwo.

— **Dziury aptek:** Od 6 — 12 listopada apteka Pod Aniołem, (ul. Gdańska), apteka Przy Placu Teatralnym i apteka Tarasiewiczza na Szwedzerowie.

Cedula Giełdy Żywej i Towarowej w Bydgoszczy

w dniu 9. 11. 1933 r.

Warunek: handel hurt., ład wag., dostawa bież. za 100 kg. w złotych:

Ceny tranzakcyjne: żyto 90 tonn par. Bydgoszcz 14.50—14.65 owies 105 tonn par. Bydgoszcz 13.55—13.80 groch Folgera 12 tonn par. Bydgoszcz 25.75, makuch rzepakowy 10 tonn par. Bydgoszcz 15.50.

Ceny orientacyjne: żyto bez zmiany, pszenica 17.75—18.25 jęczmiona bez zmiany, owies 13.25—13.50.

Reszta notowań bez zmiany.

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 801 tonna pszenicy 261 tonna jęczmienia brow. 30 tonn, przem. 110 tonn, owsa 267 tonn, maki żytniej 60 tonn, pszennej 92 tonn, otrąb żytniej 82 tonn, pszennej 95 tonn, grochu Folgera 125 tonn, peluski 30 tonn, wytloków suszonych 67 tonn, wyki 34 tonn, makuchu rzepakowego 10 tonn, konczyny białej 10 tonn, ziemniaków jadalnych 15 tonn, mieszanki 22 tonn. Ogółem 2 259 tonn.

JARMARKI

— **SZAMOCIN, pow. Chodzież.** W czwartek 9 listop. wielki jarmark na bydło i konie. Zapowiedziany jest wielki spęd bydła i koni.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: H. J. z podkwitowaniem za odebraną łaskę 10 zł; W. T. 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 801.80 zł.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU.

Koło poznańskie Polskiego Towarzystwa Filologicznego odbędzie posiedzenie naukowe jutro w piątek dnia 10 listopada w sali Seminarjum filologii klasycznej U. P. (Zamek, pokój 33) Na porządku dziennym referat prof. Ir. Jana Suidaka p. t. „Kwestja Suidasa”. Goście mile widziani.

Kwartalnik Historyczny za 3 kwartał r. b. został poświęcony pamięci zmarłego niedawno prof. Balzera. Obszerne artykuły o jego życiu i pracach zamieścił w nim prof. U. P. Zygmunt Wojciechowski. Praca ta wypełnia cały zeszyt i daje dobry obraz zasług uczonego. Poza tem Lucjan Kurdybacha podał w „miscellaneach” „dziennik biskupa Piotra Myszkowskiego” z lat 1555—1568. W dziale recenzji, z historyków poznańskich widzimy artykuły dr. Koczego, prof. Skalkowskiego i J. Staszewskiego (J. St.).

Z Lwowskiego Tow. Naukowego. Sekcja Historji Sztuki i Kultury odbyła posiedzenie z referatem dr. T. Mańkowskiego p. t. „Lwowskie iluminatorowie rękopisów ormiańskich”.

Z Pol. Tow. Historycznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z referatem doc. dr. K. Zakrzewskiego p. t. „U źródeł polityki św. Piotra w Rzymie”.

TEATR

Gorkij na scenie. Moskiewski teatr artystyczny (Stanisławski) wystawił faktomataż, zrobiony z trzech opowiadań Gorkiego, należących do cyklu „Między ludźmi”. Jest to cykl autobiograficzny, przedstawiający życie Gorkiego jako młodego piekarczyka i nosi taki sam tytuł jak sztuka.

KRAJOZNAWSTWO

Młodzi krajoznawcy śląscy. Z Katowic donoszą nam (ad): Koło Krajoznawcze Gimnazjum Klasycznego w Królewskiej Hucie urządziło interesującą wystawę prac i zbiorów krajoznawczych wśród których Ziemia Śląska zajela pierwsze miejsce.

Z Pol. Tow. Tatrzńskiego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z odczytem Michała Pawlikowskiego p. t. „Ludzkość w obliczu gór”.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Życie kulturalne Płocka. W ostatnim zeszycie „Ziemi” znajdujemy feljton p. t. W. Strzałkowskiego poświęcony Płockowi, miastu posiadającemu piękną tradycję historyczną. Pamięta ono pierwszych królów Polski, w jego murach rozegrała się rebelja Masława tutaj Bolesław Krzywousty składał pierwsze rycerskie ślubowanie na ręce ojca, stąd ruszyło rycerstwo mazowieckie przeciwko pogańskiemu Prusom. Dużo wspomnień wspaniałej przeszłości snuje się między Wieżą Szałchecką, w której więziony był przez Konrada Mazowieckiego wojewoda Krystyn a między katedrą pod której sklepieniem spoczywają prochys królewskie. W nowych czasach Płock pamięta w roku 1863 rozstrzelanie tutaj pierwszego naczelnika powstania, Zygmunta Padlewskiego. W roku 1920 dzielną obronę miasta przez mieszkańców, za co Płock został mianowany kawalerem krzyża walecznych.

Obecnie w tem pełnym tradycyj mieście wre ożywione życie kulturalne. Niedawno zostało tu otwarte Muzeum Djecezyjne. Wśród zgromadzonych w krótkim czasie zbiorów liczy ono prawdziwie cenne okazy. Posiada m. in. bogatą kolekcję pałósów litych. W pierwszym rzędzie gromadzi Muzeum przedmioty kultury religijnej, ma cenny zbiór płócien starych mistrzów oraz rzeźb przedstawiających postaci Chrystusa i Matki Boskiej pochodzących z XIV wieku, a znalezionych w piwnicy jednego z wiejskich kościołów. Cenne zbiory książek i pergaminów zebrała Biblioteka Seminarjum Duchownego. W Seminarjum znajduje się sala teatralna, w której często odbywają się przedstawienia. Grano tu m. in. niedawno z utworów starożytnych „Antygonę” Sofoklesa a z współczesnych „Stefana Batoro” Goetla. Duszą życia kulturalnego w mieście jest Płockie Towarzystwo Naukowe. Wydaje ono swój organ „Roczniki Towarzystwa Naukowego”. Posiada zbiory, umieszczone w dwóch muzeach. Muzeum im. prez. I. Mościckiego obejmuje zbiory przyrodnicze, ilustrujące naturalne właściwości Mazowsza. W drugim muzeum zgromadzone są zbiory historyczne, mówiące o życiu mieszkańców Płocka. Widzimy tam dawn broń stroje, instrumenty muzyczne, przedmioty codziennego użytku, m. in. zbiór lamp, od prymitywnych lampek oliwnych począwszy, dalej dokumenty, pamiątki po wybitnych mieszkańcach miasta. Jeden pokój poświęcony jest pamiątkom po znanym historyku, Władysławie Smoleńskim. Obok tego muzeum mieści się biblioteka Towarzystwa. W murach tego Muzeum odbyła się niedawno uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej ku czci s. p. prof. Stefana i Haliny Rutkich, bardzo dla życia kulturalnego zasłużonej parwy małżeńskiej. Interesujący i pięknie napisany feljton p. W. Strzałkowskiego ilustrują fotografie zabytków płockich.

(tk)

W MUZYCZNYM POZNANIU.

Jutro w piątek wykona prof. Zygmunt Lisicki (sala św. Marcina, godzina 20) swój drugi recital z cyklu zapowiedzianych wieczorów fortepianowych. Tym razem zapoznamy się w wykonaniu św. etnego pianisty z muzyką romantyczną. Na czele programu znajduje się sonata f-moll Schumanna dalej dzieła Chopina, sonata b-moll (z marszem żalobnym), nokturn G-dur impromptu As-dur i scherzo cis-moll, wreszcie utwory Liszta, mianowicie tarantella „Venezia è Napoli”, o raz dwunasta rapsodia węgierska.

Antwerpja nie anapazuje Niemców. W Filharmonji antweperskiej występował, zwykle liczni artyści niemieccy tak dyrygenci, jak soliści. Na obecny sezon nie zaangażowano ani jednego.

Pamiętniki Szalajpina ukazały się w przekładzie niemieckim pt. „Bez maski”. Znakiem basista wyróżnia się dodatnio z pośród wielu pamiętnikarzy scenicznych którzy najczęściej zamieniają opis świata, w którym żyli na opis siebie samych, swych sukcesów. Z pamiętnika Szalajpina można zapoznać się z człowiekiem inteligentnym, subtelnym i dalekim od kabotyństwa.

POLONICA WŁOSKIE

Włoskie echa wiedeńskiej odsieczy. Nierównie głośniejszym niż we Francji czy Anglii wspanialejszej echem odbiła się wiedeńska wiktoria i wielki czyn Sobieskiego we Włoszech. Wiadomość o nim zelektryzowała cały półwysp zwłaszcza Rzym i Toskanję. Manifestacje uroczystości dzieckizny istna powódź utworów okolicznościowych ulotek poezji pisanych przez wszystkich niemal najwybitniejszych ówczesnych poetów nie mówiąc o mnóstwie utworów anonimowych. W tym chórze gloryfikacji nie brakło i poetek. Wartość tych elukubracji jest bardzo nierówna, przeważnie efemeryczna. Znajdują się w tem i dwie obszerne antologie poetyckie specjalnie wiedeńskiej odsieczy i chwale Sobieskiego poświęcone: jedna z nich wydana w Rzymie, druga w Wenecji. Większość tych utworów — to rzadkości bibliograficzne trudne do odszukania. Wiele z nich jeszcze po rekonisach. Odszukaniem ich i ujęciem w całość zajął się w swoich włoskich wędrowkach dr. M. Brahmmer i przygotował obszerne na ten temat studium. Fragmenty mały informujący ukazał się w „Osservatore Romano”. (P)

SLAWISTYKA

Zbiorek słowiańskich pieśni ludowych Ludwik Kuba obchodził w tych dniach w Pradze siedemdziesiątą rocznicę urodzin. Jest on autorem cennego wydawnictwa „Słowiańszczyzna w swoich pieśniach”. Obchód, urządzony przez czeskie instytucje naukowe w tem także przez Państwowy Instytut Pieśni Ludowych, odbył się w Umeleckiej Besedzie. Wykonano szereg pieśni zebranych przez jubilatę między innymi śpiewano i polskie. Sedz wy zbieracz był przedmiotem żywych owacyj.

VARIA

Nowe książki. Nakładem S. A. „Ostoja” ukazała się w druku książeczka p. t. „Bóg Panem naszym”, opracowana przez Eremusa. Zawiera ona teksty do całkowitego wypełnienia programu wieczornicy na obchody religijne i będzie pomocną w pracy Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej, dla których jest przeznaczona. — Ważną również dla S. M. P. i w ogóle organizacji oświatowo-wychowawczych jest wydana przez „Ostoję” broszurka dr. M. Wachowskiego, omawiająca jedną z form pracy takich towarzystw, p. t. „Skrzynka zapytań”. — Ks. Walerjan Adamski wydał w nakładzie „Ostoi” pracę p. t. „Wychowanie państwowe”, stanowiącą próbę ujęcia socjologicznych podstaw tego zagadnienia.

Pisma nadesłane

„Ogródek Działkowy”, Nr. 5. Treść: Z D. D.: III Kongres Delegatów Związku Towarzystw Ogródów Działkowych w Katowicach. — W. L.: IV Międzynarodowy Kongres Ogródów Działkowych w Wiedniu. — Z D. D.: Wystawa Przyroda, Zdrowie i Opieka Społeczna. — J. Marciniak: „Byliny”. — W. Janicki: „Z jesiennych wędrowek po ogrodach”. — K. Deryng: „Hodowla drobnego inwentarza”. — W. L.: „Wiadomości związkowe” — Odpowiedzi Redakcji. — Adr. Red. Poznań, ul. Skryta 14 m. 4.

„Mestwin”, Nr. 3. Treść: S. Wałęga: „Ustrój miasta Torunia za czasów Rzplitej”. — T. A. Gorzycki: „Toruń w dziełach Fryderyka hr. Skarbka”. — Dokument z czasów wojny światowej. — Kronika pomorska. — Adr. Red. Toruń, ul. św. Katarzyny.

„Przegląd Księgarski”, Nr. 22. Treść: Przypomnienie — Księgarstwo podpisuje Pożyczkę Narodową. — Wystawa p. n. Książka w Polsce Współczesnej”. — Kronika — Komunikaty — Książki nadesłane do Redakcji. Adres Red. Warszawa, Ziela 17.

NA POŁWYSPIE BISKUPIŃSKIEGO JEZIORA

Z powodu długotrwałej suszy obniżył się w r. b. stan wody w jeziorach wielkopolskich do poziomu oddawna nie obserwowanego. W związku z tem wynurzyły się z wody części brzegów dawniej zalanych oraz znajdujące się tamże ślady życia ludzkiego z odległej przeszłości.

W jeziorze biskupińskim, położonym w paśmie jezior nadgąsawskich w powiecie żnińskim, do dalszego obniżenia poziomu wody przyczyniło się też pogłębienie koryta rzeki Gąsawki, odprowadzającej wody jeziora do jeziora weneckiego. Otóż na półwyspie jeziora biskupińskiego, na wschód od wsi stwierdził kierownik szkoły w Biskupinie, p. W. Schweitzer, istnienie osady nawodnej, zbudowanej na palach, pochodzącej z czasów przedhistorycznych. Przy kopaniu torfu odkryto mianowicie w r. b. szeregi potężnych pali drewnianych, wbijanych pionowo w odstęпах metrowych w dawne dno jeziora, dziś osuszone i połączone z sobą poprzecznicami belkami. Pomiedzy palami znalazły się w głębokości około 60 cm ulamki naczyń glinianych, częściowo pięknie zdobione, kamienie okrągłe, używane jako rozciaracz do żaren (do mielenia zboża) oraz liczne narzędzia rogowe w różnych stadiach wykończenia. — Poza tem stwierdził p. Schweitzer, że cała zachodnia i północna, a prawdopodobnie także wschodnia strona obecnego półwyspu umocniona jest palami, wbijanymi ukośnie w dno jeziora.

O odkryciu uwiadomił p. Schweitzer Dział Przedhistoryczny Muzeum Wielkopolskiego, z ramienia którego przybyłem do Biskupina i stwierdziłem, że istniejąca tam osada nawodna pochodzi z wczesnej epoki żelaznej, t. zn. mniej więcej z połowy ostatniego tysiąclecia przed Chr. Dzisiejszy półwysp stanowił wówczas mieliznę w jeziorze biskupińskim i został wykorzystany przez ludność (najprawdopodobniej prasłowiańską) cmentarzysk popielnicowych kultury „łużyckiej”, do zbudowania tu obronnej osady na palach, gdzie ludność okoliczna chroniła się przed najazdem ludu, wdzierającego się wówczas do Wielkopolski północnej od strony Pomorza (t. zw. kultury grobów skrzykowych).

Podobna osada istniała w Czeszowie w pow. wągrowieckim a ślady dalszych osad palowych z tegoż czasu odkryto w kilku innych miejscowościach Wielkopolski, żadna jednak z nich nie została dotąd bliżej zbadana. Ze względu na rzadkość osad podobnych i stosunkowo dobry stan zachowania osady w Biskupinie planuje Muzeum przeprowadzenie tu w roku przyszłym systematycznych poszukiwań przy współudziale Akademickiego Koła Prehistoryków. Badania rzucą niewątpliwie sporo światła na życie i kulturę naszych przodków z przed dwóch i pół tysiąca lat, z okresu ich zmagania się z najazdem północnym.

Dr. J. Kostrzewski.
Poznań.

MAŁA KONSUMPCJA? - ZWIĘKSZYĆ PRODUKCJĘ

(Trochę ekonomji — muzycznej).

Gdy we wtorek opuszczałem salę św. Marcina po wieczorze muzyki dawnej, urządzonym i wykonanym przez Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne, snuły mi się znowu myśli, które czytelnicy Działu może sobie z lat ubiegłych przypomną. Pisaliśmy tu wiele o zorganizowaniu muzyki pod względem konsumpcji, bo z produkcją istotnie nigdy źle nie było. Mieliśmy piękne sezony koncertowe z mnóstwem wybornych produkcji symfonicznych i z istnym zatrudnieniem solistów o głośnych nazwiskach. To też w historycznym rzeczy porządku, np. dla przyszłego kronikarza kultury muzycznej w Poznaniu, będą te lata wyglądały bardzo zamólnie. Szczęście, że nie będzie on mógł zajrzeć do rachunków. Przekonałby się, że wyglądały nieraz tragicznie i zrozumiałby, czemu np. w obecnym czasie ledwie tu i ówdzie natkniemy się na jaki afisz, chociaż sezon jest nominalnie w pełnym biegu.

Zastanawialiśmy się wówczas jak zorganizować konsumpcję muzyki, aby ją powiększyć. Myślało się o abonamencie, o zakładanych ad hoc stowarzyszeniach, których członkowie otrzymywaliby znaczne zniżki; o wejściu w styczność ze związkami zawodowymi. Wszystko to przy bliższym obejrzeniu okazało się mało skutecznym. Jest to leczenie objawów choroby, nie jej organicznych przyczyn; przytem jak tu propagować kupowanie biletów, jeżeli budżet przeciętnego amatora muzyki jest coraz chudszy? Coraz staje się widoczniejszem, że trzeba roboty na dalszy termin, a za to przyłożonej do fundamentów.

Na estradzie milej sali św. Marcina, która jest stworzona do słuchania muzyki o mniejszym formacie brzmienia, zasiedli instrumentalisci w liczbie około trzydziestu. Amatorzy, ludzie różnych stanów i zawodów, różnej zapewne sprawności technicznej. Towarzystwo Oratoryjne zorganizowało sobie orkiestrę smyczkową. Warto nie tylko przysłuchać się jak ci muzycy grają, ale zobaczyć jak to robią, z jakim zapalem, z jaką uwagą i skupieniem śledzą dyrygującego nimi prof. Wiechowicza. Mówi się o umuzykalnianiu społeczeństwa, o placówkach kultury muzycznej, wymienia się agencje koncertowe i teatry, a tymczasem najlepszą placówką jest i pozostanie oświecony dyletantyzm. Dobrze wykształcony amator-wykonawca jest zarazem producentem i konsumentem muzyki, a przy tem „spożywa” ją w sposób najpożyteczniejszy dla swego duchowego organizmu. Dużo nadziei przywiązywało się do rozszerzenia muzykalności powszechnej dzięki radju. Jestem innego zdania. Radjo ułatwia bierne przyjmowanie muzyki i jest

wielkiem ułatwieniem dla człowieka, już gruntownie umuzykalnionego. Natomiast prawdziwa muzykalność szerzy się i pogłębia w społeczeństwie tylko przez to, że jak najwięcej osób uprawia muzykę czynnie. Lepiej czy gorzej — to sprawa dalsza. Grunt w tem aby muzykować rozsmakowywać się w tem i mieć radość bezpośredniego, osobistego zetknięcia się ze sztuką.

Sala była zapełniona, a wchodziła inaczej, niż na normalnym koncercie, który ma zawsze coś z uroczystości i jest jakby składaną Sztuce mniej lub więcej ceremonjalną wizytą. Między estradą a krzesłami był jakiś niemal dotykany drut, po którym przepływały ożywcze fluidy. Wyczuwało się, że słuchacze nie przyszli po to, aby „ocenić” jak się to udało i jak wypadło, lecz chcą obcować z dziełem. W oklaskach była ciepła życzliwość i wdzięczność dla wykonawców za to, że dali takie mnóstwo pracy i zapalu. Nie ma to znaczenia, aby trzeba było wykonanie traktować z gestem pobłażliwości. — Concerto grosso c-moll Corelliego i koncert fortepianowy d-moll Bacha są to dzieła cięższego wagiomiaru, lecz i tak samemu było od razu, że zostały przygotowane doskonale i napewno się nie wykołęją. Tkanka polifoniczna rysowała się jasno; orkiestra idzie bacznie za batutą prof. Wiechowicza i reaguje na nią z dużą elastycznością w odcieniach dynamiki; solistka, p. B. Łasińska, gra Bacha energicznym tonem i z bardzo stanowczą rytmiką, a właśnie tak „rzeczowo”, jak tego trzeba. Kto umie przyjmować muzykę czystą, musiał być głęboko zadowolony. Produkcje zostały nadto poprzedzone instruktywnym odczytem dr. Zygmunta Sitowskiego, młodego muzykologa, który wprowadził słuchaczy w dzieje koncertu instrumentalnego jako formy muzycznej.

Towarzystwo Oratoryjne dało nam niedawno wieczór pieśni Hugona Wilffa, na następny raz (21 listopada) przyrzekło polską muzykę współczesną. Jest to praca ważna i niezmiernie pożyteczna właśnie przez to, że zaszła się nie tylko na przyciągnięciu słuchaczy, ale na skupianiu wykonawców. Ktokolwiek zastanowił się nad wtorkowym wieczorem musiał zrozumieć, że tedy prowadzi do kultury muzycznej najważniejsza i najbliższa droga.

Witold Noskowski.

W następnym Dziale:
**JAKICH SPOSOBÓW
UŻYWA JOSEPH CONRAD?**
przez
T. B. Syge.

Clemenceau i Poincaré w r. 1918

W tygodniku „1933” b. prezydent Poincaré odsłania kulisy zdarzeń, które poprzedziły podpisanie zawieszenia broni w jesieni 1918 r. i które ostatecznie doprowadziły do dymisji Clemenceau.

Gdy prezydentowi Republiki doręczono depeszę, iż Niemcy proszą o zawieszenie broni, napisał on natychmiast do prezesa ministrów, że uważa za niemożliwe pertraktowanie z Niemcami, póki nieprzyjaciel zajmując jeszcze część francuskiego lub belgijskiego terytorium. Dodał, że należy żądać ewakuacji przez Niemców Alzacji i Lotaryngji zanim zostaną wszczęte rokowania o rozejm.

W poniedziałek 7 października Clemenceau wraz z Pichonem, ministrem spraw zagranicznych, przybył do pałacu Elizejskiego. Premier oświadczył, że jeżeli Niemcy proponują rozejm, to nie należy zdaniam jego, zgóry odrzucać tej propozycji. „Trzeba być ostrożnym i umiarkowanym” mówił. W odpowiedniej chwili — zapewnił pana co do tego, panie prezydencie — nie zadowolnie się Alzacja z r. 1870, lecz żądać będą granic r. 1792 lub 1814. Ale z zawieszeniem broni jest zupełnie inna sprawa. Nie należy za to za wiele żądać. Nasze wojska są zmęczone. Mówi to general Gouraud...

Poincaré sprzeciwiał się koncepcjom Clemenceau i trwał przy swoim stanowisku. Na zakończenie rozmowy

powiedział żartem: „No, niech się pan uspokoi wojna zaraz się skończy. Przemaszerujemy razem pod Lukiem Triumfalnym, ale przedtem wypuścimy z więzienia Caillaux, aby mógł razem z nami przejść”.

Z pomocą Poincarému przychodzi Leygues. Mówi on, że nie należy podcinać nóg francuskim żołnierzom. Wyrażenie to spodobało się Poincarému, który użył go w następnym liście do Clemenceau. Odpowiedź brzmiała jak wybuch bomby: „Panie Prezydencie, nie pozwolę na to, aby Pan po moich 3-letnich tak skutecznych rządach, pozwał sobie dawać mi radę, abym „nie podcinał nóg naszym żołnierzom”. Jeżeli Pan nie cofnie swojego napisanego dla historii, w której się Pan chce przejrzyć, listu, będę miał zaszczyt wręczyć Mu swoją dymisję”.

Poincaré odpowiedział: „Dymisja Pana byłaby nieszczęściem dla kraju, nie mogę jej przyjąć”. Od tej chwili starał się nie drażnić porwyczego starca. Postanowił na przyszłość nie komunikować się z nim pisemnie, lecz rozmawiać osobiście unikając przytem zbyt mocnych wyrażań.

W parę dni potem odbyło się w pałacu Elizejskim posiedzenie gabinetu wojennego, na które przybył Clemenceau, uprzejmy i uśmiechnięty, jak gdyby nic nie zaszło... Incydent był zapomniany.

Budując szkoły — budujemy naszą przyszłość

Inspektor szkolny na miasto Poznań przesyła nam poniższy komunikat z prośbą o zamieszczenie:

Z inicjatywy Ministerstwa Wyz. Rel. i Ośw. Publ. i przy współudziale wybitnych obywateli kraju powstało Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, które wzięło sobie za cel przysięcie z pomocą samorządom w dziedzinie budownictwa szkół powszechnych. Ciężka sytuacja finansowo-gospodarcza Polski uniemożliwia rozbudowę sieci szkół powszechnych w takim tempie, jakiego domaga się konieczność życiowa na odcinku wychowania młodzieży, a bez nich grozi państwu wzrost analfabetyzmu. Ciężka i brak uświadomienia obywatelskiego są bodaj równie niebezpiecznymi wrogami państwa, jak wrogowie zewnętrzni.

Jeśli gdzie, to szczególnie na rubieżach zachodnich i wschodnich Rzplitej szkoła polska musi być kuznią silnych charakterów i strażnicą polskiej kultury. Z niej promieniować musi zdrowa myśl państwowa w najdalsze zakątki kraju, ona przez wszczepianie w serca młodzieży idei mocarstwowego państwa i wielkiej historycznej misji narodowej stać się musi w Polsce dla najszybszych mas społecznych granitową podbudowę tężyzny obywatelskiej, szkołą ofiarnej aż do samozaparcia się pracy dla dobra państwa i narodu. Stąd hasło: „Budujmy wspólnym wysiłkiem szkoły polskie”, powinno znaleźć w społeczeństwie głęboki oddźwięk.

Zbliża się 15 rocznica odzyskania niepodległości Państwa Polskiego. W różny sposób uczy społeczeństwo polskie to wielkie święto. Niewątpliwie wiele jest jeszcze pięknych i szlachetnych celów do urzeczywistnienia. Lecz o sprawie zasadniczej, jaką dla państwa jest i być musi wychowanie mocnego moralnie i fizycznie młodszego pokolenia zapomnieć nie wolno, szczególnie tu na zachodnich kresach Rzplitej, gdzie infiltracja wpływów ościennego państwa jest bardzo silna i systematyczna. Dlatego też woj. poznańskie i pomorskie zareagowały bardzo żywo na hasło popierania budowy publicznych szkół powszechnych, a wśród miast w pierwszym rzędzie miasto Poznań rozwinęło w tej sprawie szeroką akcję. Na terenie rejonu każdej szkoły powszechnej powstało obywatelskie Kolo Tow. Popierania Budowy Publ. Szkół Powszechnych. Do Kół tych garna się ofiarne jednostki spośród wszystkich warstw społeczeństwa. Wszędzie szczeblami Tow. są Komitety Obwodowe, Okręgowe i Komitet Centralny.

Święto 15-lecia odzyskania niepodległości powinno być zarazem na terenie województwa zachodnich dniem na szeroką skalę zakrojonej propagandy w kierunku spopularyzowania zadań i celów Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

W tym celu powołany został do życia Komitet Propagandy Tow. Pop. Bud. Publ. Szkół Powszechnych w Pozna-

niu przy współudziale przewodniczących Kół lokalnych, delegatów Kół Rodzicielskich i władz szkolnych, który przez wlotione sekcje starać się będzie spopularyzować wielką ideę, od której realizacji zależeć będzie tempo prac, związanych z rozbudową sieci szkół powszechnych.

Obok realizacji idei budowy szkół powszechnych dla olbrzymiej ilości dzieci polskich nie mogących z powodu braku lokalów pobierać normalnej nauki szkolnej — przez przyjęcie z pomocą finansową zwiaskom samorządowym przy budowie szkół powszechnych — popierać będzie Tow. Pop. Budowy Publ. Szkół Powsz. akcję zwalczania bezrobocia. Samorządy, Fundusz Pracy i zorganizowana akcja społeczna złożą się na wzmożenie tempa budowy publicznych szkół powszechnych.

Plan akcji propagandowej w dniach święta 15 - tej rocznicy odzyskania niepodległości Państwa Polskiego podany będzie w najbliższych dniach do publicznej wiadomości.

Niezawodnie akcja ta ze względu na wielkie cele, jakie jej przyswiecają, spotka się u całego społeczeństwa miasta Poznania z należytym zrozumieniem i gorącym poparciem.

Praca religijna w S. M. P.

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej nie jest wprawdzie organizacją kościelną, lecz organizacją społeczną o charakterze wybitnie katolickim.

Stąd też główne zadanie S. M. P. leży na odcinku pracy katolickiej. Ta praca idzie w podwójnym kierunku. W prowadzeniu młodzieży zorganizowanej, moment religijny katolicki jest główną podstawą wychowawczą dla jednostki przez urabianie jej światopoglądu katolickiego, kształcenie charakteru katolickiego, pielegnowanie umiłowania cnoty i prawdziwie katolickiego życia wewnętrznego oraz przez zewnętrzne współzycie z Kościołem.

Drugą stroną pracy religijnej w S. M. P. to dążenie do wychowania zastępów apostołów poglądu katolickiego i życia katolickiego, oddziałujących przykładowo na otoczenie najbliższe w rodzinie, w środowisku pracy zawodowej, w życiu społecznym i w życiu religijnym parafji. Akcja Katolicka stawia coraz większe wymagania do wartości wewnętrznej każdego katolika i jego zaprawy apostołskiej. To wszystko uwzględnia się w programie pracy religijnej S. M. P. Coroczne hasła rzucone przez Akcję Katolicką są równocześnie hasłami, które teoretycznie i praktycznie przerabia się i przeprowadza w S. M. P. Wykłady religijne, dyskusje, obchody manifestacji katolickie oraz praktyczne przeprowadzenie aktualnych hasel katolickich i rezolucyj oto obowiązkiem programu każdego S. M. P. Wydałnej współpracy S. M. P. zawiązuje parafjalna Akcja Katolicka wiele sukcesów w przeprowadzeniu aktualnych swych zadań. Młodzież S. M. P. to bowiem przednia straż w życiu religijnym parafji.

Oto kilka cyfr z praktycznego życia religijnego w S. M. P. Związku Poznańskiego. Wspólnych komunij św. stowarzyszeniowych odbyło się 2004, rekolekcji otwartych 317, dalej kilka serij zamkniętych rekolekcji okręgowych, w których brało udział 589 członków. Szczególnie ostatnia liczba wskazuje, że ruch rekolekcyjny zamkniętych, jako szkoła elity katolickiej, znajduje należyte zrozumienie u młodzieży. Poza to wszystkie niemal Stowarzyszenia obchodzą uroczyste nabożeństwa, wspólna komunja św. i wieczornicami święte patrona swego św. Stanisława Kostki. Ruch religijny w S. M. P. nie ogranicza się do tej działalności ogólnej. Około 60 kółek religijnych z liczbą około 1000 członków, zajmują się specjalnie zagadnieniami apologetycznymi, misjologicznymi itp., albo tworzą sekcje eucharystyczne i marjologiczne.

Te kilka cyfr z pracy religijnej S. M. P. dają już dostateczną gwarancję, że w tej organizacji wychowuje się młode pokolenie religijne i moralnie zdrowe, które można nazwać prawdziwie przyszłością Narodu i Kościoła.

Bułki...

Biedne dzieci, Może jutro...

Na terenach powystawowych, za murem ponurego miasteczka, codziennie w godzinach popołudniowych otwierają się drzwi świetlic dla dzieci szkolnych. Zorganizował je Poznański Okr. „Caritas” (Podgórna 10a).

Przychodzą gromadnie dzieciaki. W różnym są wieku, — od 6-letnich bąków do 15-letnich podlotków. Przychodzą, by w ciepłej izbie posłuchać, co opowiadają panie.

Lecz dzieci chciałyby nie tylko słuchać, chciałyby się czegoś nauczyć — może jakich robótek, zycia, haftu. Ale niema, niema materiału, bo jeszcze do brzy ludzie nie dali.

Jest jednak jeszcze jedna i to nie bylejaką atrakcją — podwieczorek! Czyż można się dziwić. Przecież są tam i takie, co obiadu nie jady. Nie było co

Wnoszą ciepłe mleko i kosz bułek zebranych w szkołach wśród dzieci. Mleka prawie zawsze starczy po kubku, ale bułek Dzieci się pchają, żeby koniecznie choć jedną, choć pół bułeczki

Tymczasem dno już puste. Te, co nie dostały, płaczą. Pani mówi, że może jutro w szkołach zbiorą więcej, może jutro...

Jakaś mała dziewczynka uśmiecha się... Podnosi mizerną twarzyczkę i mówi cichutko:

— To jutro może dostanę półtorej? .. Pani odwraca się, żeby nie zobaczyła, że oczy jej zwilgotniały...

Brat Cezary.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Konsekracja

ks. biskupa-sufragana lwowskiego.

Konsekracja ks. biskupa dr. Eugenja Baziaka sufragana lwowskiego, odbyła się w katedrze lwowskiej w niedzielę dnia 5 b. m. Konsekratorem był ks. arcybiskup dr B. Twardowski, współkonsekratorami ks. biskup dr. Lisowski, ordynariusz tarnowski i ks. biskup dr Edward Komar, sufragani tarnowski. Przybył też ks. arcybiskup Teodorowicz, który dopie-

ro co dźwignął się z ciężkiej choroby Duchowieństwo i wierni stawili się bardzo licznie. (KAP)

Poświęcenie kościoła automobilistów.

Ks. biskup Szlagowski dokonał w dniu 5 b. m. konsekracji kościoła automobilistów pod wezwaniem św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej pod Warszawą. Kościół narazie niezupełnie jeszcze wykonany jest dziełem architekta Zborowskiego. W uroczystości brali udział przedstawiciele władz państwowych i komunalnych. Na placu przed kościołem zajęły miejsca samochody i motocykle w liczbie ponad 200, ktorými zjechali się liczni goście. Po uroczystości poświęcenia odbyła się defilada samochodów przed kościołem w czasie której p. Regulski, prezes Automobilklubu Polski, wręczał uczestnikom pamiątkowe plakiety. (KAP)

Kopiec marszałka Piłsudskiego

Sanacyjny „Kurjer Polski” a za nim i inne pisma przyniosły wiadomość jakoby w Krakowie miał być usypany blisko kopca Kościuszki kopiec marsz. Piłsudskiego, którego odsłonięcie miało nastąpić w przyszłym roku w czasie zjazdu legionowego. Ziemi na kopiec mają jakoby dostarczyć wszystkie gminy Rzplitej, poza tem miały być dowieziona ziemia ze wszystkich pól większych bitew legionowych oraz pól znacznych bitew w wojnie polsko-bolszewickiej. Wiadomość tę trudno sprawdzić.

Uroczyste przeniesienie relikwii

św. Stanisława Kostki we Włocławku.

Jak już donosiliśmy ks. biskup Radowski przywiózł z Rzymu relikwie św. Stanisława Kostki, przeznaczone dla diecezjalnego Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej we Włocławku. Relikwie znajdują się w pięknym relikwiarzu weneckiej roboty, ufundowanym przez ks. biskupa. Dnia 5. b. m. odbyła się uroczystość instalacji relikwii w kościele katedralnym M. B. we Włocławku. O godzinie 4 po południu wyruszyła z pałacu biskupiego uroczysta procesja. Na przedzie postępowały oddziały wojska przysposobienia wojskowego i organizacji mandurowych. Następnie długimi szeregami szła młodzież ze szkół powszechnych i gimnazjów, która wraz z nauczycielstwem wzięła gremjalnie udział w uroczystości. Cechy organizacji społecznej i zawodowej, orkiestra straży pożarnej oraz sznur kilkudziesięciu księży poprzedzali niesiony na specjalnych noszach relikwiarz. Za relikwiami postępował ks. biskup Radowski oraz przedstawiciele władz państwowych i komunalnych. Procesja przeszła głównymi ulicami i udała się do katedry. W chwili wniesienia relikwii do katedry chór katedralny odśpiewał kantatę ku czci św. Stanisława, poczem po krótkim nabożeństwie ks. biskup Radowski wygłosił okolicznościowe przemówienie.

Ulice, ktorými przechodziła procesja, były dekorowane zielenią oraz flagami; o barwach narodowych i papieskich. (KAP)

Obrońca stanu posiadania polskiego handlu i rzemiosła jest obowiązkiem narodowym każdego prawego Polaka!

Dział grafologiczny Prof. Foady'ego

121. „Stokrotka”. Bardzo nerwowa, uzbudzić się więcej w cierpliwość, co da zadowolenie. Zachować więcej ostrożności w szczerości gdyż za swą dobroć dużo zła odbiera. Naogół uparta i niezdecydowana. Z charakteru pisma wynika, że niema zadowolenia w życiu duchowym, nie materialistka, natomiast idealistka.

122. „Kruk”. Poważny, wykształcony, z natury inteligentny, w zamiarach swych zdecydowany i ułożony, drugich obdarza swą dobrocią, mało ufający i bardzo przeznorny, silna wola, dużo wytrwałości i naogół potrafi zdobywać sympatję.

123. „Włackowi”. W życiu swem wszystko szybko załatwia, z pomocą drugich z braku zaufania nie korzysta co w obecnym czasie na dobre wychodzi. Poważny, inteligentny, opanowany, lubi życie, czasami kapryśny ale logiczny.

124. „Bolsławus”. Nerwowy, silna wola, dużo wytrwałości w życiu jest często niezdecydowany, śledzi każdą sprawę, posiada ambicję, lecz ta jest zawadą w życiu. Osobom drugim nie ufa. Uczuciowy idealista, jest niezadowolony z tego co posiada.

125. „Znak Zapytania”. Dyplomata, wrodzona inteligencja, poważna wykształcona, posiada dar sztywnej orientacji, wiele filozofuje, co przeszkodą jest w jej życiu. Mało mówi, lecz rzeczowo posiada temperament i w miłości kapryśna.

126. „Irys”. Poważna, przeczarna, duchowo poważnie usposobiona, wamiłkiem się interesuje i operuje dobrą pamięcią, tylko bardzo uparta, co daje jej mało zadowo-

lenia w życiu ogólnem.

127. „Stef”. Nerwowy, silna wola w ambicji swjej uparty, szlachetny, bardzo hojny ale sprytny. Uczuciowy, lubi się bawić w dyplomacie, do ludzi, się szybko przyzwyczaja, a jeśli kocha to szczerze i wienczas bywa zazdrosnym.

128. „Antoś”. Silna wola, poważny, energiczny, opanowany, szczerzy ale sprytny, w przedsięwzięciach swych pewny, ekonomista, szanuje pieniądze i drugim życzliwy.

129. „Czarnulka”. Dużo filozofuje, wielka optymistka, tylko mało w siebie wierzy. Otwarta, ruchliwa skłonna do płaczu, ciekawa, wrodzona inteligencja w 80%, wykształcenie przeciętne. Co do przyszłości tylko osobiście przyjmuje.

130. „Hanka”. Uprzejma akuratna, silna wola, nerwowa, ambitna, swoje szanuje, cudzego nie żąda, wytrwała w miłości niezdecydowana, bo nie potrafi być zrozumianą.

Powyżej podajemy szóstą serję odpowiedzi p. prof. Foady. Dalsze ogłaszać będziemy kolejno. Namierzamy przytem że za każdą ekspertyzę nadysłać należy złotówkę. Ze zniżki tej korzystać mogą tylko abonenci naszego pisma. Do ekspertyzy potrzebny jest podpis własnoręczny (imię i nazwisko) oraz data urodzenia. Listy wraz z należytą wysyłką prosimy albo za pośrednictwem naszego pisma albo bezpośrednio do p. prof. Foady w Poznaniu, ul. Ogródowa 9 m. 1. Poza tem prof. Foady udziela obszerniejszych wywiadów osobliście za osobnym honorarjum.

Losy ludzkie — a znaki niebieskie

Według prastarego wierzenia, znaki niebieskie i planety poszczególnych nieśięcy wywierają ściśle określony wpływ na istotę i losy ludzi w odnośnych miesiącach urodzonych. I tak:

Okres styczniowy (od 21 grudnia do 21 stycznia) stoi w znaku Koziorożca (capricorn) i pozostaje pod wpływem ponurego Saturna. Szaro przedstawia się przyszłość ludzi w okresie tym urodzonych. Nędza i samotność stają się często ich udziałem; opilstwo i skapstwo są ich cechą, a wielu z nich obiera sobie bezradne zajęcia, jak: roboty w kopalniach, w portach jako tragarze, grabarstwo.

Okres lutego (od 21 stycznia do 21 lutego). Znakiem niebieskim jest Wodnik (aquarius), planetą panującą Uranus. W lutym rodzą się wielcy wynalazcy (Edison) odważni lotnicy, wielcy artyści sceniczni, złotouchi mówcy i słynni adwokaci.

Okres marcowy (od 21 lutego do 21 marca). Panują Ryby (pisces) i planeta Neptun. Dzieci marcowe czują pociąg do nawigacji; posiadają zdolności jasnowidzenia. Wiele z nich obiera później zawód kapłaństwa. Kobiety często schodzą z drogi cnoty. „Rybi” ludzie odznaczają się wybitnym altruizmem, lecz często stają się ofiarą narkotyzmu. Zagraza im śmierć w wodzie.

Okres kwietniowy (21 marca do 21 kwietnia). Panuje Baran (aries) i Mars. W kwietniu rodzą się przyszli trybuni ludowi, wodzowie kowale, puszkarze i wielcy przemysłowcy metalowi. Są to przeważnie natury twarde, niezłomne, ambitne i niemiłosierne; posiadają skłonność do gwałtownych wybuchów.

Okres majowy (od 21 kwietnia do 21 maja) znajduje się pod władzą bujnego Byka (taurus) i kochliwej Wenerę. Jest to czasokres narodzin sprytnych chłopów, wytwornych architektów oraz wielkich śpiewaków, kuchmistrzów i — kokot. Dzieci „majowe” są przywiązane do ziemi, ojczyści i uwielbiają przyrodę. Dobrobyt, szczęście i radość życia stają się ich udziałem.

Okres czerwcowy (od 21 maja do 21 czerwca) stoi w znaku Bliźniąt (Gemini).

regentem jest Merkury. Dzieci tego okresu są „niepokojnymi duchami”. Wyrastają na obieżyświatów, badaczy, literatów, kupców, nieraz także na oszustów i złodziei. Posiadają dużą dozę humoru.

Okres lipcowy (od 21 czerwca do 21 lipca). Znak raka (cancer). Ludzie „lipcowi” czują pociąg do medycyny i historii. Matki „rakowe” odznaczają się niezwykłą miłością do swych dzieci. Do tego okresu należy też typ żebraka - bogacza. Natury „lipcowe” są melancholijnego usposobienia, małoduszne i małostkowe.

Okres sierpniowy (od 21 lipca do 21 sierpnia). Panuje król znaków niebieskich Lew (leo) i Słońce. W sierpniu rodzą się sławni królowie, wodzowie, bohaterzy (Napoleon), dostojnicy wszelkiego autorytetu, jubilerzy - złotnikami, kobiety głośne w dziedzinie miłości, (Pompadour, Marja Stuart), mistrzowie pędzla i sztuki dramatycznej. Życie ich oświetlone jest blaskiem sławy. Wszystko typy o szerokim geście, nawet jeżeli chodzi o „rycerzy przemysłu” (Manulescu — król złodziei).

Okres wrześniowy (od 21 sierpnia do 21 września). Znakiem nieba jest Dziewica (virgo) planeta Ceres. Rodzą się ludzie drobni, pedanci; późniejsi urzędnicy, dobrzy wychowawcy, malarze miniatur, drobni sklepikarze. Wspólną ich cechą: brak rozmachu, nieufność, przesadna ostrożność.

Okres październikowy (od 21 września do 21 października) opanywany jest przez Wałę (libra) i planetę Wenus. W starszej misyjskiej typ „libry” uchodzi za ideał piękności, harmonij kształtów, równowagi, rytmu. To też okres ten daje okazałą liczbę muzyków, tancerzy akrobatów, modystek i — „lüksusowych”.

Ostatni okres listopadowo - grudniowy stoi pod wpływem złego Skorpiona niebieskiego znaku śmierci i — Marsa. W czasokresie tym przychodzą na świat późniejsi chemicy, chirurzy, mordercy, truciele i demoniczne kobiety. W tajemniczym związku z Skorpionem i Marssem pozostają: wielki przemysł, morderstwo i wojna.

Sensacyjną wiadomość ogłasza pewien agent policji belgijskiej: „Anowicie, że po długich i uciążliwych poszukiwaniach udało mu się odnaleźć wykradzionego przed kilku laty syna Lindbergha. Mały Lindbergh jest podobno dzieckiem adwokatów, małżonków Bosch - Heyden, zamieszkałych w jednej z prowincyj belgijskich. Podobieństwo jest podobno frapujące. Obecnie podjęto w tej sprawie śledztwo w kierunku autentyczności. Na zdjęciu widzimy małego „Janka” w towarzystwie swych przybranych rodziców w urzędzie pocztowym wioski belgijskiej.

Bernardyni w Himalajach

Na przełęczy Si-La, w wschodnich Himalajach, na pograniczu Tybetu Indji i Chin, buduje sobie zakon św. Bernarda nową stację. Zadanie doprawdy niełatwe. Przez terytorjum, należące formalnie do rządu chińskiego, faktycznie zaś do bandytów, odbywa się transport materiałów budowlanych i urządzeń na miejsce ich przeznaczenia, gdzie dom zakonny dawac będzie schronienie zbłąkanym podróżnikom buddystycznym, mohamedańskim i konfucjańskim. Nie zabraknie tam także wiernych psów bernardynskich, które z apteką i pierwszym posiłkiem odszukują będą i ratować śniegiem zaspanych podróżników.

Zapasy szampana we Francji

Zdaniem ekspertów francuskich, tegoroczne wina szampańskie będą co do gatunku najlepsze od 1911r. Właściciele win nie są jednak pewni, czy prędko uda im się sprzedać te obfite zapasy. W tej chwili w podziemiach Reimsu leży przeszło 170 milionów butelek w oczekiwaniu lepszych czasów. Od chwili ukończenia wojny produkcja szampana odbywała się normalnie, ale popyt nań spadał z roku na

KRÓLEWSKA RODZINA GENJUSZOW EKRANU

Najpotężniejsze i najdroższe arcydzieło, jakie wyprodukowano kiedykolwiek! Odbrymie tłumy! Dziesiątki tysięcy statystów! Wystawa nabywała i ośmiewająca! Fenomenalna gra „trójki genjuszów Barrymore”
ng 6469

rok. Producenci wina sądzą, że najbardziej przyczyniłyby się do tego dwa czynniki: „suche” lato w Ameryce i rewolucja w Rosji. Wpływają też na to wysokie c.a., którym podlega szampan. Najwięcej szampana konsumuje obecnie Kanada. Przed wojną Kanada wypijała 4 miliony butelek, teraz importuje około 6 milionów butelek rocznie.

Drogocenny obraz „zanomniony” w kawiarni

Policja berlińska w niezwykle sposób przyszła do posiadania znacznej wartości obrazu, którego jednak jak dotąd, nie zna ani pochodzenia ani autora.

Kilka dni temu do pewnej kawiarni na Wittenbergplatz we wschodniej części Berlina przybył nieznaną gość, który po zaplaceniu spożytego śniadania zwrócił się z prośbą do płatniczego, by na parę godzin zatrzymał przy sobie paczkę, z którą nieznanomy przybył do lokalu. Płatniczy zadość uczynił życzeniu klienta i umieścił rolkę w garderobie, nie troszcząc się o nią więcej. Dopiero po kilku dniach zauważono, że nikt paczki nie odebrał, wobec czego płatniczy zawiadomił policję, która stwierdziła, że jest to obraz przedstawiający głowę mężczyzny. Znawcy sztuki, sprowadzeni by ocenić plótno, oświadczyli, że przedstawia ono wielką wartość artystyczną, nie ustalili jednak jeszcze nazwiska autora lub przynajmniej szkoły do jakiej starożytny obraz należy. Istnieje podejrzenie, że obraz pochodzi z kradzieży i że złodziej nie mogąc spieniężyć łupu w Berlinie, chciał się go pozbyć bez narażenia się na niebezpieczeństwo. Ponieważ jednak obraz nie pochodzi z kradzieży popełnionej w Niemczech, policja berlińska zwróciła się do polskiej granicznej celem wyświeślenia tajemnicy otaczającej obraz, który na razie został oddany na przechowanie do muzeum berlińskiego.

S. F.

Zdrój Mieszczanski?

dz. 1 902

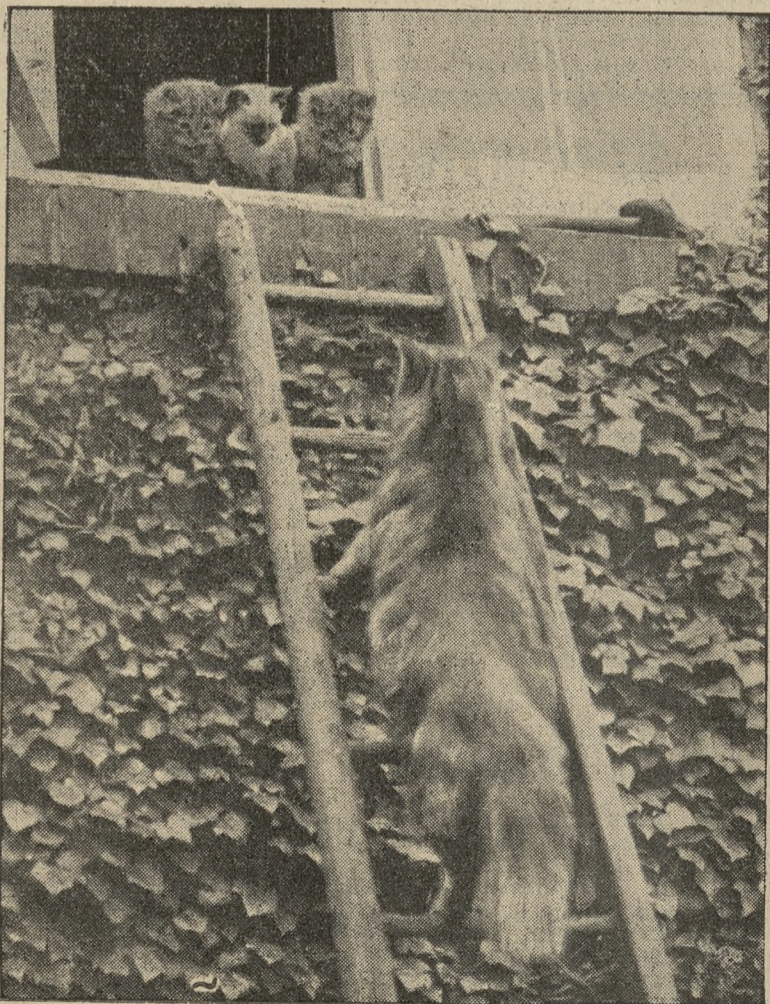
Skazany na śmierć prześladowany przez fiskusa

Nie można z całą pewnością zarzucić fiskusowi francuskiemu braku gorliwości. Niedawno zdarzył się wypadek, że osoba zmarła od dwunastu lat pociągnięto do odpowiedzialności sądowej za nieuiszczenie zaległych podatków. Obecnie prasa paryska donosi o komorniku, który zjawił się w więzieniu „Santé” celem ścagnięcia od skazanego na śmierć oplaty, jaką nieszcześnie podatnik porwany tragicznymi wypadkami, za które odpokutuje życiem, zapomniał uścić w kasie skarbowej. W tych dniach do celi skazanego na karę śmierci za morderstwo Edmunda Egassa, w której przeżywa swe ostatnie godziny, przybył komornik i odczytał mu zapowiedź sądu z powodu niezapłacenia podatku od posiadanej motocyklu. Skazany na śmierć ma zatem w tych dniach stanąć ponownie przed sądem.

S. F.

Jak powstał narodowy hymn włoski „Giovinezza”

Nie jest rzadkością, że narodowe hymny zawdzięczają swe powstanie przypadkowi; historie powstania hymnów narodowych obfitują w najrozmaitsze legendy. Również i narodowy hymn włoski „Giovinezza” posiada swoją historję. W maju 1909 r. grono studentów prawa uniwersytetu w Turynie postanowiło uczcić pomyślny wynik egzaminu i urządzić wycieczkę do wsi Aosta, która słynęła z dojrnych win. Między nimi znajdował się młody poeta Oxilia, który zginął później w wojnie światowej podczas ataku na Monte Tomba w 1917 r. Oxilia ułożył w czasie wycieczki piosenkę z refrenem, który przetrwał do dnia dzisiejszego: „Młodości młodości o wiosno urody”. Wśród studentów znalazł się również pewien starszy, prawnik, kompozytor, zdobywca nagrody za kompozycję walca. Skomponował on muzykę do tej pieśni. Melodja Giuseppe Blanca pozostała bez zmiary, chociaż tekst piosenki był parokrotnie przerabiany. W ten sposób zawdzięcza Giovinezza swe powstanie gronu turyńskich studentów.

Kocia mama wraca do swych „cicików”, wyczekujących tęsknie jej powrotu. Jest on prawie „Księżniczka perską”, długowłosa, nagrodzona w tych dniach pierwszą nagrodą na londyńskiej wystawie kotów.

Z najnowszej mody paryskiej: — Skromny komplet popołudniowej crepe alphonsine, czapeczka welurowa również brązowa.

Młodość — Wdzięk i Urodę
zapewnia każdej Pani

PUDER ABARID

Roślinny, nietłusty, doskonale matuje cerę, odżywia ją, upiększa i nadaje jej świeżość i urok młodości. ng 6474

PUDER ABARID

Kiedy zaprowadzono peruki

Już w starożytności znane były peruki. Damy rzymskie kazały sobie sporządzać fryzury z jasnych włosów germańskich. a kronikarz Lampridius opowiada, że cesarz Kommodus nosił na głowie czuprynę z fałszywych włosów, które w dodatku posypywał pudrem złotym i smarował wonnemi maściami. Noszono zresztą wówczas coś w rodzaju kapturów z włosów.

W Francji pewien opat nazwiskiem La Riviere pierwszy kazał sobie zrobić perukę. Nie wiadomo, co go do tego nakłoniło. W każdym razie nowość ta w zwycięskim pochodzie zdobyła wszystkie salony i stała się modą powszechną. Peruki ówczesne były tak puszyste i ciężkie, w dodatku sięgały do bioder, tak, iż ważyły kilka funtów. Odpowiednią ich była też cena. Za piękną perukę płacono olbrzymia, jak na owe czasy, sumę 1000 talarów Dlatego to peruka była przywilejem wyłącznie klas zamożnych. Pod bujnemi włosami peruki trudno było rozpoznać jej właściciela. Przednią część noszono zaczesaną w górę i nazywano „devant à la Fontage”, ponieważ markiz de la Fontage, żyjący za czasów króla Ludwika XIV, zaprowadził tę modę. Pewien fryzjer, nazwiskiem Envais, wynalazł sposób ondulowania peruk, w następstwie czego daleko mniej używano włosów do ich wyrobu. Za czasów panowania księcia Orleanu weszły w modę peruki woreczkowe, nazywano je „perruques à la regence”. Król francuski Ludwik XIV zatrudniał w roku 1656 48 osób na swym dworze, zajmujących się wyrabianiem peruk, a ludzie ci mieli podobno jeszcze 200 pomocników. Za jego też czasów wszedł w modę puder do posypywania peruk.

Nie brakło takich, którzy zwalczyli modę peruk, ponieważ za wiele pieniędzy wychodziło z kraju na zakup włosów. lecz ruch ten nie miał powodzenia wobec wszechwładnej mody. W i P

Żywa torpeda

Według doniesień z Tokio, japoński przemyślny wojenny skonstruował torpedę, która w swym wnętrzu ma pomieszczenie dla pilota, kierującego pocisk w miejsce przeznaczenia. Pilot poświęca swe życie,

lecz ma to Łagie zadowolenie, że zniszczył nieprzyjaciela, i wyświadczył ojczyźnie przysługę nieocenioną. Na wiosnę japońskie władze wojskowe zaważwały młodych oficerów rezerwy aby zgłaszali się dobrowolnie dla przeprowadzania doświadczeń, z nowymi torpedami. Mimo, że próby te były połączone z największym niebezpieczeństwem życia, zgłosiło się zamiast przewidzianych czterystu oficerów aż pięć tysięcy. W i P.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

- **Juchas.** Mamy tego rodzaju materiału wiele narazie więc dziękujemy Kurs wiadomy w W. S. H. już nie istnieje (K)
- **H. G. Radzimy** przedstawił sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw najmu, z wnioskiem o ustalenie czynszu. (K)
- **Z. K., Górna Wilda.** Kancelarja przy Placu Nowomiejskim 5 a. (K)
- **S. B. 37.** Naszym zdaniem należy się 18,45 zł Radzimy upomnieć się. (K)
- **N. N. Różnica** polega na tem, że Pan jest emerytem z państwowej służby cywilnej, podczas gdy oświadczenie Izby Skarbowej dotyczy tylko emerytów wojskowych. (K)
- **St. K.** Odpowiedź ogłosiliśmy już. Pańskie obligacje nie wygrały. (K)
- **Stale czytelniczeki.** Nowa ustawa w tym przedmiocie jest przewidziana; szczegółów projektu jeszcze nie znamy. (K)
- **Sulmierzyce.** Prawo do renty starczej nabywa Pan dopiero po ukończeniu 65 roku życia. Natomiast może Pan ubiegać się o przyznanie renty inwalidzkiej. Wymiar jej wynosić może około 32 proc. podstawy wymiaru, jeżeli Pan jest samotny, a odpowiednio więcej, jeżeli Pan utrzymuje członków rodziny (K)
- **W. Sz. 23. Z.** Równowartość 738 zł. (K)
- **Z. W. Br.** Naszym zdaniem należy się rocznie 162,36 zł tj. 132 mkn. przeliczone według skali art. 2 rozp. Prez Rzpł z 14. 5. 1924 o przeliczeniu wierzytelności prywatnych. (K)
- **Jurek, Debiec.** Radzimy zwrócić się do komornika sądowego. (K)
- **E. S.** Ponieważ bank wymieniony jest w stanie likwidacji, radzimy domagać się wyłączenia legatu. (K)
- **A. G. K. a)** Postępowanie sądowe o należności z odsetek jest w tym wypadku wskazane. b) Tylko 6 procent. (K)
- **Szaj — Buk.** Trudno coś poradzić. Zatwierdzenie Urzędu Ziemskiego jest nieodzowne. Dzierżawca znowu nie ustąpi bez odszkodowania. (K)
- **Bankowiec.** Ustawy takiej nie było i niema. Radzimy poszukiwać pracy gdzieindziej, bo pracodawca poprzedni nie potrzebuje Pana przyjaciela. (K)
- **T. K. O.** Dr. Bronisław Helczyński. (K)

TEATRY

Dziś koncert symfoniczny Dołżycki — Adamska

Dziś wieczorem o godz 8 w Teatrze Wielkim odbędzie się III Koncert Orkiestry Symfonicznej pod dyrekcją znakomitego dyrygenta Adama Dołżyckiego. Solistka dzisiejszego wieczoru p. Zofja Adamska odegra koncert Edwarda Lalo na wiolonczeli z towarzyszeniem orkiestry. Z utworów orkiestrowych wykonane zostaną: Bach — uwertura h-moll i Czajkowski symfonia VI. (patetyczna).

Teatr Nowy daje dziś „Gotówkę”

Dziś premiera rewelacyjnej komedji Gamera „Gotówka”. Jej niezwykle sensacyjna fabuła podana jest w formie, tak pełnej humoru i werwy, że zrozumiałem staję się fakt szeregu ogromnych sukcesów, odniesionych na wszystkich scenach Europy.

SPORT

Pięściarstwo

Niemcy i Irlandja 8:6. Spotkanie odbyło się w Dublinie. W muszej Scully (I) pokonał Weinholda na punkty. W kuguciej Zyglański (N) zwyciężył już w I st. przez techniczne k. o. Kaestner (N) w piórkowej pokonał na punkty Kellygo (I). W półśredniej Flood (I) pokonał na punkty Bluma. W średniej Blum (N) zwyciężył Herligha (I). W półciężkiej Puersch (N) pokonał Farrana (I), a w ciężkiej Ramek (N) przegrał w 3 st. przez k. o. z mistrzem Irlandji Sharkeyem. W lekkiej walka nie odbyła się.

Drugie spotkanie odbyło się w Belfascie. Zwyciężyli Niemcy 10:6 W muszej Weinhold oddał dwa punkty w. o. Zyglański pokonał przez k. o. w 1 starciu Mullama (I). Pozostałe walki rozstrzygnięto na punkty. Kaestner zwyciężył Quinna Rosner uległ Creganowi (I). Schmedes zwyciężył Bonhama Blum przegrał z Mc Gillem. Puersch pokonał Chasego, a Ramek zwyciężył Mc Neilla. (tel. wł.)

Drużynowe mistrzostwo Polski na rok 1933 4. „Warta” spotyka się w pierwszej kolejce z silnym zespołem „Policyjnego Klubu Sportowego” z Katowic Mecz odbędzie się w niedzielę o godzinie 20 w curku „Olimpia” przy ulicy Poznańskiej. Nadmieniamy że „PKS” Katowice zasilał swój skład przesyłając z wag ipółciężkiej Wystra-

cha do wagi średniej Majchrzycki, który jest w doskonałej formie będzie się starał wyjść z tej walki zwycięsko. (kom)

Jedynie zwycięstwo Węgrów. Rozegrany został w Łodzi mecz pomiędzy drużyną węgierską „Nemzeti” z Budapesztu a kombinowanym zespołem polskim, złożonym z pięściarzy łódzkich (bez zawodników IKP) oraz poznańskiej „Warty”. Zwyciężyli Węgrzy w stosunku 10:6. W muszej Enekes II pokonał na punkty Bicara II (Un); w kuguciej Kubinyi wygrał z Krumem (Geyer); w piórkowej Enekes I wypunktował Jarckiego z Warty; w lekkiej Frygyes przegrał z Sipińskim (Warta); w półśredniej Andorfer zwyciężył na punkty Mikscha (Un); w średniej Majchrzycki znajdujący się we wspaniałej formie wygrał zdecydowanie na punkty z Fekete; w półciężkiej Simo uległ Kłodasowi (Wima); w ciężkiej Györfy wypunktował Jaskółkę (Ziedn.). (PAT)

Mecz Berlin — Poznań. Urzędowa Agencja Niemiecka Wolffa podaje, iż Polski Zw. Bokserski zwrócił się do Berlińskiego Zw. Bokserskiego z propozycją przystania do Polski drużyny pięściarskiej. Niemcy propozycję przyjęli. Pierwszy mecz o charakterze międzymiastowym pomiędzy Berlinem a Poznaniem ma się odbyć 7 stycznia. Następnie drużyna niemiecka rozegra dalsze dwa spotkania z drużynami poznańskimi, względnie pomorskimi. (PAT)

Piłka nożna

Przygotowania do meczu Polska — Niemcy, który się odbędzie dnia 3 grudnia w Berlinie, rozpoczęły się już. W Polsce najlepszy nasi gracze, poddani zostaną specjalnej zaprawie. W dniach 19 i 26 listopada rozegrane zostaną w Krakowie dwa mecze treningowe W Niemczech, gdzie wynik remisowy z Norwegią wywołał wielkie niezadowolenie, postanowiono wybrać przeciwko Polsce drużynę, złożoną z najlepszych graczy Brandenburgji. Niemiec północnych i środkowych. Ustalona reprezentacja rozegra szereg treningowych spotkań. Terenem meczu będzie prawdopodobnie olbrzymi stadion poczdamski. Reprezentacja Polski wyjedzie do Berlina dnia 1 grudnia rano. (PAT)

Życie organizacyjne

Nadzwyczajne walne zebranie sekcji hokejowej na lodzie i łyżwiarskiej K. S. „Pogoń” odbędzie się jutro w piątek o godzinie 19 i pół u p. Jarockiej przy ulicy Maślarskiej.

RADJO

Piątek, dnia 10 listopada 1933 r.

Poznań (335 m) godzina 7.00 — 7.55 audycja poranna z Warszawy; godzina 11.30 transmisje z Warszawy; godzina 11.45 program na dzień bieżący; godzina 11.50 wiadomości bieżące; godzina 11.57 sygnał czasu z warszawskiego obserwatorium; godzina 12.05 „Na gwiazdzistym firmamencie” (reportaż z Lwowa); godzina 12.30 dziennik południowy i wiadomości meteorologiczne z Warszawy; godzina 13.20 płyty gramofonowe; godzina 13.59 sygnał czasu; godzina 14.02 giełda pieniężna, zboż. towar.; godzina 15.30 — 17.25 transmisje z Warszawy; godzina 17.25 arje i pieśni w

nr 6 360

wykonaniu artysty opery St. Roya (tenor), akomp. prof. Fr. Łukasiewicz; godzina 17.50 „Z nac krawędzi” (odczyt Brata Cezarego pt. „W domu noclegowym” reportaż z przytułku); godzina 18.00 odczyt z Krakowa; godzina 18.20 płyty z Warszawy; godzina 18.25 rozmaitości; godzina 18.45 „Weekend” (Dokąd jechać w święto?) — wygłosi prof. J. Kilarski; godzina 18.50 — 19.30 transmisje z Warszawy; godzina 19.35 program na dzień następny; godzina 19.40 — 22.15 transmisje z Warszawy; godzina 22.15 sygnał czasu; godzina 22.20 płyty gramofonowe; godzina 23.00 wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej z Warszawy; godzina 23.05 — 23.30 płyty gramofonowe.

Warszawa (1412 m) godzina 7.00 audycja poranna; godzina 12.05 „Na gwiazdzistym firmamencie” — reportaż muzyczny ze Lwowa; godzina 15.40 wiadomości Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Państwowego Związku Sportowego; godzina 15.55 koncert orkiestry mandolinistów Apoloniusza Szczegółowa; godzina 16.40 „Przegląd wydawnictw”; godzina 16.55 recital fortepianowy Heleny Cywińskiej; godzina 17.25 arje i pieśni w wykonaniu Stanisława Rova, tr. z Poznania; godzina 17.50 „Przegląd prasy rolniczej” (transmisja z Wilna); godzina 18.00 odczyt pt. „Józef Mehofffer” (w 40-lecie jego pracy artystycznej) — wygłosi dr. Artur Schröder (tr. z Krakowa); godzina 18.20 muzyka salonowa z kawiarni Gastronomja, orkiestra Adamskiej-Grossmanowej; godzina 19.20 dokąd jechać w święto?; godzina 19.25 feljton aktualny; godzina 19.45 dziennik wieczorny; godzina 20.00 pogadanka muzyczna — wygłosi dr. Alicja Simonówna; godzina 20.15 koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej z udziałem Józefa Manowarda (śpiew); w przerwie o godzinie 21.00 — 21.15 „Niepodległość w zwierciadle literatury” — wygłosi p. Karol Koźmiński (feljton literacki); godzina 22.40 wiadomości sportowe; godzina 22.50 melodie z filmów dźwiękowych.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 8 bm. zgłoszono: Ignacy Pietrzak, szewc, 22 l. Helena Olejniczakówna bez zawodu 19 l. Janina Grafenderówna 10 m. 11 d. Marja Soboczyńska z d. Horstówna wdowa, 85 l. Stanisława Seydzina z d. Łowińska, 78 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu

W Roku Świętym

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu ofiarowali do dnia 23. 10. 1933.

Ze skarbony przy Pomniku wybrano:	Z. Szczerkowska, Duszniki	2.—	M. Pukownikówna, Ol-	2.—
19. 10. 33 1.— mkn. w sr. i 21.68	J. Szpekówna, Poznań	4.—	szewka	2.50
20. 10. 33 11.72	P. Rożenka, Stanisławów	5.—	M. Gluszczyk, Wilcze	2.50
21. 10. 33 33.74	H. Rakowska, Swochów	5.—	Żeńskie Tow. Gimm. „So-	5.—
22. 10. 33 28.56	Fr. Maciejczyk, Polanka	3.—	kol” Strzałkowo	5.—
23. 10. 33 28.92	Karol	3.—	J. Borowska, Strzałkowo	10.—
Owczarczak, Poz. 1 dolar	M. Nowakowska, Jarocin	2.—	M. Malecki, Szamotyły	2.50
K. S. Duszniki z gor. podz.	G. Górka, Warszawa	1.—	J. Gniatkiewicz, Ostrów z	5.—
N. S. J., Matec B. W. i	R. Granke, Warszawa	5.—	pr. o op.	6.25
Nieust. Pom. z wyzdr. i	Ks. St. Kankiewicz, War-	5.—	J. Koźłowska, Bydgoszcz 25	2.—
wiele l. z pr. o dal. op.	szawa	5.—	proc. z wygr. na loterji	2.—
10.—	Ks. Prałat J. Poskrobko,	10.—	Ks. M. Kędziński, Jarocin	2.—
Biuro par. św. Florjana 150.—	Warszawa	10.—	Magistrat Miasta Rudki	1.—
Stef. Herniczanka, Poznań	J. Marziniak, Rakoniewice	10.—	J. Raczkowska, Czersk	20.—
za wysł. las, za przyczy-	z podz. za odz. zdr. z pr.	4.—	Ks. J. Michalewski, Lu-	3.—
na św. Tereski od Dz. J.	o dalsze	4.—	blin	3.—
5.—	St. Kontkiewicz, Warszawa	5.—	Dr. E. Kowalski, Lublin	1.—
Marchewicz, Tomaszewo	Ks. J. Pomianowski, Wlo-	2.—	A. Pellowska, Bydgoszcz	5.—
1.—	clawek	2.—	Z. Bujkowa, Pobjedziska	3.—
T. Borszyk, Koźmin	Cz. Lebedziński, Włocła-	2.—	L. i K. Kaczmarkowie,	20.—
1.—	wek	2.—	Gniezno 4 rata	1.—
Siatkowska, Pogódki	Dr. A. B. Henke, Grodzisk	3.—	L. Świątek, Grabiny	1.—
2.—	R. Cichoniówna, Warszawa	10.—	Wł. Jagielska, Gniezkowo	2.—
N. N. Pogódki	T. Franczakówna, Warsza-	10.—	St. Rudzki, Warszawa	5.—
1.—	wa	10.—	H. A. S. Galuszka, Zako-	2.—
Parafianie z Jaroszewa	M. Snela, Sarnowa	4.—	piane	2.—
przez p. Beggara	E. Boczkowska, Masilowi-	5.—	J. Prychlińska, Warszawa	10.—
12.10	cze	5.—	M. Wajda, Przemysł	3.—
G. M. Metnerowa, Lipno	J. Litwin, Krobia z podz.	3.—	K. Kaczmarkowa, Ostrze-	2.—
Nowe z podz. za wysłu-	za odebr. l. z pr. o dal. i	3.—	szów	2.—
chanie prośby I rata	blog, w domu	3.—	W. Łukasiewicz, Bydgoszcz	3.—
15.—	Stowarzyszenie Kobiet Ka-	100.60	B. Sajdokowa, Frysztal	3.92
J. Jankowska, Bydgoszcz	tołickich, Kopanica	3.—	J. Stopyrowa, Gdeszyn z pr.	2.—
5.—	P. Cepa, Ostrów	3.—	o modl. za dusze siostry	2.—
St. i Z. Sliwiński, Warsza-	J. Wojciechowska, Rawicz	3.—	Zofji	2.—
wa	L. Drozdowiczówna, Rogoź-	10.—	Ks. K. Bączkiewicz, War-	2.—
5.—	no w pew. intencji	10.—	szawa	2.—
B. Suligowski, adv. War-	J. Paszenda, Niedobczyce	5.—	W. Gulówna, Warszawa	20.—
szawa	Ks. Wł. Welna, Jaworz-	10.—	M. Wanieliłstowa, Sucha	1.—
5.—	no	10.—	W. Bodek, Sucha	5.—
M. Chojecki, Krobia na pe-	J. W. Skalmierzycze z podz.	5.—	M. i T. Gawlas, Sucha	1.—
na wn. int. i blogosi.	za otrz. l. z pr. o dalsze	5.—	Fr. Kwiatkiewicz, Kobylin	5.—
2.—	5.—	5.—	K. i M. Sorkiewicz, Rawicz	20.—
H. Depczyńska, Chelmża	N. Milko, Piastów z pr. o	5.—	J. Barkowski, Warszawa	50
2.—	życiu	5.—	K. Stawińska, Bydgoszcz	2.—
K. Kurkowska, Chelmża	A. i M. Sosiński, Stryj	3.—	W. Kaźmierczakowa, Lasin	20.—
1.—	5.—	3.—	II rata	20.—
Wł. Świątka, Chelmża	Z. Smolowska, Żurawica	5.—	Dr. St. Borkowski, Kartu-	1.—
1.—	5.—	3.—	zy	1.—
Wł. Urbańska, Chelmża	Ks. Z. Kalerowie, Polaje-	3.—	T. Sokółowska, Witaszyce	3.—
0.50	wo z podz. za odebr. l.	3.—	A. Pientka, Witkowo	3.—
H. Piatkowska, Chelmża	J. Stogniew Ulasiewiczowa,	3.—	H. Nowicka, Września	10.—
0.50	Lipno	4.—	M. Cichocka, Skierniewice	6.—
T. Pentalski, Gebice	M. Bochaczek, Krosno	1.—	Inż. S. Strzelbiński, Lwów	2.—
2.—	1.—	1.—	H. Piotrowska, Nowy Sącz	2.—
J. Woitulanisowa, Plock	R. Czechowicz, Lubaczów	5.—	D. O. K. P. Wydział Pra-	2.15
2.—	5.—	5.—	wny, Bydgoszcz	2.15
H. Rykowska, Przasnysz	M. Dobrowolska, Lwów	5.—	St. Basik, Brzezińskie	5.—
5.—	5.—	5.—		
S. J. Mogilno, za wysł. pr.	Adw. Dr. St. Tabisz, Lwów	5.—		
za spraw. emeryt. i z	J. Wyrutowicz, Warsza-	5.—		
pr. o szczęśli. zak. pew.	wa	5.—		
2.—	A. Kuligowski, Warszawa	1.05		
H. N. Kepno	2.—	1.—		
5.—	St. Pećkac, Bielsko	1.—		
R. Kaplarska, Lublin	1.—	1.—		
1.50				
B. Michalewska, Lublin				
2.—				
B. Leszczyński, Lubiewo				
2.—				
St. Leszczyński, Warszawa				
5.—				
A. Zabłocka, Sarny				
5.—				
T. Mrokowa, Siedów				
3.50				
H. Domagałski, Tuczyn				
3.—				
J. Issmer i A. Issmerowa,				
Kalisz				
10.—				
Ks. Dyr. A. Kurowski, Zam-				
ek Bierzgowski				
2.—				

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m. 17.

Elizabeth Arden zapewni Ci piękność

Elizabeth Arden jest uznana przez najwytworniejsze kobiety świata do-radczynią w dziedzinie piękności.

Metody jej możesz sama naśladować w domu, używając preparatów i środków leczniczych dla cery, stosowanych w salonach Elizabeth Arden.

Fachowa porada w tym zakresie jest dla Pań wprost bezcenna, to też radzi jesteśmy, iż możemy zaprosić Panie na konsultację z osobistą asystentką Miss Arden.

Będzie ona przyjmowała bezpłatnie od dnia 14 do 18 listopada rb. Ze względu na ograniczoną ilość przyjęć prosimy o wcześniejsze osobiste zamawianie konsultacji

Perfumieria J. DOMICZ,
Poznań, pl. Wolności 7 - Tel. 23-72
Pe 5 578-45.67

Wincentyna z Grzybowskich Kopniewska

zasnęła w Bogu, dnia 6 11. 33 r., po długich i bardzo ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się dnia 10. 11. 33 o godzinie 3 po południu z Szpitala Miejskiego przy ul. Koziej na cmentarz Farny.

W ciężkim i nieutulonym żalu pogrążona
rodzina.

zg 20401

ZIMOWY PŁASZCZ

damski czy męski, dla dziewcząt czy dla chłopców swetry, pończochy, bieliznę, kapelusze

kuępuje się najkorzystniej w firmie

F. LISIECKI

Dom Konfekcyjny S. A.
POZNAŃ,

STARY RYNEK 98-100

Wybór olbrzymi!

Ceny najniższe!

Sprzedaż sukna z metra oraz wykonanie podług miary ood gwarancją za dobry krój.

Pr 5 581/2-45 70/1

W niedzielę, dnia 12. bm. jako w drugą rocznicę śmierci, s. p.

Stanisława Waclawskiego

studenta Uniwersytetu Wileńskiego

który padł na ulicach Wilna odbędzie się o godzinie 11.00

Msza św.

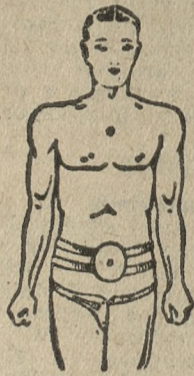
w kaplicy Domu Akademickiego (Wały Leszczyńskiego 6) o godz. 12.00

Akademja żałobna

w sali Nowego Domu Akademickiego.

Młodzież Wszechpolska
Związek Akademicki.

zg 20 400

Ostrzeżenia

Ważne dla cierpiących na rapturę!

Przepuklina inaczej raptura jest zbyt poważną chorobą, aby eksperymentować i udawać się do nieznanych przyjezdnych pseudo-specjalistów, którzy najeżdżają Poznań i województwa zachodnie. Przyjmują oni chorych po hotelach i różnych katedrach, sprzedając naiwnym paski i bandaże rapturowe po nie wspólniennie wysokich cenach. Wynalazcy ci swoich i cudzych wynalazków obalamują klientów powoływaniem się na nazwiska lekarzy i rzekome patenty. Nie róbcie niebezpiecznych dla zdrowia i kieszeni eksperymentów! Udajcie się od razu do znanej fabryki wyrobów ortopedycznych

Piotr Niedziela w Poznaniu,

która daje wszelkie gwarancje należytej obsługi i zapewnia wysokogatunkowy towar za najniższą cenę. Paski rapturowe od zł. 20.—

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 24, Telefon 38-79.

Wielki wybór

Wielki wybór

Gęsi św. Marcińskie

młode specjalnie tuczone, półgęski, kaczkę, kury, kurapatki, bażanty, zajęcze kule i combry poleca

Wł. Sawiński

Skład drobiu i dziczyzny zg 20 392

Tel. 59-77. Poznań, Szkolna 10. Tel 59-77.

Najlepszy środek przeciw ogryzaniu zaga'ien przez zwierzynę

poleca:

Chemiczna Fabryka „Hermes“

Poznań, ul. Starolecka 40. Tel. 35-50

zg 20 374

Zamiana kamienicy

z mieszkaniem 2 i 3 pokojowymi

wartości 144 000 rtmk. w Berlinie - Centrum na równoważyciowy obiekt w Poznaniu lub Bydgoszczy pożądana. Pośrednicy wykluczeni. Reflektantów uprasza się o oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 20 385

Poważna Organizacja w Poznaniu poszukuje od zaraz biegłej

STENOTYPISTKI

polsko-niemieckiej z znajomością języka francuskiego. Zgłoszenia należy kierować do Kurjera Poznańskiego pod dg 2102

Wysyłkowy Dom Tapet

Tel. 1292 STRYSZYK, Aleje Marcinkowskiego 19
zg 20 398 Tapety - Ceraty - Listwy - Chodniki

Poszukuję parterowego

lokalu handlowego w okolicach Starego Rynku

wzgl. ul. Nowej. Oferty „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 45.69 Pg 5 580-45.69

Zelazo: sztabowe i inne

Blacha: cynkowa, ocynkowana, żelazna, biała miedziana, ołowiana, aluminiowa, falista

Bednarke: ocynkowana, żelazna.

Cynei w blokach i prętach 99% - do lutowania 40%

Ołów: hutniczy

Rury: ołowiane dg 2103/4

Uchwyty: do rur.

poleca korzystnie

Polska Hurtownia Blachy

Szesz i Ska w Poznaniu

ul. Sew. Mielżyńskiego nr. 23

telefony 55-46 i 33-76

Kupujemy stare metale.

BOLESŁAW ZIETKIEWICZ

POZNAŃ-NOWA 8 TEL. 35-65
SPECJALNY MAGAZYN
WYPRAW KUCHENNYCH
POLECA W WIELKIM WYBORZE

NIERDZEWNE NOŻE
KUCHARSKIE - RZĘZNICZE
Certyfikacja przepisami „Krodot“

nr 1628

„HAFTOPLIS“

wykonuje mereżkę, okretkę dziurki, wykończenie szali, falban (overlock), plisowanie, dekaturowanie, hafty monogramy, tarce gimnazjalne, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek - terminowo najtaniej

STARY RYNEK 10 (wejście Kurzanoga obok t-my Czepczyński Kruk) Filja Romana Szymańskiego 1 plac św. Krzyżki.

Szan. Publiczności Łazarza, Jezyc i okolicy donoszę uprzejmie, iż w dniu 1 listopada

OTWORZYŁEM A P T E K Ę

pod firmą

APTEKA im. MATEJKI

PRZY ZBIEGU UL. MATEJKI I GRUNWALDZKIEJ.

Z poważaniem

Jan Szadkowski

aptekarz.

Tel. 74-21

Na ŚW. MARCINA na ROGALE

MARCEPAN prawdziwy i MASĘ do pieczenia (persipan) oraz różne ARTYKUŁY i SUROWCE

PIEKARSKO-CUKIERNICZE kupisz najtaniej

w składzie fabrycznym

firmy „CZEKOS“, pl. Sapieżyński 2, tel. 38-61

Hurt.

zg 20 394

Detal.

MOTOPIRIN-MOTOR

PRZECIWI GRYPPI,
PRZEZIĘBIENIOM,
KATAROM

MOTOR

Porcelanę - Szkło stołowe
Aipakę - Umywalki - Sprzęty
kuchenne - Wyprawy - Prezenty

w wielkim wyborze po cenach
niebawale niskich poleca

„Ozdoba“ św. Marcin 4

dg 1 300 1

Egzaminowanego praktykanta mierniczego

średnia szkoła, poszukuje

Dwór Klecza Górna.

zg 6 468

Zbyt często się
pudrowałam
przez co

straciłam narzeczonego

Gdy cera moja stała się nieczysta, błyszcząca i szorstka, specjalista orzekł, że ciągłe pudrowanie się było szkodliwe dla mej skóry. Wówczas dopiero odkryłam tajemnicę utrzymania świeżej i ładnej cery, pudrując się za ledwie raz dziennie. W międzyczasie jednak narzeczonego mój porzucił mnie z niesmakiem. Teraz niezależnie od pogody, znakomity paryski puder Tokalon przylega do mej skóry czterokrotnie mocniej niż zwykły puder. Ściąga on także rozszerzone pory i usuwa najmniejszy ślad polysku.

Skóra moja jest raczej tłusta, lecz uważam że Puder Tokalon na Piance Kremowej nadaje jej matowość równie powabną jak u kobiet o cerze suchej lub normalnej. Jest to cudowne uczucie, gdy się jest pewną ładnej cery w dzień czy w nocy bez potrzeby ustawicznego pudrowania się.

Szczupaki, liny, karpie,

ryby wędzone

codziennie świeże

poleca firma

„GDYNIARYB“, Poznań, ul. Kantaka 7

Szkoło

okienne ogrodowe dachowe kit i t. d.
szyby wystawowe - lustra
hurtownie - detalicznie

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła

Sp. Akc. Pg 4745-32 91

Poznań, Małe Garbary 7a Tel. 28-63.

W sobotę, dnia 11 listopada rb. biura niżej podanych instytucyj będą

otwarte dla klienteli tylko do godziny 11-tej

Bank Cukrownictwa - Banque Franco-Polonoise -
Bank Handlowy w Warszawie - Bank Kratochwill
i Pernaczyński - Bank Kwilecki Potocki i Ska. -
Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego - Bank
Związku Spółek Zarobkowych - Bank Zachodni -
- Komunalny Bank Kredytowy - Komunalna Kasa
Oszczędności Miasta Poznania. ng 5585

W sprawie postępowania odroczenia wypłat kupca A. Za-
lewskiego w Nowemiejście odbędzie się termin rozpoznawczy
celem ustalenia listy wierzycieli dnia 20 listopada 1933 r. o godzi-
nie 12-tej w Sądzie Grodzkim w Nowemiejście pok. nr. 10 po
myśli art. 40 rozp. z dnia 6. 3. 28 r Dz. U. 27. poz. 244.
Lista wyłożona będzie w oznaczonym dniu 3 godziny przed
terminem w powyższym Sądzie, pokój nr. 1.
Od daty wyłożenia listy osoby interesowane mogą zaskarżyć
do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzycielności na listę
do Sądu, który spór ostatecznie rozstrzyga. dg 2107
Nowemiejście, dnia 5 listopada 1933 r.
Nadziorca Sądowy (-) W. Nadolny.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowią 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: a 2395, z 21205, d 1811
t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1. SPRZEDAŻE

Dywany
firany chodnik plusze brokaty, gobelin, cerazy narzuty oraz wszelkie dodatki do mebli, wyszczególnić poleca najtaniej M. Stachal Peczyski. Poznań Stary Rynek 44 narożnik Woźnej dz 1921 22 23

Plaszcz damskie, kapelusze oraz obsady futrzane
w olbrzymim wyborze przy cenach najniższych, specjalny dział miarowy poleca Szwedzińska Ska Woźna 1 — Przyjmujemy asygnaty „Kredytu” asygnaty
Pe 4 299 30 41 91

800 zł
3 pokoje debowe kuchnia dostaniez Fabryka Mebli Srołka. zdg 51 754/5

Skład
kolonialny mieszkan. ruchliwa przechodnia ulica tanio sprzedam Marszałka Focha 39. mieszkanie 17. zdg 85 683

Meble
najtaniej A. Baranowski Poznań Podgórna 13. Pg 4795-23 59

Pocztówki historyczne
hurtownie, detalicznie — Helon, Dabrowskiego 4 obok P. K. O. Katalogi gratis. zdg 84 526

Gramofony — Płyty
mechanizmy — naprawa poleca F. Balon Woźna 12 zdg 79 539

Magazyn mebli
Józef Baranowski Wrocławska 19 Ceny najniższe. Pg 4795-33 97

Konia
dobrego silnego sprzedam. Ulica Kościelna 39 Jeżyce zdg 85 414

Futra
karakulowe żrebecz czarne i brązowe piżmowcowe w wielkim wyborze poleca Łajewski Poznań, Gwarna 20 zdg 2 088

Sklep galanteryjny
z wyrobioną klientelą z powodu wyjazdu sprzedam. W adomość Strzyż postę resztantę dla okazję dla lektymarzi Nr 184514 zdg 85 811

Centralny Dom Pończoch
Wodna 26 najtaniej źródło zakupu Pończochy Bemberga 1.25; szarpetki 0.35; rekawiczki 0.50; Błęski damskie nowości czysta wlna 3.95; Bustonosze 0.45; rękawki koszule męskie wierzchnie 3.50; Białona damska, dzięciela trykotazę; Pulowery, swetry wszelka galanteria i artykuły D. M. C. wielki wybór ceny najniższe zdg 80 578

Piece
kucharki kaflowe, przenośne tania. Milich, Dolna Wilda 21. zdg 84 813

Na Solaczu
parcela odstaniez Oferty Kurjer Pozn. zdg 83 955

Drogerje
składem kolonialnym, dobrze prosperujący 20 lat, centrum miasta powstowoczo sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 84 748

Kolonjalke
dobrze zaprowadzona towaram, mażem mieszkaniem sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznanski zdg 84 799

Frendzle
taśmy, pasy, gurtki, chwasty meblowe i dekoracyjne poleca po cenach fabrycznych fabryka pasmanterji „Pasamon” skład fabryczny, Poznań, św. Marcin 18. Pg 4803-33 1

Motocykle
Matchless oraz Raleigh po cenach wyjątkowo niskich Dowodem warunki. Moto-Sport dawn. Koszycyński Wielka 12 m. 8. Pg 4821-32 17

Najkorzystniej! Najlepiej! Najtaniej! komisowa sprzedaż mebli używanych
kompletne pokoje — pojedyncze meble — najróżniejsze inne przedmioty załatwia szybko — sumienne — rzetelnie tylko Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 2442. Pg 5 191-43 28

Futro
męskie czarne, Cieszkowskiego 8, m. 1. zdg 85 421

Sypialnie
ładalne gabinet słoński fortepjan kuchnie lampy obrazy najtaniej Dom Komisowy Wroniecka 6/8 Pg 5 202-43 43

Kiosk
sprzedam 850 zł. Celanowski, Maleckiego 12. zdg 85 462

Restauracja
pełna koncesja dobrze prosperująca wraz mieszkaniem przy ruchliwej ulicy blisko Starego Rynku do sprzedania Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 429

Futra
męskie okazynie Nowy Dom Komisowy Woźna 16 Pg 5 201-37 204

Meble
najtaniej u Bakosia ul. Wenecjańska 1 Most Chwaliszewski przy Krzyżu. zdg 84 760

Restauracje
kawiarnie sprzedam Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 134

Skład tytoniowy
z hurtownią sprzedają od szeregu lat istniejący przy głównej ulicy w Poznaniu z trzykrotnie większym mieszkaniem do sprzedania Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 85 249

Radio
Superhet najnowszy aparat anodowy prad zmienny głośnik dynamiczny tania. Kanakowa 4, m. 10. zdg 85 458

Plaszcz
damski piecyk żelazny sprzedam Prusa 19, m. 9 zdg 85 454

Skład rzeźnicki
na przedmieściu Poznania bardzo dobrze zaprowadzony na sprzedaż Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 447

Restauracje
dobrze prosperująca z powodu samotności tania sprzedam Adres Kurjer Poznanski zdg 85 443

Futro
męskie pierwszorzędne nowe nutria kołnierze szalwydra sprzedam. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 513

Maszyny
rzeźnicka „Aleksander”, na zapęd motorowy używana sprzedam Polna 29 mieszka 4 zdg 85 525

Smoking
średnia figura, dobry skrzypecz 3/4 czarna damska sukienka tejsza figura eleganckie wysokie trzewiki damskie lakowo sukienne tania Matejki 5 m. 4 zdg 85 524

Filozoficzne
dzieła — inne. Antykwariat Woźna 19 zdg 85 548

Skład
kolonialny mieszkaniem sprzedam powodu stosunków rodzinnych. Adres wskaże Kurjer Poznanski zdg 85 550

Futra
modne fasony przerabiam pierwszorzędnie. Wielka 12, m. 7. zdg 4206

Gospodarski
ziemia buraczana 54 morgi budynki maszynowe kolo Inowrocława sprzedam korzystnie Nowakowski Puszczykowo ul. Włocławka zdg 85 495/6

Sprzedamy
wille dwumieszkanowa 3 i 4 pokoje w wody ogródek, centralne ogrzewanie. Kamienice czynszowa w śródmieściu bardzo korzystnie. Parcele pod budowę tania. Osiecki Pflizer Poznań, Grobla 25 a zdg 85 589

Kolonjalke
śródmieście sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 489

Skład
kolonialny z mieszkaniem, mażem w centrum Poznania sprzedam. Adres Kurjer Poznanski zdg 85 507

Koń
z półszorkiem i wóz na sprzedaż Półwiejska 26. zdg 85 554

Jadalka
na sprzedaż. Adres Kurjer Poznanski zdg 85 600

Meble starożytne
Dzieła Sztuki Flasiński Woźna 9 Wielki wybór, najniższe ceny. zdg 85 598

Tapczan
nowoczesny sprzeda tapicernia — Fredy 6, narożnik naprawiam meble wyszczególnić. zdg 85 593

Żyrandole
szwadowskie kandelabry, kinkiety Skarbowska 4, m. 8 zdg 85 531

Naprawy gramofonów
wykonuje najtaniej szybko i fachowo. Kastor św. Marcin 55. zdg 292

Zakład pogrzebowy
sprzedam dla fachowca stolarza z powodu choroby w ruchliwej ulicy w mieście powiatowym 10 000 mieszkańców Górny Śląsk. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 565

Składy
kolonialne restauracje tytoniu kawy sprzedaje Gozmirski, Inowrocław, Mikołajska 30 zdg 85 567

Futro
męskie, snód seł b.żam kołnierze wydra czarna dobrze utrzymane, bardzo korzystnie Długa 11, m. 6 zdg 85 014

Karpia
(handlowi) kilka centm, mam do oddania Oferty z podaniem ceny kupna urasza Wodny młyn Mostowory Krzyżówko, pow. Międzybóże. zdg 85 588

Maszynę
damska gabietowa, Dominikańska 1, m. 1. zdg 85 577

Futro
męskie zł 55.— Słazca 16, m. 18. zdg 85 604

Pianino
znanej marki tania na sprzedaż Kreta 5, mieszkanie 13. zdg 4224

Hotel
140 pokoi, centrum Krakowa zamienie lub sprzedam z powodu choroby właściciela Zgłoszenia: Prosperujący biuro Hupczyca Kraków Jagiellońska 7. zdg 6472

Siano ogrodowe
w ilości około 300 q. posadają do sprzedaży Ogrody Kórnickie, Informacji udziela Dyrekcja Ogrodów Fundacji Kórnickiej w Kórniku, telefon 33. zdg 2106

Wyjaśniamy — że tylko w podwórzu Wroniecka 24
znajduje się Hurtownia Porcelany. — Tamże kupuje się najkorzystniej. — Serwis stolowe — Szkło stolowe — Porcelane — Alpakie — Całkowite wyprawy — zdg 85 641

Meble — Meble
używane bardzo dobre, jadalka, sypialnia, kuchnia itd. więcej dajacemu sprzedaje 10 km. od 9 poczawszy, Kilińskiego 12, m. 5. zdg 85 638

Jadalka
elegancka mała i ramidowy — okazynie. Stolarska Bukowska 9 zdg 85 703

Szafy
antyczne Stolarska Bukowska 9. zdg 85 700

Tapczan
nowoczesny tania, leżanka 35. Pracownia, Maleckiego 30 Łajewski. zdg 85 618

Alfa, Szkolna 10
Biżuterja — Papeterja
narożnik Jaskółczej. zdg 85 597

Wyroby alabastrowe
Albamy, Ramki, Berety
wielki wybór — ceny niskie. zdg 85 596

Męski pokój
kompletny, flamandzki styl, ciężki, pierwszorzędne wykonanie korzystnie sprzedam. Gwarna 15, mieszkanie 6 zdg 85 580

Maszynę
damska bardzo dobra sprzedam tania Słowackiego 29, mieszkanie 10. zdg 85 635

Rzeźnicki
skład mieszkaniem tania sprzedam z powodu wyjazdu Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 623

Tokarkę
zepamistrzowska korzystnie sprzedam Relewicz Kolejowa 47. zdg 85 639

Radio detektorowy
aparatu tania sprzedam Słowackiego 29, mieszka 10. zdg 85 634

Szalówkę, kantówkę stolarkę
ceny konkurencyjne sprzeda Składnica Drzewa Strzalska 14 a zdg 85 678

Futra
karakulowe okazynie. Matejki 46, m. 7. zdg 85 644

Lokomobile
„Ransomes” 10-konna gotowa do użycia sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 669

Dla mleczarni
mała Lokomobile Fabrykat Güttler 3 cm. 7 atm. sprzedam tania. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 670

Mleczarnia parowa
„Garrett Sons Anglia 60” Łożyska w bardzo dobrym stanie sprzedam tania. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 671

Skład
galanteryjny tania sprzedam, towaram, bez Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 679

5. LUPNA
Piekarni
kupna lub dzierżawy poszukuje. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 124

Domek
nadający się na skład w Poznaniu lub okolica 6 tysięcy gotówką kupię od właściciela. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 150

Sypialnie — jadalnie gabinet
oraz najróżniejsze inne przedmioty — najlepsze ceny gotówką tylko Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3 telefon 2412. Pg 5 190-43 27

Kupię
piec kaflowy przenośny używany Ludkiewicz, Zwłowska 6 zdg 85 473

Nasadzkę
na samochód „Tatra” 2 cylindrowy kupię za gotówkę Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 620

Dywan
3,5x2,5 dobrze utrzymany kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznanski zdg 85 556

Kolonjalke
dobry mieszkaniem kupię Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 484

Dubeltówkę, kozuch
dla stróża kupię Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 433

Dubeltówkę
kupię Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 621

Uwaga!
Kupię kilka używanych pokoi jadalni gabinetów sypialni oraz pojedynczo piece najniższe ceny Woźna 44. Poleki Dom Komisowy przy Starym Ryнку. zdg 4236

6. KAMIENICE

Dom
sprzedam rynek składem, mieszka niem, mniejsze miasto. Oferty Kurjer Poznanski zdg 84 660

Wille
komfortowa, centrum, dużym ogrodem 4 mieszkania pięciopokojowe sprzedam 55 000.— gotówka Wiadomośc: Paluch, Poznań Kantaka 89. zdg 85 477

Wille
dwumieszkanowa ogrodem 21 000 sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 85 497

Kamienica
solidna, okazyna dochód 14 000 — wpłaty 70 000. Malecki, Rybaki 20a. zdg 85 537

Kamienica
św. Marcin, dochód 30 000, wpłaty 150 000. Malecki, Rybaki 20a. zdg 85 538

7. PIENIADZ
Dom
Poznaniu śródmieściu 11 000 rocznie sprzeda tania gospodarz. — Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 431

P. P. Młynarze
który z młynów zamierzałby oddać na Poznań i okolice sprzedaj maki wzgl. otworzyłby filie lub skład konsygnacyjny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 85 427

Kamienicę
centrum dochód 11 000 za 75 000, wpłaty 45 000 Tomczak Wierzbicice 31. zdg 85 331

Filje
obejme za kaucja Oferty Kurjer Poznanski zdg 4 222

5
do 10 000 przystąpię do dobrego przedsiębiorstwa lub interesu Oferty Kurjer Poznanski zdg 4 223

8. DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
4 pokoje kuchnia w Opalenicy stosowne dla dentysty od zaraz do wydzierżawienia Kazimierz Sledzikowski, Opalenica, zdg 85 188

3 pokojowe
słoneczne mieszkanie lazienka ogród od zaraz w Lubiniu. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 85 482

Pięciopokojowe
komfortowe pierwsze piętro Romana Szymańskiego 4 zaraz. — Wiadomośc: Wrocławska 31, m. 3, między 2—4 zdg 85 437

Wynajmę
zaraz 2 pokoje kuchnie Kościelna 48, stróż. zdg 85 435

Dwupokojowe
czysts umiarkowany bez podatku czynsz. Zgoda 14 willa (Górczyn) gospodarz. zdg 85 426

Czterypokojowe
centrum wygodami słoneczne za ustawowym komornem wynajmie gospodarz Wiadomośc: Zielona 3 — 15 zdg 85 456

Pięć
pokoi pierwsze piętro Jeżyce słoneczne 150 zł blisko Nowego Teatru Zgłoszenia Poczowa 16 II. ptr. zdg 85 445

Pięciopokojowe
komfortowe I piętro z żyrzy. — Działyskich 7, mieszkanie 7. zdg 85 532

Mieszkania
różnych wielkości Związek Gospodarzy, Wojciecha 2, m. 1. zdg 85 537

Trzypokojowe
ogródek, spokojnej wili. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 85 496

Matejki 58
wolne 7 pokoi, remontowane, naprzeciw parku Wilsona, centralne ogrzewanie. Zgłoszenia telefon 71-61. zdg 85 506

Dwupokojowe
kuchnia, lazienka, Rataje — Wioślarska 12. zdg 85 543

Jednopokojowe
dwupokojowe trzypokojowe — czterypokojowe, czynsz miesięczny. Seida, Młyńska 4—2. zdg 85 540

2 pokoje
i kuchnia z centralnem ogrzewaniem do wynajęcia. Zgłoszenia Dom Konfekcyjny F. Lisiecki — Stary Rynek 98-100 5—6 popoł zdg 84 717

Dwupokojowe
słoneczne parkiet, czynsz miesięczny zaraz Grzeszkowiak, Lanowa 21 (kolo Cegielni). zdg 85 562

Dwupokojowe
Łazarz trzecie piętro nowoczesne balkonem lazienka pokój dziewczynny, roczne komorne malej rodzinie na państwowej posiadzie zwrotom kosztów sądowych renowacji. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 610

Trzypokojowe
dwupokojowe wolne czynsz miesięczny Informacje Szewska 11. 9 zdg 85 627

Za czynszem
rocznym z żyrzy dam piekne 4 i 3 pokojowe komfortowe mieszkanie (parter) z centralnem ogrzewaniem i ogródkiem na Łazarzu — Zgłoszenia z oferta Kurjer Poznanski zdg 85 632

Pokój
kuchnia 360 żyrzy — Wekaże Swiercz Słowackiego 27. zdg 85 624

5 pokojowe
I piętro wolne gospodarz. Długa 3, telefon 2316 zdg 2 108

3 pokoje
kuchnia I piętro, front, czysts ustawowy. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 694

300 wolnych
mieszkań, składów, stróżostw, nabikacje piekarnie. Pośredniczy bezpłatnie Związek gospodarzy Wierzbicice 27. zdg 85 656

9. SZUKA MIESZK.
Mieszkania
1—2 pokojowe kuchnia poszukuje mażństwo urzędnik wprost gospodarza. Czynsz ewentualnie kwartal z żyrzy. Oferty Kurjer Poznanski zdg 84 793

Urzędnik
poszukuje trzypokojowego mieszkania najchętniej centrum. — Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 342

2—3 pokojowego
mieszkania szuka młode mażństwo wprost od gospodarza w śródmieściu ewentl przedmieściach. Łaskawe oferty, cęga i warunkami uprasza się do Kurjera Poznanski zdg 85 225

Urzędnik
pokoiu kuchnia gospodarza żyrzy. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 495

2
pokoi kuchnia, etatowa, urzędnicza. Wrocławka 38, m. 32, zdg 4231

2
pokoi kuchnia wprost od gospodarza okolica obietna. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 640

2—3
pokoi kuchnia poszukuje w śródmieściu Wszystkich Świętych 8, mieszkanie 8 zdg 85 690

Mieszkania
jednopokojowe poszukuje bezdzietne mażństwo za miesieczna dzierżawę wprost od gospodarza Gwarancja stała posada. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 632

Emeryt
poszukuje mieszkania ogrodem Jeżyce Łazarz Puszczykowo — Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 681

6—8
pokoi korytarzowe poszukuje nie wyżej II. piętra Gwarna, Marcin, Grudnia Ratajczaka — Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 633

Inżynier
szuka 2—4 pokojowego. Dam 2 lata z żyrzy odstępn Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 655

Urzędnik
państwowy 2—3 pokoje gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 85 654

4—3
pokojowe poszukuje. Place ewentl. z żyrzy Zgłoszenia Wodna 25, m. 6 tel. 2802. zdg 85 652

Poszukuję
2 pokoje lub 1 pokoiu kuchnia — Czynsz żyrzy. Oferty Kurjer Poznanski zdg 85 649

11. POKOJE UMEBL.
Niekrępujący
tania. Traugutta 28 m 11. zdg 85 360

Pokój
wolny od zaraz Plac Działowy 10, mieszkanie 9. zdg 1 725

Pokoje
1, 2 3 osoby, utrzymanie obiady wyborne. Romana Szymańskiego 1. I. lewo. zdg 84 011

Ładny
klatki schodowej, Strzelecka 26, mieszkanie 5. zdg 85 463

Pokój
centralne elektryczność Wywspiańskiego 12 — 7. zdg 85 464

Wilda
Górna 107, mieszkanie 3, pokój frontowy. zdg 85 469

Czysty
ciepły Garbary 45 m. 6. zdg 85 212

Pokój
Działyskich 1 m. 14, wysoki parter. zdg 85 455

Kantaka 5
mieszkanie 8 frontowy dwuosobowy zdg 85 448

Dwuosobowy
Konopnickiej 15 I. zdg 85 446

Pokój
słoneczny, elektryka solidnemu utrzymaniem Wodna 11, mieszkanie 3. zdg 85 515

Miły
frontowy niekrępujący. Wielkie Garbary 48, mieszka 7. zdg 85 546

Pokój
słoneczny elektryczność. Szwałcarska 15. — 6. zdg 85 592

Elegancki
os

13. LOKALE

2 pokoje frontowe przy św. Marcynie na biura oddam zaraz lub 1. 1. 34. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 897

Kawiarnię - restaurację elegancką, obszerną, oddawaną istniejącą, wynajmie właściciel domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 84 829

Ubikacje na lekki przemysł 100-150 centum, korzystnie wydzierżawi gospodarz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 85 438

TEATRY

Poznań, czwartek, 9. 11. TEATR POLSKI: Dziś — „On i jego sobowtór” Piątek, 10. 11. „Pan Geldhab” premiera.

TEATR WIELKI (Opera) Piątek, 10. 11. Przedstawienie zakupione. Sobota, 11. 11. „Straszny Dwór” z gościnnym występem Józefa Wolińskiego.

TEATR WIELKI — KONCERTY SYMFONICZNE: Dziś: Koncert symfoniczny. Dyrygent Adam Dolżycki, solistka Zofia Adamska wiolonczela.

TEATR NOWY: Dziś — Dziś „Gotówka” premiera Piątek, 10. 11. „Gotówka” Sobota, 11. 11. „Gotówka”

Niedziela, 12. 11. o godz. 3 po poł. „Król Mądryk” bajka dla młodzieży i dzieci. Niedziela, 12. 11. o godz. 8 wiecz. „Gotówka”

TEATR NOWOŚCI: Dziś — „Srebrny Motyl”. Bydgoszcz, piątek, 10. 11. TEATR MIEJSKI: „Moja siostra i ja” premiera

Sobota, 11. 11. o godz. 4: bajka „Za siedmioma górami”; o godz. 8: „Przyjaciele”.

KINA

APOLLO: „Szipieg w masce”. COLOSSEUM: Biały Upiór. CORSO: „Określ zaginionych dziewcząt” oraz „Minuta przed dwunastą”

METROPOLIS: „Szipieg w masce”. ORZEL: „Pod gradem kul”. ODEON: „Biały Upiór”

PROMIEN: „Chata Wujka Toma”. RENAISSANCE: „Morderstwo przy rue Morgue”

ROXY: „Zemsta Tonga”. SFINKS: „Naucz mnie kochać”. SŁOŃCE: „Jej Królewska Mość”

TECZA-Lazarz: „Syn Miłowoli”. TECZA-Wilda: „Jego Eksceleńca Subjekt”

WILSONA: „Eskadra śmierci”. Bydgoszcz, piątek, 10. 11. ADRIA: „Pieśń nad pieśniami” z Marleną Dietrich

APOLLO: „Pożegnanie z grzechem”. BAŁTYK: „Postrach gór” z Ken Maynardem oraz „Uroda życia”

KRYSTAL: „Kawalkada” z Clive Brook, najnowszy tygodnik Foxa oraz „Jamboree w Gödöllő”

MARYSIENKA: „6 godzin życia” oraz „Romanse cygańskie” z Brygidą Helm. REWJA: „Podróż poślubna we troje”, na scenie rewi „Gwałtu, co się dzieje”

SŁOŃCE: „Ulubienica bogów”.

Składu

śródmieściu poszukuje Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 549

Składu próżnego lub z urządzeniem, nadającego się na filie piekarską z mieszkaniami poszukuje Oferty Kurjer Poznański: rz 4225

14. DZIERŻAWY

Dzierżawy majątku około 1000 mórg, Poznańskie Pomorze poszukuje. Oferty Kurjer Pozn zdg 84 716

Poszukuję dzierżawy folwarku lub probostwa 300 mórg dobrej ziemi od 1. 7. 34. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 84 957

Skład rzeźniczy z urządzeniem od zaraz do objęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 428

Ca. 3 000 m kw placu z szopami i kantorkiem przy ul. Zwierzynieckiej i Kraszewskiego, nadający się specjalnie na skład drzewa i materiałów budowlanych, jest od zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 85 425

Lokal restauracyjny wydzierżawie w Śremie w rynku w centrum w którym od szeregu lat mieściła się dobrze zaprowadzona restauracja i wyszynk wódek. Nabywca posiadać musi własną koncesję, która mogłaby przenieść lub o takową się starać. W. Hlski, Śrem Wlkp. zdg 85 491

16. OSOBISTE

Anielcia proszę adres do Kurjera Poznańskiego zdg 85 440 Marylka C.

Józwiakówna Melonia z Piotrkowa — proszę adres Kurjer Poznański zdg 85 424

Za długi mej żony Heeny Jaskóskiej nie odpowiadam. Jaskóski Józef, mł. w. Brześć n. B. zdg 85 571

Ostrzeżenie Niniejszem oświadczam, że nie odpowiadam i nie płacę długów i zobowiązań mojej żony Joanny Gertrudy Vos ur Korff zamieszkałej w Obornkach Poznań dnia 9 listopada 1933. Cornelius Hendrik Vos Oborniki zdg 85 675

22. ROZMAITE

Oddam dziecko (dziewcze) jednoroczne za własne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 476

Po lekarzu dlatermia laupa kwarowa wieszca multostat instrumenty akuszerskie do sprzedania lub wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 348

Dla Pań koszule dzienne i nocne, białki, kombinacje i pantalone, pizamy i trykoty (Macco, elastyczne i czysto welniane), biustonosze, pończochy polecą po cenach nietylko ale niskich Fabryka Bielizny Dom Plócięń, J. Schuber, Wrocławska 3. Pierwszorzedny Dział miarowy — wyprawy. Pg 4790-33.35

Balowe suknie wypożyczam nowe. Półwiejska 24, parter. zdg 85 676

Hemoroidy Czopki hemoroidalne „Varicol” (z kogutkiem) Usuwają ból, pieczenie, swędzenie, krwawienie, zmniejszają guzy (zylaki). Sprzedają apteki. ng 4 514

Strojenia i reparacje pianin, fortepianów oraz harmonjów wykonuje tanio i fachowo B. Sommerfeld, Poznań, 27. Grudnia nr. 15. tel. 19-18 ng 6 057

23. OZENKI

Właściciel składu w ruchliwym punkcie Poznania szuka współpracowników od 5-5 000. — Ewentualnie ożenek. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 581

Kawaler

lat 28 rzym kat kupiec ożeni się z panną wgl wdową do lat 27 posiadającą własny skład albo gotówkę na otwarcie takowego. Łaskawe zgłoszenia z fotografią, którą zwracam skierować do Kurjera Poznańskiego dz 2 109

24. NAUKA

Kursy kroju szycia robót ręcznych warunki bardzo korzystne Marii Magdaleny 1 m 7 dz 1849.50

Fortepianu i śpiewu udzielam lekcji początkującym tanie Oferty Kurjer Poznański zdg 80 845

Szkoła Tańców Szczerk - Szczerkówna Wrocławska 14. zdg 85 475

Kurs kilimiarstwa artystycznego Zapisy 4-5 Poznańska 26 mieszk 8. zdg 85 431

Française donne leçons 1- z godzina — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 452

Dyplomowana nauczycielka (Paryz) udziela francuskiego, konwersacja, matura. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 85 672

25. MUZYKA

Nuty na obsady kupie Oferty Kurjer Poznański zdg 85 495

Pianista akordenonem zaraz lub później potrzebny Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 523

Pianista akordeon potrzebny 15. 11. Zgłoszenia pod 125 Kurjer Pozn. Hlski, Gdynia ng 6471.

26. ROZRYWKA

Ramon Navarro oraz piękna Magda Ewana w dramacie „Naucz mnie kochać” ostatnie trzy dni w kinie „Sfinks” Pr 5577-57.297

Londyńska Maszalarska 8 polecą swym bywalcom miły pobyt koncert. zdg 85 671

27. SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogrodnik kawaler 10 lat praktyki przyjmie posadę Jan Pucek Otoremow Szamoty zdg 85 187/8

Technik - dentystyczny poszukuje posady Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 85 450

Dobra i uczciwa służąca poszukuje posady z dobrymi świadectwami Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 449

Młodsza dziewczyna szuka jakiegokolwiek zajęcia Oferty Kurjer Poznański zdg 85 586

Dziewczyna z dobrem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego Oferty do Kurjera Pozn zdg 85 585

Osoba inteligentna lat 28 dobrze gotująca przyjmie posadę w charakterze gospodyni, kucharki, nauczycielki do bezdzietnego państwa. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 85 376

Posługaczka uczciwa poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 85 637

Szukam posady lub posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 85 631

Krawcowa dobra tania poszukuje posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 526

Dziewczyna średnim wieku poszukuje posady do wszystkiego samodzielnym gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdg 85 619

Urzędnik gospodarczy lat 33 w krytycznym położeniu prosi o posadę. Bardzo energiczny, dobry organizator, robotniczy, nadzwyczaj sumienny, życzliwy współpracownik był w majątku hodowli ziemniaków pracował 3 lata samodzielnie Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 85 697

Niemka z lepszym wykształceniem, lat 24 poszukuje posady do większego dziecka celem nauczania języka niemieckiego również pomaga przy zadaniach szkolnych Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 85 680

Kucharka poszukuje posady do wszystkiego polecenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 664

Syn

uczciwych rodziców poszukuje nauk: rzeźnictwa Oferty Kurjer Poznański: zdg 85 098

Piekarz z 9 letnią praktyką szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 85 095

Palacz przy kotłach parowych z egzaminem i długoletnią praktyką szuka posady. Weber Oborniki, Kopernika 25. zdg 85 411

Szofer - mechanik z kilkoletnią praktyką dobiegłymi świadectwami, trzeźwy poszukuje posady. Łaskawe oferty wraza się do Oredównika zdg 84 840

Szofer inteligentny szuka posady Oferty uprasza Kurjer Poznański. zdg 77 123

Syn uczciwych rodziców z prowincji poszukuje nauk: rzeźnictwa. L. Wojciechowski, Kórnik zdg 85 488

KINA COLOSSEUM i ODEON

Dawno oczekiwany największy film niesamowity p. t. Biały Upiór

W roli głównej: szatański Bela (Dracula) Lugosi.

Inteligentna osoba lat średnich ze skromnymi wymaganiami, muzykalna, znająca język niemiecki, prowadzenie kuchni, przyjmie posadę zarządczyni domu, wychowawczyni do towarzyszywa lub podobna zaraz ewentualnie później. Oferty Kurjer Poznański zdg 84 239

Ogrodnik średnim wieku maia rodzina do bry fachowiec zamierzony sadownik, obezmany dokładnie z dzianiem wszelkich chorób i szkodników dobrze polecony poszukuje posady od 1. 1. 1934 Referencje osobiste Oferty uprasza do Kurjera Pozn zdg 84 657

Nauczycielka z prawem nauczania rekomendacja szuka posady w domu kulturalnym Kurjer Poznański zdg 84 736

Buchalter handlowiec korespondent piszący na maszynie znający wszelkie prace biurowe sprawy podatkowe sadowe i opłat socjalnych poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 84 746

Rządca gospodarczy lat 46 żonaty bezdzietny 20 lat praktyki dobiegłymi świadectwami i referencjami w ostatniej posadzie 14 lat poszukuje posady od 1. 4. 34. nauczycielki na osobny folwark. Oferty uprasza Kurjer Poznański zdg 84 956

Ekspedjentka z branży drogerijno-perfumeryjnej poszukuje jakiegokolwiek posady Wymagania skromne Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 453

Tokarz z dwuletnią praktyką szuka ja jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod zdg 78 566

Dziewczyna pracownia poszukuje posady do restauracji od 15. Miesiowosc obojnetna Oferty Kurjer Poznański zdg 85 470

Pielęgniarka doświadczona poszukuje posady do niemowlęcia A Matysiakówna Wolkowo pow Kościan. zdg 85 472

Posługaczka uczciwa sumienna z dobrem gotowaniem poszukuje posady przychodni na popołudnie lub na stałe nauczycielki na Jezwczach, lepszy dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 473

Nauczycielka udzieli tanio sumiennie korepetycji Oferty Kurjer Poznański zdg 85 479

Uczennica w trzecim roku z branży towarów krótkich poszukuje posady od zaraz lub od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 494

Dziewczyna lat 24 szuka posady do wszelkich prac domowych do mniejszej rodziny od 15. 11. 33. umie oskołwiek szyc. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 452

Uczciwa dziewczyna z dobiegłymi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego od zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 85 451

Krawcowa dzielna szycie pierwszorzędne płaszczki suknie, szuka pracy poza dom 3- dzienne Oferty Kurjer Poznański zdg 85 526

Dziewczyna wiejska pracownia do wszelkich prac domowych szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 493

Sekretarz adwokacki

biegły w sprawach procesowych i notarialnych z dobiegłymi referencjami poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 85 603

Studentka praw poszukuje miejsca sekretarki u adwokata Oferty Kurjer Poznański zdg 85 474

Posługaczka młoda poszukuje szycia Oferty Kurjer Poznański zdg 85 494

Dobra krawcowa do wszystkiego w domu szuka zajęcia Niegolewskich 2, m 11 zdg 85 459

Gospośnia - kucharka z długoletnim świadectwami obecna 7 lat zna samodzielnie prowadzenie gospodarstwa, wszelkie prace domowe przyjmie posadę od 1. 1. lub wcześniej. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 553

Pomocnik kwiaciarki branży kolonialnej znająca hurt., detal, biuro poszukuje posady miejscowosc obojnetna Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 564

Dziewczyna do wszystkiego, lub aca dzieci szuka posady zaraz Oferty Kurjer Poznański zdg 85 519

Praktykant leśny poszukuje posady. Zgłoszenia Chudziński Leszno Zielona 12. zdg 85 516

Portjer język polski niemiecki, francuski poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 95 519

Gospodynin - kucharka samodzielną znającą dobra kuchnie poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 85 602

Pracznka przyjmie pranie w domu i poza dom Ceny niskie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 85 534

Osoba uczciwa, lat 32, serota w smutnym położeniu prosi o posadę zaraz do prac domowych bez prania. Znajomość kuchni, obywatelskiej, miejscowosc obojnetna. Oferty upr. do Kurjera Pozn. zdg 85 564

Inteligentna panienska szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 4226

Dziewczyna szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 666

23 - letnia dobrze gotuje poszukuje posady, chętnie wyjedzie do samotnych osób Oferty Kurjer Poznański zdg 85 617

Dziewczyna uczciwa i czysta z gotowaniem szuka od 15. 11. miejsca u lepszego państwa Oferty Kurjer Poznański zdg 85 606

Krawcowa na garderobe damska chlopiec, przeróbki futer, szuka posady po domach na wjazd Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 85 582

Zdrowa dziewczyna wiejska z gotowaniem i dobremi świadectwami, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 579

Samodzielnka księżkowa, maszynistka poszukuje posady wynagrodzenie skromne Oferty Kurjer Poznański zdg 85 663

28. WOLNE MIEJSCA

Fryzjerka zaraz Grobla 23 m 1. zdg 85 493/8

Fryzjerka na miesiąc listopad 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miejscownie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesiecznicze w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siła wyższa, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcone danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44 61, 14-76 33-07 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76 35 24 i 40-72, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań nr. 200 149

Humor zagraniczny

Myszka w pułapce: — Chwała Bogu! nareszcie jestem bezpieczna! (Berlin Jill Ztg.) S. F.

Potrzebne

fortancerki Adres Kurjer Pozn. zdg 85 430

Chłopiec do posylek potrzebny Dabrowskiego 49 skład papieru zdg 85 457

Bony młodej z dobiegłymi poleceniami, niemieckim poszukuje na wieś do trojra dzieci Zgłoszenia z warunkami i świadectwami Kurjer Poznański zdg 85 545

Fryzjer potrzebny Pocztowa 30. zdg 85 551

Dziewczyna cały dzień bez spania zaraz — Szewska 21 m 1. zdg 85 591

Zastępcy na Poznań Gniezno, Inowrocław i poszeżone większe miasta potrzebni Wrzesniańska Fabryka Kawy Słodowej i cykorii Jarcin Wrzesnia. zdg 85 496

Ekspedjentka i uczennica do składu peczywa potrzebna zaraz. Oferty pisemne do Kurjera Poznańskiego zdg 85 521

Przychodnia naniemko do lat 14 do dz ecka — Prusa 2, parter. zdg 85 517

Oddam kuchnie restauracyjna na rachunek kucharzowi lub kucharce. Oferty Kurjer Poznański zdg 85 557

Służąca potrzebna do restauracji do wszystkiego. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 85 558

Dobrego sprzedawcy poszukuje dam samochodów przewie pensje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 85 601

Panienska na kurs ondulacji potrzebna. Fryzjer Gasiorowski 10. zdg 85 595

Bezrobotni zarobie masowym spożywczym artykułem. Kanałowa 13, fabryka. zdg 85 572

Krawcowa do pomocy potrzebna zaraz — Wielka 1, m 9 zdg 85 550

Dziewczyna do wszystkiego od zaraz. — Rzepeckiego 19. 11. zdg 85 560

Dentysta uprawniony ewtl. lekarz dentysta do samodzielnego prowadzenia praktyki potrzebny od zaraz. — Zgłoszenia do agencji Kurjera Poznańskiego. Kenno. ng 6473

Magistra z jednoroczną praktyką lub młodszego asystenta poszukuje od 1-go grudnia. Apteka pod Lwem w Tczewie. dg 2105

Ekspedjent dzielny do wyszynku naichemniej z prowincji zaraz lub później potrzebny. Odnośne świadectw do Kurjera Poznańskiego rz 4228

Szwaczki na białizne meska Zgłosz. Rekord Szewska 20 rg 4227

Rutynowana młodszą bufetową z znajomością obsługi Expressu zaraz potrzebna. Zgłoszenia lokale Dali Asta Pasaż Apollo zdg 85 614

Fryzjerka dzielna potrzebna Wodna 7. zdg 85 612

Uczennica do haftów potrzebna. Piotra Wawrzyniaka 7, m 7. zdg 85 576

Potrzebna służąca gotowaniem Szewska 19 — 7. zdg 85 575

Dzielny pomocnik fryzjerski dobry ondulator podaniem warunków potrzebny zaraz. Zgłoszenia Leszno Kosińska 10 zdg 85 638

Fryzjerka i uczeń potrzebny. L. belta 12. zdg 85 657

2 000. — potrzebne — może dać posadę. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 85 673

Młynarz kawaler, samodzielną z gotówką 2 000 zł zaraz potrzebny Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 85 677